

นโยบาย พวกรกฯ และแผน

การอนุรักษ์และใช้ประโยชน์
ความหลากหลายทางชีวภาพอย่างยั่งยืน

พ.ศ. 2546–2550

สำนักงานนโยบายและแผนสิ่งแวดล้อม

กระทรวงวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีและสิ่งแวดล้อม

สารบัญ

นโยบาย มาตรการ และแผนการอนุรักษ์และใช้ประโยชน์ ความหลากหลายทางชีวภาพอย่างยั่งยืน พ.ศ. 2546–2550

เหตุผล	1
สถานการณ์	2
หลักการ	3
วิสัยทัศน์	3
วัตถุประสงค์	4
เป้าหมายหลัก	4
ถ้อยแถลงนโยบาย	5
กลยุทธ์	5
วัตถุประสงค์และมาตรการของกลยุทธ์	6
กลไกการประสานและติดตามตรวจสอบการดำเนินงาน	10
แผนปฏิบัติการอนุรักษ์และใช้ประโยชน์ความหลากหลายทางชีวภาพ อย่างยั่งยืน พ.ศ. 2546–2550	
กลยุทธ์ 1 เพิ่มพูนความรู้ความเข้าใจ และความตระหนักของสาธารณชนในคุณค่า และความสำคัญของความหลากหลายทางชีวภาพ	11
กลยุทธ์ 2 สร้างสมรรถนะและความชำนาญให้แก่องค์กร หน่วยงาน และบุคลากร เพื่อให้อนุรักษ์ความหลากหลายทางชีวภาพได้อย่างมีประสิทธิภาพ	21
กลยุทธ์ 3 เสริมสร้างความแข็งแกร่งให้แก่การอนุรักษ์ พันธุ์ และคุ้มครองระบบนิเวศ แหล่งที่อยู่อาศัยตามธรรมชาติ ทั้งในและนอกพื้นที่คุ้มครอง	35
กลยุทธ์ 4 ส่งเสริมประสิทธิภาพของการอนุรักษ์ความหลากหลายของชนิดพันธุ์ และพันธุกรรม และการใช้ประโยชน์อย่างยั่งยืน	46
กลยุทธ์ 5 ควบคุม ดูแล และลดการคุกคามที่มีต่อความหลากหลายทางชีวภาพ	54
กลยุทธ์ 6 สร้างแรงจูงใจ และสนับสนุนการมีส่วนร่วมของสาธารณชน ในการอนุรักษ์ความหลากหลายทางชีวภาพ โดยสอดคล้องกับ วัฒนธรรมประเพณีไทย	58
กลยุทธ์ 7 ส่งเสริมและพัฒนาความร่วมมือระหว่างประเทศในการอนุรักษ์ และใช้ประโยชน์ความหลากหลายทางชีวภาพอย่างยั่งยืน	65

นโยบาย มาตรการ และแผน

การอนุรักษ์และใช้ประโยชน์ความหลากหลายทางชีวภาพอย่างยั่งยืน

พ.ศ. 2546–2550

เหตุผล

ความหลากหลายทางชีวภาพมีความสำคัญต่อการดำรงชีพของมนุษยชาติ ผู้คนทั่วโลกได้ใช้และเลือกสายพันธุ์ ชนิดพันธุ์ต่างๆ เพื่อนำมาเป็นอาหาร เครื่องนุ่งห่ม และยารักษาโรค และได้ใช้ประโยชน์ระบบนิเวศต่างๆ รวมทั้งป่าไม้ ป่าชายเลน ป่าพรุ แม่น้ำ หนอง คลอง บึง แนวปะการัง อยู่ตลอดเวลา

แม้ว่าประเทศไทยเป็นประเทศที่มีความหลากหลายทางสายพันธุ์ ชนิดพันธุ์ และระบบนิเวศสูง แต่การลดลงและการสูญเสียความหลากหลายทางชีวภาพก็มีอัตราสูง จัดเป็นอันดับสองของประเทศในทวีปเอเชีย เนื่องจากการพัฒนาประเทศที่ผ่านมาได้คำนึงถึงการอนุรักษ์และใช้ประโยชน์ความหลากหลายทางชีวภาพอย่างยั่งยืน และได้คำนึงถึงคุณค่าของความหลากหลายทางชีวภาพ อีกทั้งยังให้ความสำคัญมีความรู้ความเข้าใจในคุณค่าและความหลากหลายทางชีวภาพอย่างไม่เพียงพอ

เพื่อเป็นการดำเนินงานตามพันธกรณีของอนุสัญญาว่าด้วยความหลากหลายทางชีวภาพ และอนุสัญญาว่าด้วยพื้นที่ชุ่มน้ำ ตลอดจนความตกลงระหว่างประเทศอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง ประเทศไทยได้จัดทำนโยบาย มาตรการ และแผนการอนุรักษ์และใช้ประโยชน์ความหลากหลายทางชีวภาพอย่างยั่งยืน พ.ศ. 2541–2545 และนโยบาย มาตรการ และแผนปฏิบัติการจัดการพื้นที่ชุ่มน้ำของประเทศไทย พ.ศ. 2541–2545 ในโอกาสที่นโยบาย มาตรการ และแผนฯ ดังกล่าว จะสิ้นสุดลงในปี พ.ศ. 2545 คณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติเห็นว่ามีความจำเป็นที่จะปรับปรุงและยกฐานะนโยบาย มาตรการ และแผนฯ ฉบับใหม่ สำหรับปี พ.ศ. 2546–2550 โดยสอดคล้องกับการดำเนินงานอนุรักษ์ความหลากหลายทางชีวภาพและพื้นที่ชุ่มน้ำของประชาคมโลก ตลอดจนแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ นโยบายของรัฐบาล และแผนการจัดการคุณภาพสิ่งแวดล้อม อีกทั้งความร่วมมือระหว่างประเทศและความร่วมมือในภูมิภาคด้วย ทั้งนี้ เพื่อให้การดำเนินงานด้านการอนุรักษ์และใช้ประโยชน์ความหลากหลายทางชีวภาพของประเทศไทยมีความเป็นสากลทัดเทียมกับนานาประเทศ ซึ่งในขณะเดียวกันจะสามารถเป็นแนวทางให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องดำเนินการได้ในแนวทางเดียวกันเพื่ออนุรักษ์ความหลากหลายทางชีวภาพของประเทศ เพื่อการใช้ประโยชน์อย่างยั่งยืนและชาญฉลาด และนำไปสู่การพัฒนาประเทศให้มั่นคงและมั่นคงต่อไป

สถานการณ์

นับเป็นเวลาเกือบหนึ่งทศวรรษ ตั้งแต่ประเทศไทยได้ลงนามรับรองอนุสัญญาว่าด้วยความหลากหลายทางชีวภาพในปี พ.ศ. 2535 ปัจจุบัน 185 ประเทศที่เป็นภาคีอนุสัญญาฯ ได้ให้ความร่วมมือกันดำเนินงานโดยสอดคล้องตามอนุสัญญาฯ อย่างแข็งขัน โดยที่ประเทศกำลังพัฒนาได้รับเงินสนับสนุนจากกองทุนสิ่งแวดล้อมโลก ในการจัดทำกิจกรรมจำนวน 418 โครงการ เป็นเงิน 1.3 ล้านล้านเหรียญสหรัฐ

แม้ว่าประเทศไทยไม่มีโอกาสที่จะได้รับเงินสนับสนุนดังกล่าว เนื่องจากยังมิได้เป็นภาคีอนุสัญญาฯ ประเทศไทยก็ได้ดำเนินงานตามกรอบงานของอนุสัญญาฯ เพื่อรักษาศักดิ์ศรีและภาพพจน์ของประเทศในเวทีการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมของโลกตลอดมา นโยบาย มาตราการ และแผนการอนุรักษ์ และใช้ประโยชน์ความหลากหลายทางชีวภาพอย่างยั่งยืน ปี พ.ศ. 2541-2545 เป็นความพยายามอย่างแรงกล้าของประเทศไทยในการแก้ไขปัญหาการสูญเสียความหลากหลายทางชีวภาพ ซึ่งได้เกิดขึ้นในทุกๆ วันด้วยอัตราความเร็วมากกว่า 50 ปีก่อนถึง 10 เท่า

การพัฒนาประเทศและสภาพปัญหาทางเศรษฐกิจ สังคม และการเมือง รวมทั้งการเพิ่มขึ้นของประชากรของประเทศไทยในระยปี พ.ศ. 2504 จนถึงปี พ.ศ. 2541 เป็นเหตุให้อัตราการสูญเสียพื้นที่ป่าไม้ของประเทศไทยสูงมาก มีการเปลี่ยนแปลงพื้นที่ป่าไม้ไปเป็นพื้นที่เกษตรกรรมและพื้นที่อื่น ๆ ถึง 90 ล้านไร่ แม้ว่ารัฐบาลจะได้พยายามดำเนินมาตรการป้องกันรักษาป่าอย่างเข้มงวดมากขึ้น พร้อมกับการปลูกฟื้นฟูป่าไม้ให้ทั่วประเทศ เพื่อให้สภาพป่าที่เคยถูกทำลายฟื้นกลับคืนมาเป็นป่าธรรมชาติดั้งเดิมอีกครั้ง ก็เพียงทำให้อัตราการสูญเสียของพื้นที่ป่าไม้ลดลง ไม่สามารถหยุดยั้งการลดลงของพื้นที่ป่าไม้ลงได้ ปัจจุบันประเทศไทยยังคงสูญเสียเนื้อที่ป่าไม้โดยเฉลี่ยปีละประมาณ 367,244.30 ไร่ หรือวันละประมาณหนึ่งพันไร่

การสูญเสียระบบนิเวศป่าไม้อย่างต่อเนื่องเป็นเวลานานเช่นนี้ ได้ส่งผลต่อการลดลงของประชากรสัตว์ป่าและพืชป่า จนหลายชนิดพันธุ์ตกอยู่ในภาวะใกล้จะสูญพันธุ์ ปัจจุบันประชากรช้างป่าเหลืออยู่ในประเทศไทยประมาณ 1,975-2,380 ตัว ประชากรควายป่าเหลือ 50-70 ตัว ประชากรเสือโคร่งเหลือ 250-500 ตัว ส่วนกูปรี ละมั่ง และแรดขาว ไม่มีผู้พบเห็นในป่าธรรมชาติของประเทศไทยเป็นเวลานานแล้ว สำหรับพืชป่าหลายชนิดได้สูญหายไปจากธรรมชาติอย่างไม่หวนคืน เช่น พรหมไม้เฉพาะถิ่นในป่าพรุโตะแดง

การเปลี่ยนแปลงการใช้ที่ดินในที่ราบลุ่มแม่น้ำเจ้าพระยาได้ทำให้สมันสูญพันธุ์ไปจากประเทศไทยและจากโลกเมื่อ 67 ปีมาแล้ว พื้นที่ชุ่มน้ำของประเทศไทยได้สูญหายไปประมาณกว่าครึ่งหนึ่งของที่เคยมีเมื่อห้าสิบปีที่แล้ว ทำให้ปลาน้ำจืดหลายชนิดสูญพันธุ์ไปได้แก่ ปลาหางไหม้ ปลาหวีเกศ แนวปะการังชายฝั่งของประเทศไทยถูกทำลายลงไปมากจากกิจกรรมการประมงและการท่องเที่ยว จากการ

ประเมินทราบว่าแนวปะการังในอ่าวไทยและในทะเลอันดามันมีสภาพเสื่อมโทรมถึงเสื่อมโทรมมากร้อยละ 23.7 และ 49.8 ตามลำดับ ปริมาณสัตว์น้ำเค็มที่จับได้จากแหล่งธรรมชาติ ในระยะ 10 ปีที่ผ่านมามีการขยายตัวน้อย ปริมาณหอยที่จับได้ลดลงจากเมื่อ 10 ปีที่แล้ว ถึงร้อยละ 70 ปลาทะเลขนาดใหญ่เช่น ปลาดาบ ปลาฉลาม ปลากระเบน ล้วนอยู่ในภาวะใกล้สูญพันธุ์

สายพันธุ์ข้าวพื้นเมืองดั้งเดิมในประเทศไทยที่คาดว่ายังมีหมื่นสายพันธุ์ ปัจจุบันสูญพันธุ์ไปเนื่องจากการเปลี่ยนแปลงพื้นที่เพาะปลูกไปเป็นพื้นที่เมืองและเนื่องจากความนิยมสายพันธุ์ใหม่ พันธุ์ข้าวพื้นเมืองที่ศูนย์วิจัยข้าวปทุมธานี กรมวิชาการเกษตร ได้รวบรวมไว้จากทั่วประเทศตั้งแต่ พ.ศ. 2480 จนถึง พ.ศ. 2544 ที่สามารถจำแนกชื่อโดยไม่ซ้ำกัน มีเพียง 5,928 สายพันธุ์ พืชไร่พันธุ์พื้นเมืองก็สูญหายไปเป็นจำนวนมากเช่นกัน เนื่องจากแหล่งเพาะปลูกถูกทำลาย พันธุ์ทุเรียน และพันธุ์มะม่วงที่กรมวิชาการเกษตร รวบรวมไว้มี 175 และ 151 สายพันธุ์ตามลำดับ การนำเข้าพันธุ์ต่างประเทศมาเลี้ยงเป็นจำนวนมากทำให้มีการละเลยพันธุ์สัตว์พื้นเมืองเช่น โคพื้นเมือง โคขาวลำพูน โคพื้นเมืองภาคตะวันออกเฉียงเหนือ หมูปันธุ์ราด พันธุ์ไหล่ และพันธุ์ควาย เป็ดนครปฐม วัวแดง กระต่ายทอง ซึ่งกำลังจะสูญพันธุ์ไปจากประเทศไทย

ในอีกหนึ่งทศวรรษข้างหน้า ประเทศไทยยังคงมีความจำเป็นอย่างยิ่งที่ต้องเร่งรัดการดำเนินการทุกรูปแบบเพื่อดำรงรักษาระบบนิเวศธรรมชาติ โดยลดการสูญเสียความหลากหลายทางชีวภาพ ประเทศไทยมีความจำเป็นที่จะต้องพัฒนาบุคลากรให้มีสมรรถนะในการอนุรักษ์ การรวบรวมและเผยแพร่ข้อมูลผ่านระบบสื่อสารอิเล็กทรอนิกส์ และการวิจัยเพื่อใช้ประโยชน์ทรัพยากรชีวภาพ ประชาชนไทยทุกคน โดยเฉพาะนักเรียน นักศึกษา ควรได้รับความรู้ความเข้าใจในคุณค่าและความสำคัญของความหลากหลายทางชีวภาพอย่างต่อเนื่อง จนกระทั่งมีจิตสำนึกที่ดีในการอนุรักษ์และใช้ประโยชน์อย่างยั่งยืน ประเทศไทยยังต้องพัฒนาเทคโนโลยีชีวภาพให้ก้าวหน้าทัดเทียมประเทศอื่นๆ เพื่อเพิ่มความหลากหลายของสายพันธุ์ทางการเกษตร ให้เพียงพอที่จะให้ผลิตผลหล่อเลี้ยงประชากรไทยและประชากรโลก ประเทศไทยมีความจำเป็นต้องส่งเสริมการพัฒนาเทคโนโลยีการวิจัยสารสกัดจากสมุนไพรเพื่อสนองต่อความต้องการรักษาโรคชนานใหม่ และประเทศไทยยังจะต้องดำเนินความร่วมมืออย่างแข็งขันกับนานาประเทศ เพื่ออนุรักษ์และใช้ประโยชน์ความหลากหลายทางชีวภาพของโลกอย่างยั่งยืน

หลักการ

- ความหลากหลายทางชีวภาพเป็นมรดกของชาติ ซึ่งจำเป็นต้องได้รับการอนุรักษ์และคุ้มครองไว้เพื่อชนรุ่นต่อไป ทั้งนี้ โดยมีการจัดการและการใช้ประโยชน์อย่างชาญฉลาดและอย่างยั่งยืน
- ทรัพยากรชีวภาพเป็นต้นทุนทางธรรมชาติ และการอนุรักษ์ทรัพยากรทางชีวภาพเป็นการลงทุนที่จะให้ผลประโยชน์แก่อุตสาหกรรม แก่ชาติ และแก่โลก ในปัจจุบันและในอนาคต
- การอนุรักษ์ความหลากหลายทางชีวภาพที่เหมาะสมที่สุดคือการอนุรักษ์ในถิ่นที่อยู่อาศัยตามธรรมชาติ ซึ่งต้องดำเนินการควบคู่ไปกับการอนุรักษ์นอกถิ่นที่อยู่อาศัยตามธรรมชาติ ในการนี้รวมถึงการฟื้นฟูระบบนิเวศเสื่อมโทรม ป้องกันการคุกคามต่อทรัพยากรชีวภาพ และแก้ไขผลกระทบต่อความหลากหลายทางชีวภาพ โดยไม่ละเลยการธำรงรักษาความรู้ การประดิษฐ์คิดค้น และการถือปฏิบัติของชุมชนท้องถิ่นที่เกี่ยวข้องกับการอนุรักษ์และใช้ประโยชน์ความหลากหลายทางชีวภาพอย่างยั่งยืน
- ความจำเป็นเร่งด่วนของประเทศไทยคือการส่งเสริมความตระหนักและการให้ความรู้แก่สาธารณชน พร้อมกับเสริมสร้างสมรรถนะแก่บุคลากร องค์กร/หน่วยงานในการอนุรักษ์และใช้ประโยชน์ความหลากหลายทางชีวภาพอย่างยั่งยืน
- การวิจัยเพื่อใช้ประโยชน์ทรัพยากรชีวภาพ และการพัฒนาเทคโนโลยีชีวภาพต้องได้รับการสนับสนุนให้รู้ด้นมากที่สุด ทั้งนี้โดยมีการแบ่งปันผลประโยชน์ที่เกิดขึ้นอย่างยุติธรรมและเท่าเทียม
- การดำเนินงานอนุรักษ์และใช้ประโยชน์ความหลากหลายทางชีวภาพอย่างยั่งยืน ไม่อาจประสบความสำเร็จ หากปราศจากซึ่งการมีส่วนร่วมของชุมชน และบุคลากร และความร่วมมือระหว่างองค์กร/หน่วยงาน และระหว่างประเทศ

วิสัยทัศน์

ประเทศไทยเป็นหนึ่งในประเทศ
ผู้นำของโลกในการอนุรักษ์ การวิจัย และ
การใช้ประโยชน์ความหลากหลายทาง
ชีวภาพเขตร้อนภายใน 20 ปี

วัตถุประสงค์

ลดการสูญเสียความหลากหลายทางชีวภาพของประเทศไทย โดยให้ความเชื่อมั่นว่าประเทศไทยสามารถคุ้มครองและรักษาความหลากหลายทางชีวภาพได้อย่างยั่งยืน และใช้ประโยชน์ความหลากหลายทางชีวภาพเพื่อให้ประชาชนไทยมีคุณภาพชีวิตที่เหมาะสมในสิ่งแวดล้อมที่ดีเลิศและในสภาพเศรษฐกิจที่รุ่งเรือง

เป้าหมายหลัก

ดำรงรักษากระบวนการทางนิเวศวิทยา และระบบนิเวศ เพื่ออนุรักษ์ความหลากหลายทางชีวภาพ และเพื่อใช้ประโยชน์ทรัพยากรชีวภาพอย่างยั่งยืน โดยมีการแบ่งปันผลประโยชน์อย่างยุติธรรมและเท่าเทียม

เป้าหมายเฉพาะเรื่อง/ดัชนีชี้วัด

- ส่งเสริมให้ความรู้พื้นฐานด้านความหลากหลายทางชีวภาพ ความเข้าใจ และความตระหนักให้แก่สาธารณชน-ทุกกลุ่มอายุ ให้ได้อย่างน้อยร้อยละ 50 ของประชากรที่มีอยู่ในแต่ละจังหวัด และทุกองค์การบริหารส่วนตำบล ภายใน ปี พ.ศ. 2550 (กลยุทธ์ 1)
- สนับสนุนให้มั่นก่อนกรมวิธานทุกกลุ่มเพิ่มขึ้นในหน่วยงานของรัฐและสถาบันการศึกษาต่างๆ อย่างน้อย 20 คน ภายในปี พ.ศ. 2550 (กลยุทธ์ 2)
- พัฒนาและปรับปรุงฐานข้อมูลความหลากหลายทางชีวภาพของหน่วยงานต่างๆ ให้มีมาตรฐานเดียวกัน ทันสมัยอยู่เสมอและสามารถเชื่อมโยงกันเป็นเครือข่ายข้อมูลข่าวสารความหลากหลายทางชีวภาพของประเทศไทย เพื่อให้สามารถเผยแพร่แลกเปลี่ยนข้อมูลให้กับผู้สนใจทั่วไปได้สำเร็จ ในปี พ.ศ. 2547 (กลยุทธ์ 2)
- อนุรักษ์พื้นที่ป่าไม้ไว้ให้ได้มากกว่าร้อยละ 30 ของพื้นที่ประเทศ และฟื้นฟูพื้นที่ป่าไม้เพิ่มอีกร้อยละ 10 เพื่อเป็นป่าชุมชนและเพื่อประโยชน์ใช้สอยอื่นๆ ภายในปี พ.ศ. 2550 (กลยุทธ์ 3)
- อนุรักษ์และฟื้นฟูพื้นที่ชุ่มน้ำให้ได้อย่างน้อยร้อยละ 35 ของพื้นที่ชุ่มน้ำของประเทศ (กลยุทธ์ 3)
- สำรวจวิจัยความหลากหลายทางชีวภาพด้านพืช สัตว์ แมลง และจุลินทรีย์ในพื้นที่คุ้มครองและพื้นที่ชุ่มน้ำที่มีความสำคัญสูง ได้แก่ พื้นที่สงวนชีวมณฑล กลุ่มป่าตะวันตก กลุ่มป่าตะวันออก (รอยต่อ 5 จังหวัด) กลุ่มป่าคลองแสง-เขาสก กลุ่มป่าดอยภูคา-แม่ยม และป่าลุ่มน้ำสงคราม โดยสำรวจให้ได้ข้อมูลพื้นฐานของสิ่งมีชีวิตทุกกลุ่มในพื้นที่ดังกล่าวให้แล้วเสร็จในปี พ.ศ. 2550 (กลยุทธ์ 3)
- ศึกษาอนุกรมวิธาน เก็บรวบรวม และอนุรักษ์ความหลากหลายของพันธุ์พืชไร่ พืชสวน พืชผักพื้นเมือง ข้าวป่า ข้าวพันธุ์ พื้นเมือง สมุนไพร จุลินทรีย์ เห็ดและแมลง ให้แล้วเสร็จภายในปี พ.ศ. 2550 (กลยุทธ์ 4)
- สำรวจชนิดและการกระจายของชนิดพันธุ์ต่างถิ่นที่มีอยู่ในพื้นที่คุ้มครอง และนอกพื้นที่คุ้มครอง และจัดทำมาตรการควบคุมการแพร่ระบาดของชนิดพันธุ์ต่างถิ่น ให้แล้วเสร็จภายในปี พ.ศ. 2550 (กลยุทธ์ 5)
- จัดทำระเบียบและกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับพิธีสารว่าด้วยความปลอดภัยทางชีวภาพให้แล้วเสร็จในปี พ.ศ. 2550 (กลยุทธ์ 5)
- สร้างเครือข่ายอนุรักษ์ความหลากหลายทางชีวภาพให้เป็นเอกภาพทั่วประเทศภายในปี พ.ศ. 2550 (กลยุทธ์ 6)
- สร้างความเข้มแข็งให้แก่ประชาชนทุกระดับและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการอนุรักษ์และใช้ประโยชน์ความหลากหลายทางชีวภาพอย่างยั่งยืน ในพื้นที่มากกว่าร้อยละ 40 ของประเทศ (กลยุทธ์ 6)
- ส่งผู้แทนเข้าร่วมประชุมและเจรจาในการประชุมต่างๆ ที่สำคัญในเรื่องที่เกี่ยวกับความหลากหลายทางชีวภาพทุกครั้ง และจัดประชุมนานาชาติเกี่ยวกับความหลากหลายทางชีวภาพในประเทศไทย อย่างน้อย 2 ครั้ง (กลยุทธ์ 7)
- เสนอชื่อพื้นที่ที่เหมาะสมในด้านการอนุรักษ์ความหลากหลายทางชีวภาพอย่างน้อย 1 แห่ง ให้เป็นพื้นที่ที่ได้รับการรับรองภายใต้อนุสัญญาว่าด้วยมรดกโลก 1 แห่ง ภายใต้ข้อตกลงอุทยานมรดกแห่งอาเซียน ปีละ 5 แห่ง ภายใต้อนุสัญญาว่าด้วยพื้นที่ชุ่มน้ำ 2 แห่ง ภายใต้อนุสัญญาว่าด้วยชนิดพันธุ์ที่อพยพย้ายถิ่น และ 5 แห่ง ภายใต้โปรแกรมมนุษย์และชีวมณฑล ภายในปี พ.ศ. 2550 (กลยุทธ์ 7)
- ให้มีการศึกษาและปรับปรุงกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการเข้าถึงทรัพยากรชีวภาพ การถ่ายทอดเทคโนโลยีและการแบ่งปันผลประโยชน์ ให้แล้วเสร็จภายในปี พ.ศ. 2550 (กลยุทธ์ 7)

ถ้อยแถลงนโยบาย

อนุรักษ์และใช้ประโยชน์ความ
หลากหลายทางชีวภาพของประเทศไทย
อย่างยั่งยืน เพื่อความมั่นคงทางสังคม
เศรษฐกิจของชาติ และเพื่อความก้าวหน้า
ทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี

กลยุทธ์

- เพิ่มพูนความรู้ ความเข้าใจ และความตระหนักของ
สาธารณชนในคุณค่าและความสำคัญของความหลากหลาย
ทางชีวภาพ
- สร้างสมรรถนะและความชำนาญให้แก่องค์กร หน่วยงาน และ
บุคลากรเพื่อให้อนุรักษ์ความหลากหลายทางชีวภาพได้อย่าง
มีประสิทธิภาพ
- เสริมสร้างความแข็งแกร่งให้แก่การอนุรักษ์ พื้นฟู และ
คุ้มครองระบบนิเวศ แหล่งที่อยู่อาศัยตามธรรมชาติ ทั้งในและ
นอกพื้นที่คุ้มครอง
- ส่งเสริมประสิทธิภาพของการอนุรักษ์ความหลากหลายของ
ชนิดพันธุ์และพันธุกรรม และการใช้ประโยชน์อย่างยั่งยืน
- ควบคุม ดูแล และลดการคุกคามที่มีต่อความหลากหลายทาง
ชีวภาพ
- สร้างแรงจูงใจ และสนับสนุนการมีส่วนร่วมของสาธารณชน
ในการอนุรักษ์ความหลากหลายทางชีวภาพ โดยสอดคล้องกับ
วัฒนธรรมประเพณีไทย
- ส่งเสริมและพัฒนาความร่วมมือระหว่างประเทศในการ
อนุรักษ์ และใช้ประโยชน์ความหลากหลายทางชีวภาพอย่าง
ยั่งยืน

วัตถุประสงค์และมาตรการของกลยุทธ์

กลยุทธ์ 1 เพิ่มพูนความรู้ ความเข้าใจ และความตระหนักของสาธารณชนในคุณค่าและความสำคัญของความหลากหลายทางชีวภาพ

วัตถุประสงค์ 1.1 เพื่อเสริมสร้างความตระหนักและความพึงพอใจในคุณค่าและความสำคัญของความหลากหลายทางชีวภาพให้แก่สาธารณชน

- มาตรการที่ 1.1.1** เผยแพร่ประชาสัมพันธ์ให้ความรู้ความเข้าใจถึงความสำคัญของความหลากหลายทางชีวภาพที่มีต่อวัฒนธรรมและสังคม
- 1.1.2** รณรงค์สร้างความตระหนักในความสำคัญและคุณค่าของความหลากหลายทางชีวภาพ
- 1.1.3** สร้างจิตสำนึกและส่งเสริมการมีส่วนร่วมเป็นเจ้าของความหลากหลายทางชีวภาพ

วัตถุประสงค์ 1.2 เพื่อเสริมสร้างความรู้ และความเข้าใจเกี่ยวกับการอนุรักษ์และใช้ประโยชน์ความหลากหลายทางชีวภาพอย่างยั่งยืน

- มาตรการที่ 1.2.1** ให้ความรู้ความเข้าใจพื้นฐานถึงความสำคัญและความจำเป็นในการอนุรักษ์ความหลากหลายทางชีวภาพ
- 1.2.2** เสริมสร้างความเข้าใจด้านความหลากหลายทางชีวภาพ แก่บุคลากรที่เป็นแกนกลางในการเผยแพร่ความรู้ความเข้าใจในการอนุรักษ์
- 1.2.3** ให้ความรู้และเพิ่มสมรรถนะให้แก่ชุมชนในการใช้ประโยชน์ความหลากหลายทางชีวภาพอย่างยั่งยืน

วัตถุประสงค์ 1.3 เพื่อใช้การศึกษาในห้องเรียนเป็นเครื่องมือเสริมสร้างจิตสำนึกเกี่ยวกับการอนุรักษ์ความหลากหลายทางชีวภาพ

- มาตรการที่ 1.3.1** ใช้ระบบการศึกษาที่มีอยู่เพื่อเพิ่มเติมจิตสำนึกเกี่ยวกับความหลากหลายทางชีวภาพ และความจำเป็นในการอนุรักษ์ความหลากหลายทางชีวภาพ
- 1.3.2** สนับสนุนให้มีแหล่งเผยแพร่ความรู้ทางความหลากหลายทางชีวภาพ

ในพื้นที่ธรรมชาติ

กลยุทธ์ 2 สร้างสมรรถนะและความชำนาญให้แก่องค์กร หน่วยงาน และบุคลากรเพื่อให้อนุรักษ์ความหลากหลายทางชีวภาพได้อย่างมีประสิทธิภาพ

วัตถุประสงค์ 2.1 เพื่อเสริมสร้างสมรรถนะทางอนุกรมวิธานแก่บุคลากรและองค์กร/หน่วยงาน

- มาตรการที่ 2.1.1** เสริมสร้างสมรรถนะของชาติทางอนุกรมวิธานเพื่อช่วยสนองต่อการอนุรักษ์ความหลากหลายทางชีวภาพ
- 2.1.2** ให้ความสำคัญเป็นลำดับแรกแก่การวิจัยทางอนุกรมวิธานระดับชาติ การเก็บสะสมตัวอย่างสิ่งมีชีวิต และการเปรียบเทียบตัวอย่างกับสถาบันที่เกี่ยวข้อง
- 2.1.3** สร้างบุคลากรที่มีความชำนาญด้านอนุกรมวิธานให้แก่หน่วยงาน/องค์กรที่จำเป็นต้องใช้ ความรู้สาขาอนุกรมวิธานช่วยในการอนุรักษ์ความหลากหลายทางชีวภาพ
- 2.1.4** สนองตอบต่อความต้องการในด้านอนุกรมวิธานให้สามารถดำเนินได้อย่างมีประสิทธิภาพในภาคสนามและในห้องทดลอง

วัตถุประสงค์ 2.2 เพื่อพัฒนาสมรรถนะของบุคลากรในสาขาต่างๆ เพื่อให้ตอบสนองต่อการอนุรักษ์ความหลากหลายทางชีวภาพอย่างมีประสิทธิภาพ

- มาตรการที่ 2.2.1** ให้การสนับสนุนการฝึกอบรมและให้การศึกษาต่อเนื่องในวิชาชีพที่เกี่ยวข้องกับความหลากหลายทางชีวภาพ
- 2.2.2** เสริมสร้างสมรรถนะให้แก่องค์กรพัฒนาเอกชนและภาคเอกชนในการอนุรักษ์ความหลากหลายทางชีวภาพ

วัตถุประสงค์ 2.3 เพื่อพัฒนาและเสริมสร้างสมรรถนะแก่บุคลากรและองค์กร/หน่วยงานในการวิจัยเพื่อการอนุรักษ์และใช้ประโยชน์ความหลากหลายทางชีวภาพอย่างยั่งยืน

- มาตรการที่ 2.3.1** สนับสนุนทุนการวิจัยและการอำนวยความสะดวกแก่การวิจัยเพื่อช่วยเพิ่มสมรรถนะแก่นักวิทยาศาสตร์ และเพื่อตอบสนองความต้องการในการอนุรักษ์
- 2.3.2** ส่งเสริมการสำรวจและติดตามตรวจสอบความหลากหลายทางชีวภาพ และผลิตข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับผลการศึกษาเผยแพร่เป็นระยะ
- 2.3.3** สนับสนุนการวิจัยและพัฒนาทรัพยากรชีวภาพเพื่อการใช้ประโยชน์อย่างยั่งยืน

วัตถุประสงค์ 2.4 เพื่อพัฒนาสมรรถนะให้แก่องค์กร/หน่วยงาน ในการเผยแพร่ข้อมูลที่จำเป็นต้องใช้ในการอนุรักษ์ความหลากหลายทางชีวภาพ

- มาตรการที่ 2.4.1** เสริมสร้างสมรรถนะให้แก่สถาบันเพื่อรวบรวมและให้ข้อมูลเกี่ยวกับความหลากหลายทางชีวภาพ
- 2.4.2** วางเครือข่ายข่าวสารข้อมูลความหลากหลายทางชีวภาพระดับชาติ เพื่อถ่ายทอดและแลกเปลี่ยนข้อมูลความหลากหลายทางชีวภาพ

กลยุทธ์ 3 เสริมสร้างความแข็งแกร่งให้แก่การอนุรักษ์ พื้นที่ชุ่มน้ำ และคุ้มครองระบบนิเวศแหล่งที่อยู่อาศัยตามธรรมชาติ ทั้งในและนอกพื้นที่คุ้มครอง

วัตถุประสงค์ 3.1 เพื่ออนุรักษ์และฟื้นฟูความหลากหลายทางชีวภาพในระบบนิเวศธรรมชาติ

- มาตรการที่ 3.1.1** ส่งเสริมการอนุรักษ์ ป้องกัน และฟื้นฟูความหลากหลายทางชีวภาพในพื้นที่ชุ่มน้ำ และพื้นที่ต้นน้ำลำธาร และสนับสนุนการใช้ประโยชน์พื้นที่ชุ่มน้ำอย่างชาญฉลาด
- 3.1.2** ส่งเสริมและสนับสนุนความร่วมมือ การป้องกัน และติดตามตรวจสอบกิจกรรมและการใช้ประโยชน์พื้นที่ชุ่มน้ำ
- 3.1.3** ส่งเสริมการอนุรักษ์และฟื้นฟูความหลากหลายทางชีวภาพในระบบนิเวศทางทะเลและชายฝั่ง
- 3.1.4** ส่งเสริมการอนุรักษ์พื้นที่ความหลากหลายทางชีวภาพในระบบนิเวศเกษตร

วัตถุประสงค์ 3.2 เพื่อเพิ่มสมรรถนะให้พื้นที่คุ้มครองในการอนุรักษ์และคุ้มครองระบบนิเวศแหล่งที่อยู่อาศัยตามธรรมชาติ

- มาตรการที่ 3.2.1** ทบทวนความเหมาะสมของระบบพื้นที่คุ้มครองที่มีอยู่ในปัจจุบันและวางแผนระบบพื้นที่คุ้มครองของชาติ และจัดตั้งพื้นที่คุ้มครองเพิ่มเติมตามความเหมาะสมและจำเป็น
- 3.2.2** ปรับปรุงและขยายกลไกทางกฎหมาย เพื่อป้องกันและคุ้มครองชนิดพันธุ์ สายพันธุ์ในพื้นที่คุ้มครอง
- 3.2.3** ปรับปรุงการจัดการพื้นที่คุ้มครองให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น

วัตถุประสงค์ 3.3 เพื่อส่งเสริมการวิจัยทางวิทยาศาสตร์ชีวภาพเพื่อให้เป็นพื้นฐานความรู้ที่เหมาะสมสำหรับการส่งเสริมการอนุรักษ์ระบบนิเวศ

- มาตรการที่ 3.3.1** ส่งเสริมการวิจัยทางวิทยาศาสตร์ชีวภาพทั้งพื้นฐานและประยุกต์ที่ช่วยส่งเสริมการอนุรักษ์พื้นที่คุ้มครอง
- 3.3.2** สนับสนุนการศึกษาระดับปริญญาโทที่ส่งเสริมการอนุรักษ์ระบบนิเวศธรรมชาติ

วัตถุประสงค์ 3.4 เพื่อส่งเสริมการใช้ประโยชน์อย่างยั่งยืนทั้งในและรอบพื้นที่คุ้มครอง ให้เกิดมูลค่าต่อการอนุรักษ์ความหลากหลายทางชีวภาพ

- มาตรการที่ 3.4.1** ให้ความสำคัญว่าชุมชนรอบพื้นที่คุ้มครอง (ในพื้นที่กันชนและใกล้เคียง) เป็นผู้ช่วยเหลือในการอนุรักษ์พื้นที่คุ้มครอง
- 3.4.2** ส่งเสริมและสร้างฐานสนับสนุนการอนุรักษ์พื้นที่คุ้มครองจากองค์กรพัฒนาเอกชน และประชาชนทั่วไปมากขึ้น
- 3.4.3** จัดหาเงินทุนสนับสนุนการจัดการพื้นที่คุ้มครอง

กลยุทธ์ 4 ส่งเสริมประสิทธิภาพของการอนุรักษ์ความหลากหลายของชนิดพันธุ์และพันธุกรรม และการใช้ประโยชน์อย่างยั่งยืน

วัตถุประสงค์ 4.1 เพื่อเพิ่มสมรรถนะในการอนุรักษ์ความหลากหลายของชนิดพันธุ์และพันธุกรรมในถิ่นที่อยู่อาศัยตามธรรมชาติ

- มาตรการที่ 4.1.1** อนุรักษ์พื้นที่ที่มีคุณค่าทางพันธุกรรม และส่งเสริมเกษตรกรรมที่มีประสิทธิภาพ เพื่อการใช้ประโยชน์อย่างยั่งยืน
- 4.1.2** ส่งเสริมระบบเกษตรยั่งยืนเพื่ออนุรักษ์และใช้ประโยชน์ความหลากหลายทางพันธุกรรมอย่างยั่งยืน
- 4.1.3** เพิ่มสมรรถนะในการอนุรักษ์ทรัพยากรพันธุกรรมพืชไร่ พืชสวน พืชผักพื้นบ้าน พืชสมุนไพร ไม้ป่า การปลูกลำไย และการอนุรักษ์ในฟาร์ม
- 4.1.4** ปรับปรุงและพัฒนากลไกทางกฎหมายเพื่อคุ้มครองชนิดพันธุ์และพันธุกรรม
- 4.1.5** ปรับปรุงพื้นฐานความรู้ทางวิทยาศาสตร์ชีวภาพ โดยส่งเสริมการวิจัยที่มุ่งสู่การอนุรักษ์ชนิดพันธุ์และพันธุกรรม

วัตถุประสงค์ 4.2 เพื่อเพิ่มสมรรถนะให้การอนุรักษ์นอกถิ่นที่อยู่อาศัยตามธรรมชาติสามารถอนุรักษ์ความหลากหลายทางชีวภาพ ให้การศึกษาแก่สาธารณชน และเกื้อหนุนการพัฒนาอย่างยั่งยืน

- มาตรการที่ 4.2.1** พัฒนาศูนย์เก็บรักษาสายพันธุ์จุลินทรีย์ให้ดำเนินการได้อย่างมีประสิทธิภาพ
- 4.2.2** ส่งเสริม และสนับสนุนธนาคารเชื้อพันธุ์พืชและสัตว์ ธนาคารเมล็ดพันธุ์ และศูนย์ขยายพันธุ์พืช เพื่อพัฒนาการคุ้มครองและแลกเปลี่ยนทรัพยากรพันธุกรรมพืชและสัตว์
- 4.2.3** พัฒนาสวนพฤกษศาสตร์ให้เป็นเครือข่ายของการอนุรักษ์ทรัพยากรพันธุกรรมพืช
- 4.2.4** เสริมสร้างบทบาทของสวนสัตว์ ศูนย์เพาะเลี้ยงและขยายพันธุ์สัตว์ป่า พิพิธภัณฑ์สัตว์น้ำ และสถานีเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ ในการอนุรักษ์ความหลากหลายทางชีวภาพ
- 4.2.5** ขยายบทบาทของการอนุรักษ์นอกถิ่นที่อยู่อาศัยตามธรรมชาติให้รวมถึงการนำชนิดพันธุ์คืนสู่ธรรมชาติด้วย
- 4.2.6** เพิ่มสมรรถนะของการอนุรักษ์นอกถิ่นที่อยู่อาศัยตามธรรมชาติ โดยสนับสนุนงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

กลยุทธ์ 5 ควบคุม ดูแล และลดการคุกคามที่มีต่อความหลากหลายทางชีวภาพ

วัตถุประสงค์ 5.1 เพื่อควบคุมดูแลให้เกิดความปลอดภัยทางชีวภาพ

- มาตรการที่ 5.1.1** เสริมสร้างความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการใช้ประโยชน์จากสิ่งมีชีวิตที่ได้รับการดัดแปลงทางพันธุกรรม อันเป็นผลมาจากเทคโนโลยีชีวภาพสมัยใหม่ซึ่งอาจมีผลเสียหรือผลทางลบต่อการอนุรักษ์และใช้ประโยชน์ความหลากหลายทางชีวภาพอย่างยั่งยืน
- 5.1.2 พัฒนากลไกการประสานงานเกี่ยวกับความปลอดภัยทางชีวภาพ เพื่อเชื่อมโยงกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทั้งในและนอกประเทศ
- 5.1.3 พัฒนาสมรรถนะทางกฎหมาย นโยบาย และการบริหาร เพื่อควบคุมดูแล การขนย้าย และการใช้ประโยชน์สิ่งมีชีวิตที่ได้รับการเปลี่ยนแปลงทางพันธุกรรม ภายใต้พิธีสารว่าด้วยความปลอดภัยทางชีวภาพ
- 5.1.4 พัฒนาสมรรถนะการประเมินความเสี่ยงจากสิ่งมีชีวิตที่ได้รับการดัดแปลงทางพันธุกรรมที่อาจมีผลต่อความหลากหลายทางชีวภาพ และการติดตามตรวจสอบ

วัตถุประสงค์ 5.2 เพื่อป้องกัน ควบคุม ดูแล การแพร่ระบาดของชนิดพันธุ์ต่างถิ่นซึ่งอาจมีผลต่อการเปลี่ยนแปลงความหลากหลายทางชีวภาพ

- มาตรการที่ 5.2.1** เสริมสร้างความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับผลกระทบจากชนิดพันธุ์ต่างถิ่นที่รุกรานต่อความหลากหลายทางชีวภาพ
- 5.2.2 เพิ่มเต็มระเบียบกฎเกณฑ์เกี่ยวกับการนำเข้า การควบคุมดูแล การกำจัดชนิดพันธุ์ต่างถิ่นที่รุกรานและการบรรเทาผลกระทบจากชนิดพันธุ์ต่างถิ่น
- 5.2.3 ควบคุม ดูแล กำจัด และติดตามตรวจสอบชนิดพันธุ์ต่างถิ่นที่คุกคามความหลากหลายทางชีวภาพ

วัตถุประสงค์ 5.3 เพื่อพัฒนาการคุ้มครองความหลากหลายทางชีวภาพให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น

- มาตรการที่ 5.3.1** ให้ความคุ้มครองโดยเฉพาะแก่ชนิดพันธุ์ที่ใกล้สูญพันธุ์ ชนิดพันธุ์หายาก และชนิดพันธุ์เฉพาะถิ่น
- 5.3.2 ให้มีการวิเคราะห์ผลกระทบต่อความหลากหลายทางชีวภาพอย่างละเอียด โดยเฉพาะโครงการที่อยู่ในพื้นที่คุ้มครองและพื้นที่ธรรมชาติ
- 5.3.3 ลดมลพิษจากแหล่งกำเนิด เพื่อรักษาคุณภาพน้ำในระบบนิเวศธรรมชาติให้เหมาะสม

กลยุทธ์ 6 สร้างแรงจูงใจ และสนับสนุนการมีส่วนร่วมของสาธารณชนในการอนุรักษ์ความหลากหลายทางชีวภาพ โดยสอดคล้องกับวัฒนธรรมประเพณีไทย

วัตถุประสงค์ 6.1 เพื่อใช้แรงจูงใจทางเศรษฐกิจช่วยส่งเสริมการอนุรักษ์และการใช้ประโยชน์ความหลากหลายทางชีวภาพอย่างยั่งยืน

- มาตรการที่ 6.1.1** ใช้ผลประโยชน์จากการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ/เชิงอนุรักษ์เป็นแรงจูงใจทางเศรษฐกิจ ในการอนุรักษ์และใช้ประโยชน์ความหลากหลายทางชีวภาพอย่างยั่งยืน
- 6.1.2 เพิ่มแรงจูงใจให้แก่ชุมชนเพื่อช่วยอนุรักษ์พื้นที่สาธารณะที่มีความหลากหลายทางชีวภาพตามธรรมชาติ
- 6.1.3 พัฒนาและเผยแพร่บทบาทของสมุนไพรพื้นบ้านและเครื่องเทศไทย ให้มีการขยายพันธุ์เก็บเกี่ยวและใช้ประโยชน์อย่างเหมาะสมและยั่งยืน

วัตถุประสงค์ 6.2 เพื่อสนับสนุนการอนุรักษ์ความหลากหลายทางชีวภาพโดยสอดคล้องกับวิถีชีวิตและประเพณีท้องถิ่น

- มาตรการที่ 6.2.1** สนับสนุนการดำรงรักษาธรรมเนียมประเพณีพื้นบ้านในการอนุรักษ์ความหลากหลายทางชีวภาพ
- 6.2.2 ส่งเสริมความตระหนักเกี่ยวกับคุณค่าของภูมิปัญญาท้องถิ่นและทรัพยากรชีวภาพ
- 6.2.3 สนับสนุนสิทธิชุมชนต่อทรัพยากรชีวภาพในท้องถิ่น

วัตถุประสงค์ 6.3 เพื่อสนับสนุนบทบาทของภาคเอกชนให้ช่วยดำเนินโครงการอนุรักษ์ความหลากหลายทางชีวภาพอย่างต่อเนื่อง

- มาตรการที่ 6.3.1** เสริมสร้างแรงจูงใจในการอนุรักษ์แก่ภาคเอกชนที่ดำเนินโครงการอนุรักษ์ความหลากหลายทางชีวภาพ
- 6.3.2 สนับสนุนการรักษาพื้นที่ธรรมชาติ เพื่อดำรงไว้ซึ่งความหลากหลายทางชีวภาพ

วัตถุประสงค์ 6.4 เพื่อส่งเสริมการอนุรักษ์ความหลากหลายทางชีวภาพในสภาพแวดล้อมและวิถีชีวิตของชุมชนเมืองและชุมชนชนบท

- มาตรการที่ 6.4.1** ส่งเสริมการอนุรักษ์ความหลากหลายทางชีวภาพในวิถีชีวิตของชุมชนชนบท
- 6.4.2 ส่งเสริมการดำรงรักษาสภาพนิเวศธรรมชาติในสถานที่ท่องเที่ยว สถานที่ทำงาน และที่สาธารณะ

กลยุทธ์ 7 ส่งเสริมและพัฒนาความร่วมมือระหว่างประเทศในการอนุรักษ์ และใช้ประโยชน์ความหลากหลายทางชีวภาพอย่างยั่งยืน

วัตถุประสงค์ 7.1 เพื่อให้เกิดความร่วมมือกับหน่วยงาน/สถาบันนานาชาติ และความตกลงระหว่างประเทศ ในการดำเนินงานอนุรักษ์และใช้ประโยชน์ความหลากหลายทางชีวภาพอย่างยั่งยืน

- มาตรการที่**
- 7.1.1 ส่งเสริมความร่วมมือกับความตกลงระหว่างประเทศที่เกี่ยวข้องกับความหลากหลายทางชีวภาพ
 - 7.1.2 สนับสนุนการดำเนินงานร่วมกันในภูมิภาคอาเซียนและอนุภูมิภาคลุ่มน้ำโขง ในการอนุรักษ์ความหลากหลายทางชีวภาพ
 - 7.1.3 ส่งเสริมบทบาทและภาพพจน์ของประเทศไทยให้เป็นที่ยอมรับนับถือและมีชื่อเสียงในเวทีการประชุมระหว่างประเทศที่เกี่ยวข้องกับการอนุรักษ์ความหลากหลายทางชีวภาพ
 - 7.1.4 ส่งเสริมให้มีความร่วมมือระหว่างประเทศด้านการอนุรักษ์ความหลากหลายทางชีวภาพให้มีบทบาทสนับสนุนการฟื้นฟูเศรษฐกิจ และส่งเสริมการท่องเที่ยว ตลอดจนเผยแพร่ชื่อเสียงของประเทศ
 - 7.1.5 ส่งเสริมบทบาทของประเทศไทยในความร่วมมือระหว่างประเทศ เพื่อความก้าวหน้าทางวิทยาศาสตร์ วิชาการ และเทคโนโลยีที่เกี่ยวข้องกับความหลากหลายทางชีวภาพ

วัตถุประสงค์ 7.2 เพื่อส่งเสริมและเผยแพร่ชื่อเสียงของประเทศด้านการอนุรักษ์ความหลากหลายทางชีวภาพในเวทีอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมของประชาคมโลก

- มาตรการที่**
- 7.2.1 ให้มีการขึ้นทะเบียนพื้นที่คุ้มครองที่เหมาะสม เป็นแหล่งมรดกโลก (World Heritage Sites) ภายใต้อนุสัญญาว่าด้วยมรดกโลกทางวัฒนธรรมและธรรมชาติและเป็นอุทยานมรดกแห่งอาเซียน (ASEAN Heritage Parks and Reserves) ภายใต้คณะทำงานแห่งอาเซียนว่าด้วยการอนุรักษ์ธรรมชาติและ ความหลากหลายทางชีวภาพ (AWGNCB)

- 7.2.2 เพิ่มเติมนการเสนอพื้นที่ที่มีความเหมาะสมตามเกณฑ์เป็นพื้นที่ชุ่มน้ำที่มีความสำคัญระหว่างประเทศ (Ramsar Site) ภายใต้อนุสัญญาว่าด้วยพื้นที่ชุ่มน้ำ และพื้นที่เครือข่ายของนกอพยพ (Anatidae and Shorebird Network) ภายใต้อนุสัญญาว่าด้วยการอนุรักษ์ชนิดพันธุ์ที่มีการอพยพย้ายถิ่น (Convention on Migratory Species)
- 7.2.3 เพิ่มเติมนการเสนอพื้นที่ที่มีศักยภาพและเหมาะสมเป็นพื้นที่สงวนชีวมณฑล (Biosphere Reserves) ภายใต้โปรแกรมมนุษย์และชีวมณฑล (Man and Biosphere)
- 7.2.4 สนับสนุนการจัดตั้งพื้นที่สงวนระหว่างประเทศ (Transboundary Reserves)

วัตถุประสงค์ 7.3 เพื่อให้ประเทศไทยได้รับผลประโยชน์จากการเข้าถึงทรัพยากรชีวภาพ การถ่ายทอดเทคโนโลยี และการแบ่งปันข้อมูลข่าวสารกับนานาชาติ

- มาตรการที่**
- 7.3.1 ให้มีการแบ่งปันผลประโยชน์จากการใช้ทรัพยากรชีวภาพอย่างเท่าเทียมและยุติธรรม บนพื้นฐานของการใช้ประโยชน์อย่างยั่งยืน โดยสอดคล้องกับอนุสัญญาว่าด้วยความหลากหลายทางชีวภาพ
 - 7.3.2 ส่งเสริมความร่วมมือระหว่างประเทศเกี่ยวกับการเข้าถึงและถ่ายทอดเทคโนโลยีที่ใช้ในการอนุรักษ์และการใช้ประโยชน์ทรัพยากรชีวภาพอย่างยั่งยืน
 - 7.3.3 ส่งเสริมการสร้างกลไกข้อมูลข่าวสารความหลากหลายทางชีวภาพระดับชาติ เพื่อแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสารในประเทศและกับต่างประเทศ

กลไกการประสานและติดตามตรวจสอบการดำเนินงาน

การประสานและติดตามตรวจสอบการดำเนินงานตามนโยบาย มาตรการ และแผนการอนุรักษ์ และการใช้ประโยชน์ความหลากหลายทางชีวภาพอย่างยั่งยืนอยู่ในรูปของ

- คณะกรรมการ และคณะอนุกรรมการระดับชาติ ได้แก่ คณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ คณะกรรมการอนุรักษ์และใช้ประโยชน์ความหลากหลายทางชีวภาพแห่งชาติ คณะอนุกรรมการอนุสัญญาว่าด้วยความหลากหลายทางชีวภาพ คณะอนุกรรมการการจัดการพื้นที่ชุ่มน้ำ ซึ่งประกอบด้วยผู้แทนจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทั้งภาครัฐและภาคเอกชน ได้แก่ กรมป่าไม้ กรมประมง กรมวิชาการเกษตร กรมปศุสัตว์ กรมองค์การระหว่างประเทศ สำนักงานนโยบายและแผนสิ่งแวดล้อม มูลนิธิคุ้มครองสัตว์ป่าและพันธุ์พืชแห่งประเทศไทยในพระบรมราชินูปถัมภ์ เป็นต้น

- คณะทำงานติดตามประเมินผลการดำเนินงานตามนโยบาย มาตรการ และแผนการอนุรักษ์และใช้ประโยชน์ความหลากหลายทางชีวภาพอย่างยั่งยืน พ.ศ. 2546-2550 ภายใต้คณะอนุกรรมการอนุสัญญาว่าด้วยความหลากหลายทางชีวภาพ ทำหน้าที่ผลักดันให้มีการดำเนินโครงการ และติดตามประเมินผลสำเร็จของนโยบาย มาตรการฯ ตามดัชนีชี้วัดที่กำหนดขึ้น คณะทำงานฯ จะประสานกับคณะทำงาน/คณะกรรมการระดับกรม เพื่อประสานให้มีการดำเนินงานตามนโยบาย มาตรการ และแผนการอนุรักษ์และการใช้ประโยชน์ความหลากหลายทางชีวภาพอย่างยั่งยืน เช่น คณะกรรมการพิจารณาการดำเนินงานเกี่ยวกับความหลากหลายทางชีวภาพด้านป่าไม้ ของกรมป่าไม้ คณะกรรมการดำเนินการเกี่ยวกับความหลากหลายทางชีวภาพด้านปศุสัตว์ ของกรมปศุสัตว์ คณะกรรมการพิจารณาดำเนินการตามอนุสัญญาระหว่างประเทศด้านการอนุรักษ์ทรัพยากรและสิ่งแวดล้อมประมง คณะกรรมการบริหารการจัดการพื้นที่ชุ่มน้ำ คณะทำงานเพื่อประสานการจัดการพื้นที่ชุ่มน้ำ และคณะทำงานเพื่อดำเนินโครงการตามมาตรการอนุรักษ์พื้นที่ชุ่มน้ำของกรมประมง เป็นต้น

สำหรับการประสานงานในระดับพื้นที่หรือภูมิภาค จะดำเนินการภายใต้คณะอนุกรรมการกำกับการจัดทำแผนปฏิบัติการเพื่อการจัดการคุณภาพสิ่งแวดล้อมในระดับจังหวัด ซึ่งสามารถดำเนินการภายใต้แผนปฏิบัติการเพื่อการจัดการคุณภาพสิ่งแวดล้อมระดับจังหวัดประจำปี

- การประชุมหารือประจำปีเพื่อติดตามตรวจสอบและรายงานผลการดำเนินงานตามนโยบาย มาตรการ และแผนการอนุรักษ์และใช้ประโยชน์ความหลากหลายทางชีวภาพอย่างยั่งยืน พ.ศ. 2546-2550 โดยสำนักงานนโยบายและแผนสิ่งแวดล้อมเป็นหน่วยประสานกลางในการดำเนินงาน ทั้งนี้หน่วยงานหลักที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงานดังกล่าวได้กำหนดไว้ในแผนปฏิบัติการฉบับนี้ให้มีการจัดทำรายงานแห่งชาติเกี่ยวกับผลการดำเนินงานความหลากหลายทางชีวภาพในแต่ละด้าน ซึ่งสำนักงานนโยบายและแผนสิ่งแวดล้อมจะต้องประสานงานเพื่อรวบรวมเสนอในการประชุมดังกล่าวต่อไป

ฉบับนี้

อนุรักษ์และใช้ประโยชน์

ความหลากหลายทางชีวภาพอย่างยั่งยืน

พ.ศ. 2546-2550

กลยุทธ์ ๑ เพิ่มพูนความรู้ความเข้าใจ และความตระหนักของสาธารณชนในคุณค่าและความสำคัญของความหลากหลายทางชีวภาพ

วัตถุประสงค์ 1.1 เพื่อเสริมสร้างความตระหนักและความพึงพอใจในคุณค่าและความสำคัญของความหลากหลายทางชีวภาพให้แก่สาธารณชน

มาตรการ	การดำเนินงาน
1.1.1 เผยแพร่ประชาสัมพันธ์ให้ความรู้ความเข้าใจถึงความสำคัญของความหลากหลายทางชีวภาพที่มีต่อวัฒนธรรมและสังคม	• ให้ความรู้ต่อสาธารณชน ให้เข้าใจคุณค่าของความหลากหลายทางชีวภาพโดยผ่านสื่อ เช่น โทรทัศน์ วิทยุ และอินเทอร์เน็ตอย่างต่อเนื่อง • เผยแพร่ความรู้เรื่องความหลากหลายทางชีวภาพ โดยใช้สิ่งพิมพ์ แผ่นพับ โปสเตอร์ โบรชัวร์ • ให้ความรู้ต่อสาธารณชนโดยการจัดแสดงในพิพิธภัณฑ์ธรรมชาติในรูปแบบของการจัดนิทรรศการ ฯลฯ

โครงการ	หน่วยงานหลักที่รับผิดชอบ	ระยะเวลา (ปี)	งบประมาณ (ล้านบาท)
- เผยแพร่ความรู้ ความเข้าใจ การอนุรักษ์ และการใช้ประโยชน์ความหลากหลายทางชีวภาพของท้องถิ่นและชุมชนผ่านสื่อโทรทัศน์และวิทยุ	สส. คสช. มช.	2546-2550 2546-2550 2546-2550	15.0 10.0 8.0
- จัดทำและประกวดไฮมเพจ เพื่อเผยแพร่ความรู้ด้านความหลากหลายทางชีวภาพสู่สาธารณชน	มศก. คสช. จ.ลำปาง	2546-2547 2546-2550 2546-2547	0.5 0.5 0.3
- ผลิตสื่อวัสดุอุปกรณ์เพื่อส่งเสริมให้สาธารณชนได้เข้าใจถึงคุณค่าของการอนุรักษ์ป่าวัฒนธรรม	มมส.	2546-2547	15.0
- จัดทำเอกสารเผยแพร่ประชาสัมพันธ์เพื่อการอนุรักษ์ความหลากหลายทางชีวภาพ ในทุกจังหวัด : โครงการนำร่อง	จ.สิงห์บุรี จ.ร้อยเอ็ด จ.ชุมพร	2546-2550 2546-2550 2546-2550	0.10 0.10 0.10
- ผลิตสื่อสิ่งพิมพ์เพื่อการอนุรักษ์และใช้ประโยชน์ความหลากหลายทางชีวภาพอย่างยั่งยืน	กรมป่าไม้ คสช.	2546-2550 2546-2550	30.0 15.0
- ผลิตสื่อสิ่งพิมพ์เพื่อส่งเสริมการอนุรักษ์และใช้ประโยชน์ความหลากหลายทางชีวภาพของท้องถิ่นและชุมชน	สส.	2546-2550	10.0
- เผยแพร่ประชาสัมพันธ์ความรู้ด้านป่าไม้และการท่องเที่ยวที่ยั่งยืน	กรมป่าไม้ จ.ลำปาง	2546-2550 2546-2550	5.0 1.5
- เผยแพร่ประชาสัมพันธ์ความรู้ความเข้าใจในคุณค่าของพื้นที่ชุ่มน้ำและการท่องเที่ยวที่ยั่งยืน/นิเวศ	สพ./ททท./กรมป่าไม้ มช.	2547-2550 2546-2550	15.0 2.0

มาตรการ	การดำเนินงาน

โครงการ	หน่วยงานหลัก ที่รับผิดชอบ	ระยะเวลา (ปี)	งบประมาณ (ล้านบาท)
- เก็บข้อมูลและผลิตสื่อเผยแพร่การอนุรักษ์ความหลากหลายทางชีวภาพ	มูลนิธิคุ้มครองฯ ผ่าน สส.	2546-2548	2.0
- ผลิตสื่อ สิ่งพิมพ์ และสื่อทางคอมพิวเตอร์ เพื่อถ่ายทอดความรู้และส่งเสริมการอนุรักษ์ความหลากหลายทางชีวภาพและการท่องเที่ยวเชิงนิเวศในพื้นที่สงวนชีวมณฑลสะแกราช	วท.	2546-2550	10.0
- เผยแพร่ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการอนุรักษ์พันธุ์ และใช้ประโยชน์ที่ชุ่มน้ำอย่างยั่งยืนในระดับจังหวัด อำเภอ และองค์การบริหารส่วนตำบล	กรมการปกครอง	2546-2550	10.0
- จัดนิทรรศการถาวร เพื่อให้ตระหนักถึงคุณค่าของทรัพยากรพืชและสิ่งมีชีวิตอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องตามวิถีธรรมชาติ	อ.ส.พ.	2546-2550	10.0
- จัดนิทรรศการหมุนเวียน เพื่อให้ตระหนักถึงคุณค่าของทรัพยากรชีวภาพและภูมิปัญญาท้องถิ่น	อ.ส.พ.	2546-2550	10.0
- จัดนิทรรศการหมุนเวียนระดับท้องถิ่น เพื่อให้ตระหนักถึงคุณค่าของทรัพยากรชีวภาพและภูมิปัญญาท้องถิ่นใน จ.อุตรดิตถ์ แพร่ และน่าน	ราชภัฏอุตรดิตถ์	2546-2550	5.0
- จัดนิทรรศการระดับชาติและระดับภูมิภาค	กรมปศุสัตว์	2547-2550	10.0
- จัดทำเอกสารเผยแพร่ความรู้ข่าวสารความหลากหลายด้านการปศุสัตว์	กรมปศุสัตว์	2546-2550	1.0
- จัดทำเอกสารเผยแพร่ความรู้ด้านพื้นที่ชุ่มน้ำ	คณะมนุษยฯ มทษ.	2547-2550	0.10
- ประชาสัมพันธ์เผยแพร่ความรู้เรื่องคุณค่าความสำคัญของกล้วยไม้ไทยในภาคใต้ (11 จังหวัด)	มูลนิธิคุ้มครองฯ ผ่าน สส.	2546-2550	5.3

มาตรการ	การดำเนินงาน
1.1.2 รณรงค์สร้างความตระหนักในความสำคัญและคุณค่าของความหลากหลายทางชีวภาพ	● จัดกิจกรรมรณรงค์อนุรักษ์ความหลากหลายทางชีวภาพ เช่น จัดค่ายธรรมชาติศึกษาสำหรับเยาวชน ● กระตุ้นความสนใจให้อนุรักษ์ความหลากหลายทางชีวภาพโดยจัดกิจกรรมที่สามารถดำเนินการร่วมกันในวาระพิเศษต่างๆ ● จัดกิจกรรมค่ายพักแรมให้เยาวชน นักวิชาการ และหมอยาท้องถิ่นได้พบปะกัน เปิดโอกาสให้ผู้สนใจได้เรียนรู้จากสภาพความเป็นจริงตามธรรมชาติ และได้รับการถ่ายทอดความรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่นให้คงอยู่ต่อไป ● จัดตั้งกลุ่มเยาวชนและฝึกรอบรมให้สามารถจัดกิจกรรม รณรงค์ เผยแพร่ความสำคัญและคุณค่าของความหลากหลายทางชีวภาพ

โครงการ	หน่วยงานหลัก ที่รับผิดชอบ	ระยะเวลา (ปี)	งบประมาณ (ล้านบาท)
- ถ่ายยวชนอนุรักษ์ธรรมชาติและวัฒนธรรมสำหรับนักเรียนประถม-มัธยมต้น	สศ.ศธ. มช.	2546-2550 2546-2550	5.0 1.0
- จัดตั้งกลุ่มเยาวชนและฝึกอบรมเยาวชนอนุรักษ์ป่าวัฒนธรรม	มมส.	2547-2549	10.0
- จัดตั้งกลุ่มเยาวชนและฝึกอบรมเยาวชนอนุรักษ์พื้นที่ชุ่มน้ำพรุบ้านไม้ขาว	ราชภัฏภูเก็ต	2547-2550	5.0
- จัดตั้งกลุ่มเยาวชนและฝึกอบรมเยาวชนอนุรักษ์พื้นที่ชุ่มน้ำทะเลน้อย	จ.พัทลุง (เขตก้ามลำสัตว์ป่า ทะเลน้อย/อ.ควนขนุน/ อบต.ทะเลน้อย, พนาขัง)	2546-2549	5.0
- จัดกิจกรรมเพื่อรณรงค์การอนุรักษ์และใช้ประโยชน์ความหลากหลายทางชีวภาพของท้องถิ่นและชุมชน	สส. มช.	2546-2550 2546-2550	25.0 5.0
- ถ่ายยวชนตุนก	สมาคมอนุรักษ์นกฯ ผ่าน สส. มช.	2546-2550 2546-2550	5.0 1.0
- ถ่ายยวชนรักษันก	ราชภัฏอุดรดิติ	2546-2550	3.0
- จัดตั้งกลุ่มเยาวชนรักษันกแม่น้ำปิง	จ.เชียงใหม่	2546-2550	1.5
- จัดกิจกรรมสร้างจิตสำนึกการอนุรักษ์ความหลากหลายทางชีวภาพบนที่สูง	จ.เชียงใหม่	2546-2550	1.5
- จัดตั้งเครือข่ายกลุ่ม/ชมรมอนุรักษ์ป่าในโรงเรียนมัธยม	จ.เชียงใหม่	2546-2550	0.25
- จัดกิจกรรมการอนุรักษ์ต้นยาง	จ.เชียงใหม่	2546-2550	2.5
- จัดตั้งกลุ่มเยาวชนและฝึกอบรมเยาวชนอนุรักษ์พื้นที่ชุ่มน้ำเขตห้ามล่าสัตว์ป่าทะเลสาบ	จ.สงขลา	2546-2550	0.5
- จัดตั้งเครือข่ายและกลุ่มเยาวชนอนุรักษ์พื้นที่ชุ่มน้ำที่มีความสำคัญระดับนานาชาติและระดับชาติ 6 แห่ง	จ.สุราษฎร์ธานี	2546-2550	1.8
- ถ่ายยักแรม “เพื่อนพฤษภคศาสตร์”	อ.ส.พ.	2546-2550	2.0
- ถ่ายยักแรม “พรุบ้านไม้ขาว” สำหรับครอบครัวนักอนุรักษ์จากภาคใต้	ราชภัฏภูเก็ต	2546-2550	2.5
- สร้างความรู้และความเข้าใจเรื่องการอนุรักษ์และใช้ประโยชน์ความหลากหลายทางชีวภาพให้แก่ักเรียนและชุมชนท้องถิ่น	คช.	2546-2550	15.0

มาตรการ	การดำเนินงาน
1.1.3 สร้างจิตสำนึกและส่งเสริมการมีส่วนร่วมเป็นเจ้าของความหลากหลายทางชีวภาพ	• ประกวดคำขวัญ ภาพถ่าย/ภาพวาดแสดงความสำคัญและคุณค่าความหลากหลายทางชีวภาพ โดยให้ประชาชนทุกระดับได้เข้ามามีส่วนร่วม และเผยแพร่คำขวัญ ภาพถ่าย/ภาพวาด ดังกล่าวโดยผ่านสื่อมวลชน • การประกาศเกียรติคุณแก่ชุมชนหรือองค์กรท้องถิ่นในการอนุรักษ์ทรัพยากรชีวภาพ • เชิญชวนให้ชุมชนเห็นความสำคัญของความหลากหลายทางชีวภาพใกล้ตัวและช่วยอนุรักษ์ • จัดให้เยาวชนและประชาชนมีส่วนร่วมในการคืนทรัพยากรชีวภาพสู่แหล่งที่อยู่อาศัย เช่น คืนกล้วยไม้ป่าสู่ธรรมชาติ ปลอยตัวอ่อนหิ่งห้อยสู่แหล่งอาศัยที่เหมาะสม ปลอยปลาพื้นเมืองประจำถิ่น

โครงการ	หน่วยงานหลัก ที่รับผิดชอบ	ระยะเวลา (ปี)	งบประมาณ (ล้านบาท)
- จัดค่ายเยาวชนสัมพันธ์เพื่อการอนุรักษ์ ป่าพรุโต๊ะแดง	จ.นราธิวาส	2546-2550	0.25
- จัดค่ายเยาวชนรักษารัฐธรรมนูญในชุมชน	จ.ลำปาง	2546	0.10
- จัดตั้งค่ายเยาวชนสัมพันธ์เพื่อการอนุรักษ์ และใช้ประโยชน์ความหลากหลายทางชีวภาพ ของท้องถิ่นและชุมชน	ราชภัฏอุตรดิตถ์	2546-2550	5.0
- จัดตั้งกลุ่มเยาวชนและฝึกอบรมการอนุรักษ์ ความหลากหลายทางชีวภาพแก่เยาวชนและ ประชาชนในพื้นที่ข้างเคียงป่าพรุควนเคร็ง จังหวัดนครศรีธรรมราช	จ.นครศรีธรรมราช	2546-2550	5.0
- จัดค่ายเยาวชนเพื่อฝึกอบรมให้สามารถ จัดกิจกรรมรณรงค์ และจัดนิทรรศการเผยแพร่ การอนุรักษ์ความหลากหลายทางชีวภาพ	มูลนิธิคุ้มครองฯ ผ่าน สส.	2546-2548	1.5
- จัดตั้งกลุ่มเยาวชนอนุรักษ์ป่าสะแกราชจาก 13 โรงเรียนรอบพื้นที่สงวนชีวมณฑลสะแกราช	วท.	2546-2550	2.5
- จัดประกวดภาพถ่าย/ภาพวาด แสดงความ หลากหลายทางชีวภาพในพื้นที่สงวนชีวมณฑล	กต.ศธ.	2546,2548 2550	1.2
- จัดประกวดผลงานเยาวชนและนักศึกษา แสดงถึงความหลากหลายทางชีวภาพและการใช้ ประโยชน์อย่างยั่งยืนในงานสัปดาห์วิทยาศาสตร์	ราชภัฏอุตรดิตถ์	2546-2550	2.5
- ประกาศเกียรติคุณบุคคล ชุมชน หรือท้องถิ่น อนุรักษ์ธรรมชาติ	มมส.	2546,2548 2550	1.2
- คีนชีวดีให้คลอง	สส. กรมประมง	2546-2550 2546-2550	30.0 งบปกติ
- จัดกิจกรรมวันสากลแห่งความหลากหลาย ทางชีวภาพ	อ.ส.พ.	2546-2550	2.0
- จัดตั้งองค์กรชุมชนและฝึกอบรมเพื่อร่วม อนุรักษ์พื้นที่ชุ่มน้ำ บึงเกาะกุ่ม (600 ไร่) และ บึงหลุมบัว (150 ไร่)	จ.นครนายก	2546-2550	1.0
- จัดกิจกรรมปลูกป่าและพืชสมุนไพรเพื่อการ อนุรักษ์	จ.เชียงใหม่	2546-2550	2.5

โครงการ	หน่วยงานหลัก ที่รับผิดชอบ	ระยะเวลา (ปี)	งบประมาณ (ล้านบาท)
- เสริมสร้างความเข้มแข็งและปลูกจิตสำนึก ชุมชนรอบพื้นที่ชุ่มน้ำพรุโต๊ะแดง	จ.นราธิวาส	2546-2550	1.5
- เสริมสร้างความเข้มแข็งและปลูกจิตสำนึก ชุมชนรอบพื้นที่ชุ่มน้ำพรุบันไผ่ขาว	ชมรมรักษ์บ้าน ไผ่ขาวผ่าน สส.	2546-2550	5.0
- รำลึกไฟไหม้ป่าพรุโต๊ะแดง “มรดกโลก มรดก เรา”	จ.นราธิวาส	2546-2550	1.0

โครงการ	หน่วยงานหลัก ที่รับผิดชอบ	ระยะเวลา (ปี)	งบประมาณ (ล้านบาท)
- เร่งรัดการสร้างผู้นำด้านการบริหารจัดการความหลากหลายทางชีวภาพในทุกระดับ	คสช.	2546-2549	30.0
- ฝึกอบรมผู้นำชุมชน หมู่บ้าน และตำบลเพื่อการอนุรักษ์ และใช้ประโยชน์พื้นที่ชุ่มน้ำ	กรมการปกครอง	2546-2550	5.0
- อบรมให้ความรู้ด้านอนุรักษ์ป่าไม้และความหลากหลายทางชีวภาพ • ด้านการอนุรักษ์พื้นที่ชุ่มน้ำ • ด้านระเบียบและกฎหมายที่เกี่ยวข้องในพื้นที่คุ้มครอง • ด้านการอนุรักษ์ความหลากหลายทางชีวภาพ	กรมป่าไม้	2546-2547	2.0
- อบรมให้ความรู้ด้านการอนุรักษ์พันธุ์พืช : โครงการนำร่อง	จ.ลำปาง	2546-2549	0.06
- อบรมให้ความรู้ด้านอนุรักษ์ทรัพยากรสัตว์น้ำ : โครงการนำร่อง	กรมประมง/จ.ปัตตานี กรมประมง/จ.ลำปาง กรมประมง/จ.ยโสธร	2546-2550 2546-2550 2546-2550	0.50 0.50 0.50

มาตรการ	การดำเนินงาน

โครงการ	หน่วยงานหลัก ที่รับผิดชอบ	ระยะเวลา (ปี)	งบประมาณ (ล้านบาท)
- อบรมการอนุรักษ์ความหลากหลายทางชีวภาพในป่าดงกระแสด อ.ท่าอุเทน และบริเวณอ่างเก็บน้ำหนองญาติ	จ.นครพนม	2546	0.20
- อบรมผู้นำท้องถิ่นเกี่ยวกับการอนุรักษ์พื้นที่ชุ่มน้ำเขตห้ามล่าสัตว์ป่าทะเลสาบ	จ.สงขลา	2546-2550	0.5
- อบรมผู้นำท้องถิ่นและเยาวชนเพื่ออนุรักษ์ทรัพยากรชีวภาพ	จ.กาฬสินธุ์	2546-2550	10.0
- ฝึกอบรมผู้นำชุมชนเพื่ออนุรักษ์พื้นที่ชุ่มน้ำ	ม.มหิดล	2546-2550	7.0
- จัดอบรมผู้นำชุมชนในการอนุรักษ์ความหลากหลายทางชีวภาพของพื้นที่สงวนชีวมณฑลสะแกราช	วท.	2546-2550	2.5
- อบรมการมีส่วนร่วมในด้านการอนุรักษ์ความหลากหลายทางชีวภาพ	จ.มหาสารคาม	2546-2550	1.5
- อบรมเยาวชนเพื่อการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ (ยช.ป) : โครงการนาร่อง	จ.เชียงใหม่	2546-2550	0.3
	จ.เลย	2546-2550	0.3
- อบรมการอนุรักษ์ความหลากหลายทางชีวภาพในบริเวณพื้นที่ชุ่มน้ำเขาสามร้อยยอด	จ.ประจวบคีรีขันธ์	2547-2550	0.4
- อบรมการอนุรักษ์ความหลากหลายทางชีวภาพในพื้นที่ชุ่มน้ำระดับนานาชาติและระดับชาติ จำนวน 6 แห่ง	จ.สุราษฎร์ธานี	2546-2550	0.9
- ฝึกอบรมเยาวชนอย่างต่อเนื่องเพื่อการอนุรักษ์ความหลากหลายทางชีวภาพ ทรัพยากรป่าไม้และสิ่งแวดล้อม	วน.มก.	2546-2549	2.0
- ฝึกอบรมการอนุรักษ์ทรัพยากรชีวภาพให้กับนักเรียนและชุมชนในเขตภาคเหนือ	มช.	2546-2550	5.0
- ฝึกอบรมผู้นำชุมชน เยาวชนผู้นำท้องถิ่น ครู-อาจารย์ในโรงเรียนที่อยู่รอบๆ อ่าวนครศรีธรรมราช รวมทั้งพาไปศึกษาดูงาน การอยู่ร่วมกันระหว่างคนกับป่าชายเลน ณ พื้นที่สงวนชีวมณฑล จังหวัดระนอง	ราชภัฏ นครศรีธรรมราช	2546-2550	10.0
- ค่ายอนุรักษ์ความหลากหลายทางชีวภาพและวัฒนธรรม	มูลนิธิคุ้มครองฯ ผ่าน สส.	2546-2548	1.0

มาตรการ	การดำเนินงาน
1.2.2 เสริมสร้างความเข้าใจด้านความหลากหลายทางชีวภาพ แก่บุคลากรที่เป็นแกนกลางในการเผยแพร่ความรู้ความเข้าใจในการอนุรักษ์	● จัดโปรแกรมการศึกษานอกสถานที่ให้แก่สื่อมวลชนเพื่อให้ช่วยเผยแพร่ความเข้าใจเกี่ยวกับการอนุรักษ์ความหลากหลายทางชีวภาพ ● จัดฝึกอบรมครูทั่วประเทศอย่างต่อเนื่องเกี่ยวกับการอนุรักษ์ความหลากหลายทางชีวภาพ ● สร้างวิทยากรระดับท้องถิ่นเรื่องการเรียนรู้วิทยาศาสตร์จากธรรมชาติ ● จัดฝึกอบรมผู้นำชุมชนโดยรอบพื้นที่ชุ่มน้ำสำคัญทั้งประเทศอย่างต่อเนื่องเกี่ยวกับการอนุรักษ์พื้นที่ชุ่มน้ำ

โครงการ	หน่วยงานหลักที่รับผิดชอบ	ระยะเวลา (ปี)	งบประมาณ (ล้านบาท)
- ฝึกอบรมและดูงานการอนุรักษ์พื้นที่ชุ่มน้ำสำหรับสื่อมวลชน	ม.มหิดล	2546-2550	5.0
- ฝึกอบรมและดูงานการอนุรักษ์ความหลากหลายทางชีวภาพสำหรับครูทั่วประเทศ	สส.	2546-2550	7.0
- ฝึกอบรมวิทยากรระดับท้องถิ่นในเรื่องการเรียนรู้วิทยาศาสตร์จากธรรมชาติ	คช.	2546-2550	8.0
- ฝึกอบรมครูและผู้นำนักเรียนโรงเรียนในพื้นที่ชุ่มน้ำเขาสมร้อยยอด และการดูงานพื้นที่ชุ่มน้ำอื่น ๆ	จ.ประจวบคีรีขันธ์	2547-2550	0.8
- ฝึกอบรมครูและผู้นำเยาวชนโดยรอบพื้นที่ชุ่มน้ำระดับนานาชาติและระดับชาติ จำนวน 6 แห่ง	จ.สุราษฎร์ธานี	2546-2550	1.2
- ฝึกอบรมเยาวชนให้เป็นวิทยากรระดับท้องถิ่นเกี่ยวกับการอนุรักษ์ความหลากหลายทางชีวภาพ	มูลนิธิคัมครองฯ ผ่าน สส.	2547-2548	0.7
- อบรมเชิงปฏิบัติการเรื่องพื้นที่ชุ่มน้ำในเขตการศึกษา 4 ให้กับ ครู และผู้นำท้องถิ่น (ภูเก็ต พังงา ตรัง และระนอง)	ราชภัฏภูเก็ต	2546-2550	5.0
- ฝึกอบรมความหลากหลายทางชีวภาพและระบบนิเวศเขตร้อนชื้นสำหรับครูอนุบาลศึกษา ประถมศึกษา และมัธยมศึกษาในภาคเหนือ	ราชภัฏอุตรดิตถ์	2546-2550	5.0
- ฝึกอบรมและดูงานการอนุรักษ์และใช้ประโยชน์สัตว์ พืช และจุลินทรีย์ ที่มีอยู่ในภาคเหนือ	มช.	2546-2550	7.0

โครงการ	หน่วยงานหลัก ที่รับผิดชอบ	ระยะเวลา (ปี)	งบประมาณ (ล้านบาท)
- ฝึกอบรมภาคทฤษฎีท้องถิ่นเพื่อให้เป็นผู้นำ ท่องเที่ยวเชิงนิเวศในพื้นที่อุทยานแห่งชาติ และเขตห้ามล่าสัตว์ป่าที่มีศักยภาพในด้าน การท่องเที่ยว	ททท./กรมป่าไม้	2546-2550	10.0
- ฝึกอบรมผู้นำเยาวชนเพื่อการท่องเที่ยว เชิงนิเวศในพื้นที่ชุ่มน้ำเขาสมร่อยยอด	จ.ประจวบคีรีขันธ์	2548-2550	2.0
- ฝึกอบรมผู้นำเยาวชนและประชาชนเพื่อการ ท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ในพื้นที่พรุบ้านไม้ขาว	ราชภัฏภูเก็ต	2547-2550	3.0
- ฝึกอบรมชุมชนให้พัฒนาสารสำคัญจาก สมุนไพร ไปผลิตเป็นผลิตภัณฑ์สุขภาพและ ผลิตภัณฑ์บำบัดรักษาโรค	มช.	2546-2550	10.0
- ฝึกอบรมการทำเกษตรแบบธรรมชาติ/ ผสมผสาน/วนเกษตร	กสท. จ.ลำปาง	2546-2550 2546-2550	2.0 0.5
- อบรมการใช้ประโยชน์จากความหลากหลาย ทางชีวภาพในการดำรงชีวิตและการเกษตร	มูลนิธิคุ้มครองฯ ผ่าน สส.	2547-2548	0.8
- ฝึกอบรมการผลิตปุ๋ยชีวภาพและการควบคุม โดยชีววิธี	กสท.	2546-2550	2.0
- รณรงค์เพื่อการอนุรักษ์ทรัพยากรปศุสัตว์	กรมปศุสัตว์	2546-2550	3.0
- เผยแพร่และถ่ายทอดเทคโนโลยีด้านการ อนุรักษ์และใช้ประโยชน์ความหลากหลายทาง ชีวภาพอย่างยั่งยืน	กรมปศุสัตว์	2546-2550	2.0
- ฝึกอบรมเจ้าหน้าที่ขององค์การปกครองส่วน ท้องถิ่นและผู้นำชุมชนในพื้นที่ลุ่มน้ำบางปะกง	จ.ฉะเชิงเทรา	2546-2547	1.0
- ฝึกอบรมเจ้าหน้าที่ขององค์การปกครองส่วน ท้องถิ่นและผู้นำชุมชนในพื้นที่ป่ารอยต่อ 5 จังหวัด	จ.ฉะเชิงเทรา	2546-2548	1.0
- ฝึกอบรมเจ้าหน้าที่ระดับปฏิบัติว่าด้วยการ จัดการความหลากหลายทางชีวภาพ	จ.อำนาจเจริญ	2546-2547	0.1
- อบรมให้ความรู้แก่ชุมชนเพื่อการอนุรักษ์ และใช้ประโยชน์ความหลากหลายทางชีวภาพ ในการประกอบอาชีพอย่างเหมาะสม	กศน. ศษ.	2546-2549	8.0

มาตรการ	การดำเนินงาน
1.3.1 ใช้ระบบการศึกษาที่มีอยู่เพื่อเพิ่มเติมจิตสำนึกเกี่ยวกับความหลากหลายทางชีวภาพ และความจำเป็นในการอนุรักษ์ความหลากหลายทางชีวภาพ	● เพิ่มหลักสูตรเกี่ยวกับความหลากหลายทางชีวภาพเบื้องต้นไว้ในวิชาเสริมสร้างประสบการณ์ชีวิต (สปช.) ในระดับประถมศึกษา มัธยมศึกษา และอุดมศึกษา เกี่ยวกับความสำคัญของความหลากหลายทางชีวภาพที่มีต่อการดำรงชีวิต ● จัดทำหนังสือแบบเรียนนอกเวลาเรื่อง “ความหลากหลายทางชีวภาพ” สำหรับประกอบการสอนวิชาชีววิทยาในระดับมัธยมศึกษา ● จัดทำคู่มือการสอนเรื่อง “ความหลากหลายทางชีวภาพ” ได้แก่ วิถีทัศน์ เทป โปสเตอร์ บัตร เกมส์ เพื่อแจกจ่ายแก่โรงเรียนประถมทั่วประเทศ
1.3.2 สนับสนุนให้มีแหล่งเผยแพร่ความรู้ทางความหลากหลายทางชีวภาพในพื้นที่ธรรมชาติ	● จัดโปรแกรมการศึกษานอกห้องเรียนเกี่ยวกับความหลากหลายทางชีวภาพในพื้นที่ธรรมชาติ ● จัดให้มีศูนย์ศึกษาธรรมชาติในพื้นที่ธรรมชาติที่ได้รับการดูแล ● จัดให้มีหรือปรับปรุงศูนย์บริการนักท่องเที่ยวในอุทยานแห่งชาติทุกแห่งเพื่อให้เป็นแหล่งข้อมูลด้านความหลากหลายทางชีวภาพในรูปสื่อต่างๆ ● จัดให้มีป้ายข้อมูลและสื่อความหมายตามเส้นทางชมธรรมชาติของพื้นที่สวนสาขาขององค์การสวนพฤกษศาสตร์ ที่มีอยู่ประจำภาคต่างๆ (3 ภาค)

โครงการ	หน่วยงานหลัก ที่รับผิดชอบ	ระยะเวลา (ปี)	งบประมาณ (ล้านบาท)
- นิทรรศการเคลื่อนที่ เรื่อง ความหลากหลายทางชีวภาพ	กศน. ศธ	2546-2549	5.0
- พัฒนาหลักสูตร และสื่อการเรียนการสอนเกี่ยวกับความหลากหลายทางชีวภาพสำหรับนักศึกษานอกโรงเรียน	กศน. ศธ	2546-2548	2.0
- พัฒนาหลักสูตร และสื่อการเรียนการสอนเกี่ยวกับความหลากหลายทางชีวภาพระดับประถมศึกษา ระดับมัธยมศึกษา และระดับอุดมศึกษาเกี่ยวกับความสำคัญของความหลากหลายทางชีวภาพ ให้ความเข้มข้นและเป็นรูปธรรมมากขึ้น	วก. ศธ.	2546-2550	5.0
- พัฒนาหลักสูตรและสื่อการสอนเกี่ยวกับความหลากหลายทางชีวภาพภาคใต้ตามหลักสูตรการศึกษาพื้นฐาน 12 ชั้นปี	ราชภัฏภูเก็ต	2546-2547	3.5
- ให้ความรู้แก่นักเรียนทางด้านชีววิทยาของพืช สัตว์ ระบบนิเวศและความหลากหลายทางชีวภาพในพื้นที่สงวนชีวมณฑลสะแกราช	วท.	2546-2550	10.0
	มข.	2546-2550	5.0
	กรมป่าไม้	2546-2550	20.0
- จัดตั้งศูนย์ศึกษารวมชาติในพื้นที่สงวนชีวมณฑล จ.ระนอง	ราชภัฏอุตรดิตถ์ (วิทยาเขตน่าน)	2546-2550	10.0
- จัดตั้งศูนย์ศึกษารวมชาติในพื้นที่ป่าทุ่งศรีทอง	ราชภัฏเชียงใหม่	2546-2548	14.0
- เพิ่มพลังสีเขียว วิทยาเขตสะลง-ซีเหล็ก	กรมป่าไม้	2546-2550	50.0
- ปรับปรุงศูนย์บริการนักท่องเที่ยวในอุทยานแห่งชาติให้มีข้อมูลข่าวสารความหลากหลายทางชีวภาพเผยแพร่	ศสช./สผ.	2546-2550	10.0
- ส่งเสริม สนับสนุน เครือข่ายกิจกรรมเพื่อเผยแพร่ความรู้ด้านความหลากหลายทางชีวภาพในพื้นที่สงวนชีวมณฑล			

วัตถุประสงค์ 2.1 เพื่อเสริมสร้างสมรรถนะทางอนุกรมวิธานแก่บุคลากรและองค์กร/หน่วยงาน

มาตรการ	การดำเนินงาน
2.1.1 เสริมสร้างสมรรถนะของชาติทางอนุกรมวิธานเพื่อให้ช่วยสนองต่อการอนุรักษ์ความหลากหลายทางชีวภาพ	• ประเมินความต้องการระดับชาติทางอนุกรมวิธานและทบทวน/ศึกษา ความต้องการพิเศษเฉพาะ • จัดทำบัญชีรายงานระดับชาติเกี่ยวกับหน่วยงานและผู้เชี่ยวชาญทางอนุกรมวิธาน • จัดทำทะเบียนระดับชาติเกี่ยวกับหน่วยงานที่สะสมตัวอย่างสิ่งมีชีวิตหรือพิพิธภัณฑ์สัตว์/พืช/จุลินทรีย์ • สนับสนุนการเดินทางไปประชุมระหว่างประเทศของนักอนุกรมวิธาน
2.1.2 ให้ความสำคัญเป็นลำดับแรกแก่การวิจัยทางอนุกรมวิธาน ระดับชาติ การเก็บสะสมตัวอย่างสิ่งมีชีวิต และการเปรียบเทียบตัวอย่างกับสถาบันที่เกี่ยวข้อง	• ดำเนินการศึกษาพรรณพฤกษชาติของประเทศไทย (Flora of Thailand) พรรณสัตว์ชาติของประเทศไทย (Fauna of Thailand) และชนิดพันธุ์จุลินทรีย์ของประเทศไทย (Microorganism of Thailand) • สนับสนุนโครงสร้าง/อุปกรณ์พื้นฐานเพื่อเอื้ออำนวยความสะดวกแก่การจัดจำแนกวินิจฉัยและเก็บตัวอย่างสิ่งมีชีวิตจากการศึกษาดังกล่าว • สนับสนุนการแลกเปลี่ยนและตรวจสอบข้อมูลและตัวอย่างสิ่งมีชีวิตกับสถาบันที่เกี่ยวข้องในและนอกประเทศเพื่อช่วยการจำแนกวินิจฉัย

โครงการ	หน่วยงานหลัก ที่รับผิดชอบ	ระยะเวลา (ปี)	งบประมาณ (ล้านบาท)
- จัดตั้งหน่วยประสานงานกลางสำหรับการริเริ่มทั่วโลกทางอนุกรมวิธาน เพื่อดำเนินงานโดยสอดคล้องกับโปรแกรมงานของอนุสัญญาว่าด้วยความหลากหลายทางชีวภาพในการริเริ่มและดำเนินเครือข่ายอนุกรมวิธาน เชื่อมโยงกับเครือข่ายภูมิภาคและระดับโลก	สผ.	2546-2550	5.0
- เพิ่มตำแหน่งนักอนุกรมวิธานในสาขาต่างๆ	กพ.	2546-2550	5.0
- สนับสนุนค่าใช้จ่ายในการเข้าร่วมประชุมระหว่างประเทศของนักอนุกรมวิธาน	กรมปศุสัตว์	2546-2550	3.0
- ศึกษาพรรณพฤกษชาติของประเทศไทย	หอพรรณไม้ กรมป่าไม้ กรมวิชาการเกษตร มช.	2546-2550 2546-2550 2546-2550	60.0 5.0 10.0
- ศึกษาพรรณสัตว์ชาติของประเทศไทย	อพวช.	2546-2550	60.0
- พัฒนาพิพิธภัณฑ์จุลินทรีย์ในระบบนิเวศป่าไม้	กรมป่าไม้	2546-2550	6.0
- พัฒนาพิพิธภัณฑ์พืช	กรมป่าไม้ มช. อ.ส.พ. มูลนิธิสวนหลวง ร.9 ราชบัณฑิตยสถาน	2546-2550 2546-2550 2546-2550 2546-2550 2546-2550	18.0 10.0 20.0 20.0 20.0
- พัฒนาพิพิธภัณฑ์พืช ศ.กสิณ สุวตะพันธ์	ภาควิชาพฤกษศาสตร์ จฟ.	2546-2550	15.0
- พัฒนาพิพิธภัณฑ์สัตว์ป่า	กรมป่าไม้	2546-2550	6.0
- พัฒนาพิพิธภัณฑ์แมลงป่าไม้	กรมป่าไม้	2546-2550	20.0
- พัฒนาพิพิธภัณฑ์แมลง	กรมวิชาการเกษตร	2546-2550	5.0

มาตรการ	การดำเนินงาน
2.1.3 สร้างบุคลากรที่มีความชำนาญด้าน อนุกรมวิธานให้แก่หน่วยงาน/องค์กรที่ จำเป็นต้องใช้ความรู้สาขาอนุกรมวิธาน ช่วยในการอนุรักษ์ความหลากหลายทาง ชีวภาพ	• สร้างบุคลากรสาขาอนุกรมวิธานโดยจัดหาทุนการศึกษาระดับปริญญาโท-เอก • สนับสนุนทุนฝึกอบรมด้านอนุกรมวิธาน • อุดหนุนอุปกรณ์การศึกษาอนุกรมวิธานและตำราที่จำเป็นต้องใช้ในการจำแนกวินิจฉัยแก่ภาควิชาชีววิทยา (สัตววิทยา/พฤกษศาสตร์/จุลชีววิทยา) • สนับสนุนให้สถาบันการศึกษาจัดหลักสูตรฝึกอบรมอนุกรมวิธานสำหรับบุคลากรทั่วไป • จัดอบรมเจ้าหน้าที่ในภาคสนามเพื่อให้เก็บข้อมูลโดยเน้นชนิดพันธุ์ที่เป็นตัวแทนของระบบนิเวศและสำรวจได้ง่าย

โครงการ	หน่วยงานหลัก ที่รับผิดชอบ	ระยะเวลา (ปี)	งบประมาณ (ล้านบาท)
- พัฒนาพิพิธภัณฑ์ใหม่	กรมวิชาการเกษตร	2546-2550	5.0
- พัฒนาพิพิธภัณฑ์พืชกรุงเทพฯ	กรมวิชาการเกษตร	2546-2550	5.0
- พัฒนาพิพิธภัณฑ์ธรรมชาติวิทยา	อพวช. ราชภัฏนครราชสีมา ราชภัฏเชียงใหม่ มช.	2546-2550 2546-2550 2546-2550 2546-2550	20.0 30.0 7.0 20.0
- พัฒนาพิพิธภัณฑ์ธรรมชาติของพื้นที่สงวน ชีวมณฑลสะแกกราช	วท.	2546-2550	5.0
- พัฒนาพิพิธภัณฑ์สถานธรรมชาติวิทยาแห่ง จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย	จพ.	2546-2550	30.0
- ศึกษาอนุกรมวิธานด้านปศุสัตว์	กรมปศุสัตว์	2546-2550	3.0
- พัฒนาพิพิธภัณฑ์สัตว์น้ำจืด	กรมประมง	2546-2550	3.0
- พัฒนาแหล่งเก็บพันธุ์พืช พันธุ์สัตว์ในท้องถิ่น	ราชภัฏอุตรดิตถ์	2546-2550	2.5
- จัดตั้งพิพิธภัณฑ์ธรรมชาติฝั่งอันดามัน จังหวัดภูเก็ต	ราชภัฏภูเก็ต	2546-2550	30.0
- จัดทำพิพิธภัณฑ์และศูนย์วิจัยไลเคน	มร.	2546-2550	50.0
- สนับสนุนค่าใช้จ่ายในการเดินทางของ นักอนุกรมวิธานเพื่อแลกเปลี่ยนและตรวจสอบ ข้อมูลและตัวอย่างสิ่งมีชีวิตกับหน่วยงาน ต่างประเทศ	กรมวิชาการเกษตร กรมป่าไม้	2546-2550 2546-2550	5.0 5.0
- ให้ความรู้การศึกษาระดับปริญญาโท-เอก ทางด้านอนุกรมวิธาน	สกว. กรมวิชาการเกษตร	2546-2550 2546-2550	20.0 5.0
- สนับสนุนให้ข้าราชการศึกษาต่อระดับ ปริญญาโท-เอก ด้านอนุกรมวิธานเห็ดและ จุลินทรีย์	กรมวิชาการเกษตร	2546-2550	5.0
- สนับสนุนให้ข้าราชการไปฝึกอบรมด้าน อนุกรมวิธานเห็ดและจุลินทรีย์	กรมวิชาการเกษตร	2546-2550	5.0
- สนับสนุนให้ข้าราชการไปฝึกอบรมด้าน อนุกรมวิธานในสาขาต่างๆ	กรมวิชาการเกษตร	2546-2550	5.0
- จัดอบรมด้านอนุกรมวิธานในสาขาต่างๆ	กรมวิชาการเกษตร	2546-2550	5.0

โครงการ	หน่วยงานหลัก ที่รับผิดชอบ	ระยะเวลา (ปี)	งบประมาณ (ล้านบาท)
- ผลิตนักวิจัยและบุคลากรในด้านอนุกรมวิธานระดับปริญญาโท-เอกในหลักสูตรชีววิทยาและพฤกษศาสตร์ สัตววิทยาและวิทยาศาสตร์ชีวภาพที่มีอยู่แล้วในคณะวิทยาศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย	จพ.	2546-2550	20.0
- สนับสนุนให้ข้าราชการศึกษาต่อระดับปริญญาโท-เอกด้านอนุกรมวิธานสาขาต่างๆ ระดับละ 5 คน รวม 10 คน	กรมป่าไม้	2546-2550	10.0
- สนับสนุนให้ข้าราชการไปฝึกอบรมด้านอนุกรมวิธานสาขาต่างๆ ในต่างประเทศปีละ 2 คน รวม 10 คน	กรมป่าไม้	2546-2550	5.0
- ฝึกอบรมระยะสั้นและทุนการศึกษาระดับอุดมศึกษาด้านการวิจัยเชิงการจัดระบบสิ่งมีชีวิต วิจัยเชิงประชากร วิจัยนิเวศวิทยา วิจัยใช้ประโยชน์จากทรัพยากร	BRT (ศช./สกว)	2546-2550	25.5
- อบรมด้านอนุกรมวิธานให้กับครูในท้องถิ่น	ราชภัฏอุดรดิตถ์	2546-2550	10.0
- ฝึกอบรมเจ้าหน้าที่ในพื้นที่คุ้มครองเพื่อให้มีความรู้ความชำนาญเกี่ยวกับอนุกรมวิธาน	มก.	2546-2550	10.0
	จพ.	2546-2550	2.5
	มช.	2546-2550	2.5
- จัดอบรมด้านอนุกรมวิธานในสาขาต่างๆ	กรมป่าไม้	2546-2550	8.0
- ฝึกอบรมด้านพฤกษอนุกรมวิธาน	มช.	2546-2550	3.0
	อ.ส.พ.	2546-2550	5.0
- ฝึกอบรมนักอนุกรมวิธานสัตว์น้ำ	กรมประมง	2546-2550	10.0
- ฝึกอบรมนักอนุกรมวิธานสมทบ (parataxonomist)	อพวช.	2546-2550	10.0
	อ.ส.พ.	2546-2550	10.0
	มช.	2546-2550	5.0
- ฝึกอบรมด้านอนุกรมวิธานของสหราชอาณาจักร	ราชภัฏภูเก็ต	2546-2550	10.0

มาตรการ	การดำเนินงาน
2.1.4 สนองตอบต่อความต้องการในด้าน อนุกรมวิธานให้สามารถดำเนินได้อย่างมี ประสิทธิภาพในภาคสนามและในห้อง ทดลอง	● จัดทำคู่มือทางอนุกรมวิธานภาคสนามเพื่อจำแนก วินิจฉัยชนิดพันธุ์ ซึ่งบุคลากร/บุคคลทั่วไปที่มีพื้นฐาน ทางอนุกรมวิธานน้อยสามารถใช้ได้ ● จัดทำคู่มือทางอนุกรมวิธานสำหรับจำแนกวินิจฉัย ชนิดพันธุ์ในกลุ่มสิ่งมีชีวิตใดๆ ● จัดทำบัญชีรายการชนิดพันธุ์ในประเทศไทยเพื่อ เป็นเอกสารอ้างอิงแก่การวิจัยทางอนุกรมวิธาน

วัตถุประสงค์ 2.2 เพื่อพัฒนาสมรรถนะของบุคลากรในสาขาต่างๆ เพื่อให้ตอบสนองต่อการ
อนุรักษ์ความหลากหลายทางชีวภาพอย่างมีประสิทธิภาพ

มาตรการ	การดำเนินงาน
2.2.1 ให้การสนับสนุนการฝึกอบรมและให้การศึกษาต่อเนื่องในวิชาชีพที่เกี่ยวกับความหลากหลายทางชีวภาพ	● สร้างบุคลากรในสาขาความหลากหลายทางชีวภาพ โดยการจัดหาทุนการศึกษาในระดับปริญญาโท-เอก ในสาขาต่างๆ ● จัดทำโปรแกรมระดับชาติเพื่อผลิตบุคลากรที่มีความสามารถและชำนาญการปฏิบัติงานอนุรักษ์ความหลากหลายทางชีวภาพ ● สนับสนุนให้สถาบันการศึกษาจัดหลักสูตรระยะสั้นเรื่องการอนุรักษ์ความหลากหลายทางชีวภาพเพื่ออบรมบุคลากร ● เพิ่มสมรรถนะของสถาบันการศึกษาที่เปิดสอนวิชาที่เกี่ยวข้องกับความหลากหลายทางชีวภาพให้มีศักยภาพในการผลิตบุคลากรระดับปริญญาตรี-โท-เอก มากขึ้น ● ฝึกอบรมหลักสูตรประกาศนียบัตรระดับภูมิภาค เพื่อสร้างเครือข่ายและความเข้มแข็งในการจัดการและอนุรักษ์ความหลากหลายทางชีวภาพ

โครงการ	หน่วยงานหลัก ที่รับผิดชอบ	ระยะเวลา (ปี)	งบประมาณ (ล้านบาท)
- จัดทำคู่มือจำแนกชนิดพันธุ์พืช	อ.ส.พ.	2546-2550	5.0
- จัดทำคู่มือจำแนกชนิดพันธุ์สัตว์ไม่มีกระดูก สันหลัง	อพพช.	2546-2550	5.0
- จัดทำหนังสือชุดบัญชีรายการชนิดพันธุ์ใน ประเทศไทย (OEPP Biodiversity Series)	สผ.	2546-2550	7.0
- จัดทำรายชื่อนกในอุทยานแห่งชาติ	สมาคมอนุรักษ์นกฯ ผ่าน สส.	2546-2550	5.0
- จัดทำหนังสือชุดธรรมชาติของป่าพื้นที่ สงวนชีวมณฑลสะแกกราช	วท.	2546-2550	3.0

โครงการ	หน่วยงานหลัก ที่รับผิดชอบ	ระยะเวลา (ปี)	งบประมาณ (ล้านบาท)
- อบรมผู้บริหารว่าด้วยการจัดการความหลากหลายทางชีวภาพ	สป.กษ.	2546-2550	10.0
- ผลิตรายการวิทยาด้านความหลากหลายทางชีวภาพระดับปริญญาโท, เอก	มก.	2546-2550	20.0
	จฬ.	2546-2550	20.0
	มช.	2546-2550	20.0
	มส.	2546-2550	20.0
- อบรมบุคลากรระดับปฏิบัติการของ กศน. เพื่อการเผยแพร่ความรู้เกี่ยวกับคุณค่าและการใช้ประโยชน์ความหลากหลายทางชีวภาพอย่างยั่งยืน	กศน.	2546-2548	6.0
- อบรมบุคลากรของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทั้งระดับบริหาร และระดับปฏิบัติให้มีความรู้ ความเข้าใจในอนุสัญญาด้านสิ่งแวดล้อมเพื่อช่วยการดำเนินงานอนุรักษ์ความหลากหลายทางชีวภาพ	มก.	2546-2548	10.0
- อบรมเจ้าหน้าที่ระดับปฏิบัติว่าด้วยการจัดการความหลากหลายทางชีวภาพ	สป.กษ.	2546-2550	10.0
- อบรมเพื่อเสริมประสิทธิภาพการดำเนินงานของด่านตรวจสัตว์ป่า	กรมป่าไม้	2546-2550	3.0

มาตรการ	การดำเนินงาน
2.2.2 เสริมสร้างสมรรถนะให้แก่องค์กรพัฒนาเอกชนและภาคเอกชนในการอนุรักษ์ความหลากหลายทางชีวภาพ	• จัดฝึกอบรมหลักสูตรประกาศนียบัตรด้านความหลากหลายทางชีวภาพ รวมทั้งกฎหมายที่เกี่ยวข้องเกี่ยวกับบุคลากรที่ปฏิบัติงานกับองค์กรพัฒนาเอกชนและภาคเอกชนอื่นๆ • สนับสนุนให้สถาบันการศึกษาเอกชนให้ความสำคัญแก่การให้การศึกษาด้านการอนุรักษ์ความหลากหลายทางชีวภาพ • สนับสนุนให้องค์กรพัฒนาเอกชน (NGOs) มีโอกาสดำเนินงานวิจัยและสำรวจความหลากหลายทางชีวภาพและการดำเนินกิจกรรมอนุรักษ์ทรัพยากรชีวภาพ • สนับสนุนทางวิชาการให้ภาคธุรกิจเอกชนได้รับความรู้เกี่ยวกับการอนุรักษ์ความหลากหลายทางชีวภาพอย่างต่อเนื่อง • สนับสนุนการขยายโครงการฝึกอบรมอาสาสมัครป้องกันรักษาป่าไม้ครอบคลุมทั่วประเทศ • ส่งเสริมสนับสนุนในภาคเอกชน/องค์กรพัฒนาเอกชนจัดทำโครงการอนุรักษ์ความหลากหลายทางชีวภาพหรือการใช้ประโยชน์อย่างยั่งยืนในพื้นที่ของตนหรือร่วมกับชุมชนท้องถิ่น

โครงการ	หน่วยงานหลัก ที่รับผิดชอบ	ระยะเวลา (ปี)	งบประมาณ (ล้านบาท)
- อบรมเสริมประสิทธิภาพการดำเนินงานของ หน่วยงานป้องกันรักษาป่าในการอนุรักษ์ความ หลากหลายทางชีวภาพ	กรมป่าไม้	2546-2550	3.0
- จัดอบรมหลักสูตร International Certificate Course on Biodiversity Monitoring and Management	อ.ส.พ. ร่วมกับ มก. และ มช.	2547-2550	10.0
- จัดหลักสูตรฝึกอบรม "การอนุรักษ์พันธุ์พืช" ให้แก่เจ้าหน้าที่ภาครัฐระดับปฏิบัติการในพื้นที่	อ.ส.พ./ ทม./ กรมป่าไม้	2547-2550	6.0
- การจัดสัมมนาวิชาการความหลากหลายทาง ชีวภาพด้านการปลูกสุลตว์	กรมปศุสัตว์	2546-2550	5.0
- เสริมสร้างสมรรถนะและพัฒนาบุคลากร ด้านการวิจัยความหลากหลายทางชีวภาพด้าน การปลูกสุลตว์	กรมปศุสัตว์	2546-2550	10.0
- ฝึกอบรมการอนุรักษ์ความหลากหลายทาง ชีวภาพ สำหรับองค์กรพัฒนาเอกชน	สส.	2546-2550	10.0
- ฝึกอบรมอาสาสมัครป้องกันรักษาป่า	จ.เลย	2546-2550	1.7
- ความร่วมมือระหว่างมหาวิทยาลัยของรัฐ และของเอกชนเกี่ยวกับการให้การศึกษาด้าน ความหลากหลายทางชีวภาพ	คสช.	2546-2550	5.0
- ความร่วมมือระหว่างภาครัฐและภาคธุรกิจ เอกชน เพื่อความรู้เกี่ยวกับการอนุรักษ์ความ หลากหลายทางชีวภาพ	คสช.	2546-2550	5.0
- สนับสนุนโครงการวิจัยเรื่องนกกระจัด (warbler) ที่เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าภูหลวง จ.เลย	สมาคมอนุรักษ์นกฯ ร่วมกับกรมป่าไม้	2546-2550	งบ สนับสนุน

โครงการ	หน่วยงานหลัก ที่รับผิดชอบ	ระยะเวลา (ปี)	งบประมาณ (ล้านบาท)
- กำหนดนโยบายวิจัยและพัฒนาทรัพยากรชีวภาพ	คสช.	2546-2547	3.0
- ศึกษาวิเคราะห์และประมวลผลงานวิจัยทางความหลากหลายทางชีวภาพของหน่วยงานและเผยแพร่ในรูปเอกสารและข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์	กรมป่าไม้ กรมประมง/กรม ท. กรมศุลกากร กรมวิชาการเกษตร	2546-2550	5.0 5.0 5.0 5.0
- ศึกษาวิเคราะห์และประมวลผลงานวิจัยสำหรับศูนย์วิจัยพืชไร่ 9 แห่ง	ศูนย์วิจัยพืชไร่ กรมวิชาการเกษตร	2546-2550	3.0
- จัดตั้งสถานีวิจัยในพื้นที่สงวนชีวมณฑลพร้อมห้องปฏิบัติการและอุปกรณ์	กรมป่าไม้	2546-2550	60.0
- จัดตั้งห้องปฏิบัติการในพื้นที่คุ้มครองเพื่ออำนวยความสะดวกแก่การวิจัยเพื่อการอนุรักษ์	กรมป่าไม้	2546-2550	100.0
- ความร่วมมืองานวิจัยพื้นฐานทางความหลากหลายทางชีวภาพ (อนุกรมวิธานขยายพันธุ์ และอนุรักษ์พันธุ์)	อ.ส.พ.	2546-2550	10.0
- จัดตั้งหน่วยงานวิจัยด้านการอนุรักษ์และใช้ประโยชน์ความหลากหลายทางชีวภาพในพื้นที่คุ้มครอง 2 แห่ง	คช.	2546-2550	40.0
- จัดตั้งเครือข่ายนักวิจัยแนวปะการังของไทย	มบ.	2546-2548	2.0
- จัดตั้งเครือข่ายนักวิจัยสาหร่ายในพรุ	ราชภัฏภูเก็ต	2546-2550	2.0

โครงการ	หน่วยงานหลัก ที่รับผิดชอบ	ระยะเวลา (ปี)	งบประมาณ (ล้านบาท)
- พัฒนาคำความรู้และศึกษานโยบายการจัดการทรัพยากรในประเทศไทย • การสนับสนุนวิจัยจัดระบบสิ่งมีชีวิต • การสนับสนุนวิจัยเชิงประชากร (Population Biology) • การสนับสนุนวิจัยนิเวศวิทยา • การสนับสนุนการศึกษาเศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรม และภูมิปัญญาท้องถิ่น • การสนับสนุนวิจัยเชิงนโยบายการจัดการวิจัย	BRT (คช./สกว.)	2546-2550	 51.0 51.0 51.0 51.0 15.0
- ศึกษาวิเคราะห์ผลงานวิจัยที่ผ่านมาของพื้นที่สงวนชีวมณฑลสะแกราช	วท.	2546-2550	3.0
- ทำการวิจัยด้านความหลากหลายทางพันธุกรรมของสิ่งมีชีวิตในเขตที่ราบและที่สูงภาคเหนือและการใช้ประโยชน์ทางการเกษตร	มช.	2546-2550	10.0
- ศึกษาความหลากหลายทางชีวภาพของตำบลคลองขุด	ราชภัฏรำไพพรรณี	2546-2550	10.0
- สำรวจสถานภาพและการกระจายของชนิดพันธุ์พืชเฉพาะถิ่นหายากหรือใกล้จะสูญพันธุ์	กรมป่าไม้ ราชภัฏอุตรดิตถ์	2546-2550 2546-2550	5.0 5.0
- สำรวจสถานภาพและการกระจายของชนิดพันธุ์สัตว์ป่าเฉพาะถิ่นหายาก หรือที่ใกล้จะสูญพันธุ์	กรมป่าไม้ ราชภัฏอุตรดิตถ์	2546-2550 2546-2550	5.0 5.0
- สำรวจสถานภาพและการกระจายของชนิดพันธุ์จุลินทรีย์ในระบบนิเวศป่าไม้	กรมป่าไม้ ราชภัฏอุตรดิตถ์	2546-2550 2546-2550	5.0 5.0
- สำรวจและติดตามความเปลี่ยนแปลงความหลากหลายของสิ่งมีชีวิตในแนวปะการังในพื้นที่อุทยานแห่งชาติทางทะเล 10 แห่ง	กรมป่าไม้ ราชภัฏภูเก็ต ราชภัฏจันบุรี	2546-2550 2546-2550 2546-2550	10.0 5.0 5.0
- สำรวจความหลากหลายชนิดพันธุ์หอยในเขตอุทยานแห่งชาติทางทะเลทุกแห่ง	กรมป่าไม้	2546-2550	5.0
- สำรวจสถานภาพและการกระจายพันธุ์สัตว์ป่าในพื้นที่คุ้มครองและนอกพื้นที่คุ้มครอง 2 แห่ง	กรมป่าไม้	2546-2550	5.0

มาตรการ	การดำเนินงาน

โครงการ	หน่วยงานหลัก ที่รับผิดชอบ	ระยะเวลา (ปี)	งบประมาณ (ล้านบาท)
- สำรวจสถานภาพและการกระจายพันธุ์ของแมลงในอุทยานแห่งชาติและเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่า 4 แห่ง	กรมป่าไม้	2546-2550	5.0
- สำรวจและติดตามการเปลี่ยนแปลงความหลากหลายทางชีวภาพและการทดแทนกลับสู่ป่าธรรมชาติของป่าผสมผลัดใบ จ.กาญจนบุรี	วน.มก.	2546-2550	7.5
- สำรวจและติดตามความหลากหลายของพันธุ์พืชและสัตว์ป่าภายหลังการอพยพชุมชนออกจากพื้นที่เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าทุ่งใหญ่นเรศวร	วน.มก.	2546-2550	10.0
- ศึกษาความหลากหลายของพันธุ์พืชในวิทยาเขตสะลง-ชีเหล็ก	ราชภัฏเชียงใหม่	2547-2549	0.3
- ศึกษาสำรวจเห็ดที่กินได้และเห็ดพิษในป่าสะแกราช	วท.	2546-2550	5.0
- ความหลากหลายทางชีวภาพและนิเวศวิทยาของไลเคน	มร.	2546-2550	10.3
- ความหลากหลายของผีเสื้อในป่าสะแกราช	วท.	2546-2550	5.0
- ความหลากหลายของแมลงสังคมในป่าสะแกราช	จฟ./มก.	2546-2550	5.0
- ศึกษาการแพร่กระจายและจำนวนประชากรไก่อป้า	จฟ.	2546-2550	5.0
- สำรวจเห็ดและพืชสมุนไพรในท้องถิ่น	ราชภัฏอุดรดิตถ์	2546-2550	5.0
- สำรวจสถานภาพและการกระจายของชนิดพันธุ์แมลง ไร และแมงมุมเฉพาะถิ่น/หายาก/ใกล้สูญพันธุ์	กรมวิชาการเกษตร	2546-2550	5.0
- สำรวจสถานภาพและการกระจายของชนิดพันธุ์สัตว์เลื้อยที่มีเฉพาะถิ่น หายาก หรือใกล้สูญพันธุ์ เพื่อประกาศเป็นพันธุ์สงวนหรือคุ้มครอง	กรมปศุสัตว์	2546-2550	3.0
- สำรวจสถานภาพของความหลากหลายทางชีวภาพด้านการปศุสัตว์ (สัตว์ พืชอาหารสัตว์ และจุลินทรีย์ที่มีเฉพาะถิ่น)	กรมปศุสัตว์	2545-2550	15.0

โครงการ	หน่วยงานหลัก ที่รับผิดชอบ	ระยะเวลา (ปี)	งบประมาณ (ล้านบาท)
- สำรวจสถานภาพของชนิดพันธุ์สัตว์พื้นเมืองและสัตว์เศรษฐกิจ	กรมปศุสัตว์	2545-2550	5.0
- สำรวจสถานภาพของชนิดพันธุ์พืชอาหารสัตว์พื้นเมือง	กรมปศุสัตว์	2545-2550	5.0
- สำรวจสถานภาพของชนิดพันธุ์จุลินทรีย์ที่เกี่ยวข้องกับการปศุสัตว์	กรมปศุสัตว์	2545-2550	5.0
- ประเมินสถานภาพความหลากหลายทางชีวภาพด้านการปศุสัตว์	กรมปศุสัตว์	2545-2550	5.0
- สำรวจสถานภาพและการกระจายของชนิดพันธุ์สัตว์น้ำจืดเฉพาะถิ่นหายากหรือใกล้สูญพันธุ์	กรมประมง	2546-2550	5.0
- การติดตามสถานภาพความหลากหลายของสิ่งมีชีวิตในแนวปะการังบริเวณอ่าวไทยจากการเปลี่ยนแปลงสิ่งแวดล้อมโลก และปรากฏการณ์แนวปะการังฟอกขาว	มบ.	2546-2550	5.0
- ความหลากหลายทางชีวภาพและสภาพของหาดทรายบริเวณชายฝั่งทะเลภาคตะวันออกของประเทศไทย	มบ.	2546-2550	5.0
- สำรวจพืชพรรณและสัตว์ป่าในพื้นที่ชุ่มน้ำภาคใต้	มทษ.	2546-2550	0.4
- ศึกษาความหลากหลายและความชุกชุมของสัตว์หน้าดินขนาดเล็กที่อยู่กับสาหร่ายทะเลชนิดต่างๆ และบริเวณผิวดินใน จ.ระยอง	มร.	2546-2547	1.6
- สำรวจความหลากหลายของชนิดพันธุ์หอยในน่านน้ำไทย	ราชภัฏอุดรดิตถ์	2546-2550	10.0
- สำรวจสถานภาพและความหลากหลายทางชีวภาพของพันธุ์ไม้น้ำในพรุทางภาคใต้ของประเทศไทย	ราชภัฏภูเก็ต	2546-2550	5.0
- ติดตามตรวจสอบความหลากหลายทางชีวภาพในพื้นที่พรุบ้านไม้ขาว	ราชภัฏภูเก็ต	2546-2550	5.0

โครงการ	หน่วยงานหลัก ที่รับผิดชอบ	ระยะเวลา (ปี)	งบประมาณ (ล้านบาท)
- สำรวจสถานภาพและการกระจายของชนิดพันธุ์พืชเฉพาะถิ่นและภูมิปัญญาพื้นบ้านในการใช้ประโยชน์จากพืชใน จ.อุตรดิตถ์ แพร่ น่าน และสุโขทัย	ราชภัฏอุตรดิตถ์	2546-2550	8.0
- ศึกษาเปรียบเทียบความหลากหลายทางชีวภาพของไลเคนและนิเวศวิทยาของไลเคนในป่า อ.ลับแล จ.อุตรดิตถ์ และป่าทุ่งศรีทอง จ.น่าน	ราชภัฏอุตรดิตถ์ /มร.	2546-2550	4.0
- วิจัยเพื่อพัฒนารูปแบบการอนุรักษ์พืชสมุนไพรเพื่อใช้เป็นอาหารและยาอย่างยั่งยืน	มช.	2546-2550	7.5
- จัดประชุมสัมมนาระหว่างภาครัฐและเอกชนเพื่อวางแผนทางความร่วมมือในการวิจัยและพัฒนา	ศช.	2546-2550	2.5
- ศึกษาการใช้ประโยชน์ทรัพยากรชีวภาพของพืชบางชนิดในสกุล Lauraceae, Euphobiaceae และ Annonaceae	กรมป่าไม้	2546-2550	3.0
- ท้องปฏิบัติการทรัพยากรชีวภาพประกอบด้วย - พัฒนาสมรรถนะงานวิจัยเพื่อแสวงหาและนำพันธุ์จุลินทรีย์ที่มีศักยภาพในเชิงพาณิชย์ - ตรวจสอบกรองหาสารออกฤทธิ์ทางชีวภาพจากทรัพยากรธรรมชาติในลักษณะ high throughput screening เพื่อประโยชน์ทางการแพทย์และการเกษตร - ศึกษาการใช้ประโยชน์จุลินทรีย์อย่างปลอดภัย	ศช.	2546-2550	25.0 25.0 15.0
- จัดทำลายพิมพ์ดีเอ็นเอของพรรณพืชพื้นเมืองไทย	คณะเกษตร มก.	2546-2550	50.0
- จัดทำลายพิมพ์ดีเอ็นเอของพรรณพืชสัตว์ในท้องถิ่น	ราชภัฏ 17 แห่ง	2546-2550	งบสนับสนุน
- สำรวจ จำแนก และจัดทำดีเอ็นเอลายนิ้วมือและการอ่านลำดับเบสยีนสำคัญของกลุ่มเห็ด	กรมวิชาการเกษตร	2546-2550	5.0

มาตรการ	การดำเนินงาน

โครงการ	หน่วยงานหลัก ที่รับผิดชอบ	ระยะเวลา (ปี)	งบประมาณ (ล้านบาท)
- สสำรวจรวบรวมและจำแนกกลุ่มเชื้อราเอคโตและเอ็นโดไมโคไรซาในประเทศไทย	กรมวิชาการเกษตร	2546-2550	6.0
- จำแนกและจัดทำเอ็นเอลายนิ้วมือและการอ่านลำดับเบสบนยีนสำคัญของกลุ่มเชื้อราเอคโตและเอ็นโดไมโคไรซาในประเทศไทย	กรมวิชาการเกษตร (กลุ่มวิจัยจุลินทรีย์ดิน) มทส.	2546-2550 2546-2550	6.0 6.0
- ศึกษาความหลากหลายทางชีวภาพในระดับชีววิทยาของแบคทีเรียที่ตรึงไนโตรเจนในพื้นที่ต่างๆ ของประเทศไทย	กรมวิชาการเกษตร (กลุ่มวิจัยจุลินทรีย์ดิน) มทส.	2546-2550 2546-2550	4.0 4.0
- วิจัยด้านการอนุรักษ์และใช้ประโยชน์ความหลากหลายทางชีวภาพในพื้นที่สงวนชีวมณฑลทุกแห่ง	คช.	2546-2550	10.0
- สนับสนุนการวิจัยใช้ประโยชน์จากทรัพยากร	BRT (คช./สกว.)	2546-2550	50.0
- สำรวจ จำแนก และใช้ประโยชน์เชื้อจุลินทรีย์ที่มีอยู่ในกลุ่มชุดดินต่างๆ	กรมพัฒนาที่ดิน	2546-2550	5.0
- สำรวจสถานภาพและความหลากหลายของสาหร่ายทะเลฝั่งอันดามันเพื่อการนำไปใช้ประโยชน์อย่างยั่งยืน	ราชภัฏภูเก็ต	2546-2550	5.0
- ศึกษาการใช้ประโยชน์จากสาหร่ายทะเลสกุล <i>Sargassum</i> , <i>Laminaria</i> และ <i>Padina</i>	ราชภัฏภูเก็ต	2546-2550	3.0
- ศึกษาความหลากหลายทางชีวภาพและสิ่งแวดล้อมเพื่อให้เกิดความยั่งยืนในการจัดการทรัพยากรธรรมชาติในหนึ่งตำบล	ราชภัฏเชียงราย	2546-2550	5.0
- วิเคราะห์หาปริมาณโออีออนินทรีย์ในโลเคนโดยวิธีโออีออนโครมาโตกราฟี	มร.	2546-2550	5.0
- ศึกษาความเป็นไปได้ในการเพิ่มผลผลิตเห็ดโคนในสภาพธรรมชาติป่าพื้นที่สงวนชีวมณฑลสะแกราช	วท.	2546	1.0
- ศึกษาชนิดพืช และการเพิ่มปริมาณพืชกินได้ในป่าสะแกราช	วท.	2546-2547	2.0
- การตรวจหาสารออกฤทธิ์ในพืชและสัตว์ที่อยู่ภาคเหนือต่อการทำงานหาระบบภูมิคุ้มกันและการเพิ่มผลผลิตทางการเกษตร	มช.	2546-2550	30.0

โครงการ	หน่วยงานหลัก ที่รับผิดชอบ	ระยะเวลา (ปี)	งบประมาณ (ล้านบาท)
- จัดทำฐานข้อมูลพื้นที่สงวนชีวมณฑล	คสช.	2546-2550	5.0
- จัดสร้างระบบฐานข้อมูลความหลากหลายทางชีวภาพสัตว์น้ำ	กรมประมง	2546-2550	5.0
- จัดทำระบบฐานข้อมูลความหลากหลายทางชีวภาพด้านป่าไม้ - ฐานข้อมูลแมลงป่าไม้ - ฐานข้อมูลพรรณพืช - ฐานข้อมูลสัตว์ป่า - ข้อมูลจุลินทรีย์ในระบบนิเวศป่าไม้ - ฐานข้อมูลพื้นที่คุ้มครอง - ฐานข้อมูลเมล็ดพันธุ์ไม้ป่า	กรมป่าไม้	2546-2550	30.0
- จัดทำระบบฐานข้อมูลพื้นที่ชุ่มน้ำ	กรมประมง	2546-2550	10.0
- จัดทำระบบฐานข้อมูลด้านแมลง ไร และแมงมุม	กรมวิชาการเกษตร	2546-2550	5.0
- จัดทำระบบฐานข้อมูลเชื้อพันธุ์พืชเพื่อการคุ้มครองพันธุ์พืช	กรมวิชาการเกษตร	2546-2550	10.0
- จัดทำระบบฐานข้อมูลด้านเห็ดและจุลินทรีย์	กรมวิชาการเกษตร	2546-2550	5.0
- จัดทำและพัฒนาฐานข้อมูลพรรณพืช	จ.ลำปาง	2546-2550	งบปกติ
- จัดทำฐานข้อมูลภาพของไลเคนในประเทศไทยในระบบอิเล็กทรอนิกส์	มร.	2546-2548	2.3
- เสริมสร้างสมรรถนะและพัฒนาบุคลากรด้านการจัดการข้อมูลความหลากหลายทางชีวภาพด้านการปศุสัตว์	กรมปศุสัตว์	2546-2550	2.50
- จัดทำระบบฐานข้อมูล	กรมปศุสัตว์	2546-2550	5.0
- จัดทำฐานข้อมูลความหลากหลายทางชีวภาพของท้องถิ่น	จ.มหาสารคาม	2546-2550	1.5

โครงการ	หน่วยงานหลัก ที่รับผิดชอบ	ระยะเวลา (ปี)	งบประมาณ (ล้านบาท)
- จัดทำระบบฐานข้อมูลความหลากหลายทาง นิเวศวิทยาพื้นที่ชุ่มน้ำเขาสามร้อยยอด	จ.ประจวบคีรีขันธ์	2549-2550	4.5
- จัดทำระบบฐานข้อมูลความหลากหลายทาง ชีวภาพในพื้นที่ชุ่มน้ำ จ.สุราษฎร์ธานี	จ.สุราษฎร์ธานี	2548-2550	3.0
- จัดตั้งฐานข้อมูลสวนพฤกษศาสตร์ใน โรงเรียนสถาบันราชภัฏอุดรดิตถ์ (เครือข่าย) ผ่านทางระบบอินเทอร์เน็ต	ราชภัฏอุดรดิตถ์	2546-2550	10.0
- อนุรักษ์พันธุกรรมความหลากหลายอัน เนื่องมาจากพระราชดำริสมเด็จพระเทพฯ	จฟ. ราชภัฏนครราชสีมา	2546-2550 2546-2550	10.0 10.0
- จัดทำรายการพันธุกรรมสัตว์เลี้ยง/พืชอาหาร สัตว์เฉพาะถิ่นพันธุ์หายาก และใกล้สูญพันธุ์	กรมปศุสัตว์	2546-2550	2.0
- จัดตั้งสถาบันความหลากหลายทางชีวภาพ	ศูนย์ความหลากหลายฯ มก. จฟ. มช.	2546-2550 2546-2550 2546-2550	50.0 30.0 5.0
- จัดตั้งเครือข่ายและรวบรวมข้อมูลความ หลากหลายทางชีวภาพท้องถิ่น	จ.ลำปาง/ ราชภัฏลำปาง	2548-2550	2.0
- จัดทำคลังข้อมูลเพื่อสนับสนุนการฝึกอบรม เรื่องการอนุรักษ์และใช้ประโยชน์ความ หลากหลายทางชีวภาพอย่างยั่งยืน	ม.มหิดล	2546-2550	5.0
- สนับสนุนการบริหารจัดข้อมูลด้านความ หลากหลายทางชีวภาพและเผยแพร่	BRT (ศษ./สกว.)	2546-2550	25.5
- พัฒนาฐานข้อมูลและระบบสารสนเทศ ความหลากหลายทางชีวภาพของสาหร่ายใน พื้นที่ชุ่มน้ำภาคใต้ของประเทศไทย	ราชภัฏภูเก็ต	2546-2550	20.0
- จัดทำฐานข้อมูลของทรัพยากรทางการ เกษตรในเขตภาคเหนือ	มช.	2546-2550	5.0

มาตรการ	การดำเนินงาน
2.4.2 วางเครือข่ายข่าวสารข้อมูลความหลากหลายทางชีวภาพระดับชาติ และระดับภูมิภาค เพื่อถ่ายทอดและแลกเปลี่ยนข้อมูลความหลากหลายทางชีวภาพ	1. สนับสนุนทางการเงิน อุปกรณ์ และบุคลากรให้สร้างเครือข่ายข่าวสารข้อมูลความหลากหลายทางชีวภาพขึ้นในสถานศึกษาทั้งภาครัฐ และเอกชนที่มีความสามารถกระทำได้ 2. จัดตั้ง และเพิ่มประสิทธิภาพของมหาวิทยาลัยใน ส่วนกลาง และส่วนภูมิภาค ให้เป็นศูนย์กลางข้อมูลในระดับภาค และถ่ายทอดข้อมูลในระดับท้องถิ่น/ ส่วนกลาง 3. สนับสนุนการเก็บและแลกเปลี่ยนข้อมูลความหลากหลายทางชีวภาพโดยมีระบบที่เชื่อมโยงกับหน่วยงานอื่น

โครงการ	หน่วยงานหลักที่รับผิดชอบ	ระยะเวลา (ปี)	งบประมาณ (ล้านบาท)
- ประสานและสนับสนุนการจัดตั้งเครือข่ายข้อมูลความหลากหลายทางชีวภาพในมหาวิทยาลัย	คสช.	2546-2550	25.0
- ประสานและสนับสนุนการจัดตั้งเครือข่ายข้อมูลความหลากหลายทางชีวภาพท้องถิ่น	คสช. มมส.	2546-2550 2546-2550	25.0 10.0
- จัดตั้งเครือข่ายระดับชาติเกี่ยวกับข้อมูลข่าวสารความหลากหลายทางชีวภาพและพื้นที่ชุ่มน้ำ	สพ.	2546-2550	15.0
- จัดตั้งเครือข่ายองค์กรพัฒนาเอกชนด้านความหลากหลายทางชีวภาพของประเทศไทย (SEA-BD Net)	ศูนย์เฝ้าระวังสถานการณ์ภาค จพ.	2546-2550	5.0
- เชื่อมโยงข้อมูลผ่านทางระบบอินเทอร์เน็ต	กรมปศุสัตว์	2546-2550	10.0
- จัดทำระบบเครือข่ายวิจัยและพัฒนาถ่ายทอดเทคโนโลยีด้านพันธุกรรมสัตว์ พืช อาหารสัตว์ และจุลินทรีย์ในการปศุสัตว์	กรมปศุสัตว์	2546-2550	10.0

วัตถุประสงค์ 3.1 เพื่ออนุรักษ์และฟื้นฟูความหลากหลายทางชีวภาพในระบบนิเวศธรรมชาติ

มาตรการ	การดำเนินงาน
3.1.1 ส่งเสริมการอนุรักษ์ ป้องกัน และฟื้นฟูความหลากหลายทางชีวภาพในพื้นที่ชุ่มน้ำ และพื้นที่ต้นน้ำลำธาร และสนับสนุนการใช้ประโยชน์พื้นที่ชุ่มน้ำอย่างชาญฉลาด	1. ดำเนินการฟื้นฟูพื้นที่ชุ่มน้ำในระบบนิเวศพื้นที่ชุ่มน้ำที่มีความสำคัญระดับนานาชาติและระดับชาติที่เสื่อมโทรม 2. ส่งเสริมให้มีการอนุรักษ์และใช้ประโยชน์พื้นที่ชุ่มน้ำอย่างชาญฉลาดควบคู่ไปกับการศึกษาทางธรรมชาติ การป้องกัน และการติดตามตรวจสอบ 3. สำรวจและจัดทำแผนแม่บทการจัดการพื้นที่ชุ่มน้ำ และกำหนดนโยบายการใช้ประโยชน์ที่ดิน พร้อมมาตรการด้านผังเมืองเพื่ออนุรักษ์บริเวณใกล้เคียงพื้นที่ชุ่มน้ำ

โครงการ	หน่วยงานหลัก ที่รับผิดชอบ	ระยะเวลา (ปี)	งบประมาณ (ล้านบาท)
- จัดทำแผนแม่บทและแผนจัดการการอนุรักษ์ และใช้ประโยชน์พื้นที่ชุ่มน้ำที่มีความสำคัญ ระดับนานาชาติและระดับชาติ	สผ.	2546-2550	15.0
- จัดทำแผนการฟื้นฟูพื้นที่ชุ่มน้ำที่เสื่อมโทรม	สผ.	2547-2549	15.0
- อนุรักษ์และฟื้นฟูสัตว์น้ำหายากใกล้สูญพันธุ์	กรมประมง/กรม ท.	2546-2550	22.0
- คู่มือรองแหล่งชนิดพันธุ์สัตว์น้ำหายากและ ใกล้สูญพันธุ์โดยชุมชน	กรมประมง/กรม ท.	2546-2550	10.0
- ฟื้นฟูปลาไทย	กรมประมง	2546-2550	50.0
- ดำเนินการจัดทำแผนที่พื้นที่ชุ่มน้ำตามธรรมชาติ และกำหนดพื้นที่ชุ่มน้ำที่ควรสร้างขึ้นเพื่ออนุรักษ์ ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม	กรมพัฒนาที่ดิน	2546-2550	8.0
- จัดการพื้นที่ชุ่มน้ำ	กรมประมง	2546-2550	80.0
- จัดทำแนวทางและมาตรการด้านผังเมือง ตลอดจนออกแบบภูมิทัศน์บริเวณโดยรอบ และใกล้เคียงพื้นที่ชุ่มน้ำที่มีความสำคัญระดับ นานาชาติและระดับชาติ	กรมการผังเมือง	2548-2550	12.0
- ฟื้นฟูแหล่งหญ้าทะเลในอุทยานฯ ทางทะเล 3 แห่ง	กรมป่าไม้	2546-2550	3.0
- ฟื้นฟูพื้นที่ชุ่มน้ำที่เสื่อมโทรมในพื้นที่ ประมาณ 50,000 ไร่	กรมป่าไม้/ ท้องถิ่น	2547-2550	250.0
- ก่อสร้างและพัฒนาศูนย์ศึกษาทางธรรมชาติ ในพื้นที่ชุ่มน้ำ 4 ภาค ภาคละ 2 แห่ง	กรมป่าไม้/ ท้องถิ่น	2547-2550	160.0
- อิทธิพลของไฟฟ้าต่อการเปลี่ยนแปลง โครงสร้างของป่าพรุโต๊ะแดง	กรมป่าไม้	2546-2550	0.8

มาตรการ	การดำเนินงาน

โครงการ	หน่วยงานหลัก ที่รับผิดชอบ	ระยะเวลา (ปี)	งบประมาณ (ล้านบาท)
- อิทธิพลของไฟฟ้าต่อการเปลี่ยนแปลง ของมลภาวะในอากาศ	กรมป่าไม้	2546-2550	3.2
- พื้นฟูระบบนิเวศพื้นที่ชุ่มน้ำหนองฮ้าง จังหวัด เชียงราย	จ.เชียงราย	2546-2547	10.0
- พื้นฟูระบบนิเวศพื้นที่ชุ่มน้ำหนองกอมเกาะ จังหวัดหนองคาย	จ.หนองคาย	2546-2547	10.0
- พื้นฟูระบบนิเวศพื้นที่ชุ่มน้ำเขตห้ามล่า สัตว์ป่าทะเลสาบ	จ.สงขลา	2546-2550	40.0
- พื้นฟูระบบนิเวศพื้นที่ชุ่มน้ำเขาสมร้อยยอด	จ.ประจวบคีรีขันธ์ ร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง	2547-2549	10.5
- จัดสร้างแหล่งที่อยู่อาศัยสัตว์ทะเล (ปะการัง เทียม)	กรมประมง/ จ.ปัตตานี	2546-2550	0.5
- ปล่อยพันธุ์สัตว์น้ำเพื่อเพิ่มผลผลิตแหล่งน้ำ	กรมประมง/ จ.ปัตตานี	2546-2550	0.5
- พื้นฟูระบบนิเวศพื้นที่วิกฤตพรุบ้านไม้ขาว	ราชภัฏภูเก็ต	2546-2550	20.0
- อนุรักษ์และฟื้นฟูพื้นที่ชุ่มน้ำระดับนานาชาติ และระดับชาติ	จ.สุราษฎร์ธานี	2546-2550	12.0
- อนุรักษ์แม่น้ำท่าจีนและคลองสายหลัก	จ.สมุทรสาคร	2546-2550	15.0
- สืบสวนแก่งละว้า อ.บ้านเพียะ จ.ขอนแก่น	อ.ส.พ.	2546-2548	5.0
- อนุรักษ์พื้นที่ชุ่มน้ำลุ่มน้ำปิง	จ.เชียงใหม่	2546-2550	20.5
- จัดการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมบริเวณหนองหาน	จ.สกลนคร	2546-2550	4.6
- กำจัดวัชพืชในหนองหาน	จ.สกลนคร	2546-2550	3.0
- อนุรักษ์และดูแลและปรับปรุงทุ่งคำหยาด ตำบลคำหยาด อำเภอบัวใหญ่ จังหวัดบุรีรัมย์	จ.อ่างทอง	2546-2550	20.0
- การจัดการความหลากหลายทางชีวภาพใน พื้นที่พรุคันธุลี จ.สุราษฎร์ธานี	มูลนิธิคุ้มครองฯ ผ่าน สส.	2546-2550	5.3

โครงการ	หน่วยงานหลัก ที่รับผิดชอบ	ระยะเวลา (ปี)	งบประมาณ (ล้านบาท)
- ควบคุมและป้องกันการบุกรุกพื้นที่ชุ่มน้ำโดยมิชอบด้วยกฎหมาย	กรมการปกครอง	2546-2550	25.0
- ติดตามและตรวจสอบการใช้ประโยชน์พื้นที่ชุ่มน้ำให้เป็นไปตามกฎหมาย	กรมการปกครอง	2546-2550	25.0
- ติดตามและตรวจสอบเอกสารสิทธิและแนวเขตที่ดินของพื้นที่ชุ่มน้ำ	กรมการปกครอง	2546-2550	25.0
- จัดทำรายงานสถานการณ์คุณภาพน้ำในพื้นที่ชุ่มน้ำ และเผยแพร่	คพ.	2546-2550	10.0
- ส่งเสริมและสนับสนุนให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการติดตามตรวจสอบคุณภาพน้ำ	คพ.	2546-2550	10.0
- ติดตามประเมินผลและขยายผลการสร้างจิตสำนึกเยาวชนอนุรักษ์ป่าพรุโต๊ะแดง	จ.นราธิวาส	2546-2550	0.15
- จัดการและฟื้นฟูทรัพยากรประมงทะเล	กรมประมง/กรม ท.	2545-2549	500.0
- จัดการทรัพยากรแหล่งหญ้าทะเลและอนุรักษ์พะยูน	กรมประมง/กรม ท.	2546-2550	40.0
- จัดการทรัพยากรปะการัง	กรมประมง/กรม ท.	2543-2547	20.0
- อนุรักษ์และฟื้นฟูสัตว์น้ำทะเลหายากและใกล้สูญพันธุ์	กรมประมง/กรม ท.	2546-2550	222.0
- ศูนย์ศึกษาธรรมชาติเกาะมันใน	กรมประมง/กรม ท.	2546-2550	20.0
- ฟินฟูลทะเลไทยโดยจัดสร้างที่อาศัยให้สัตว์ทะเล 10 แห่ง และส่งเสริมการประมงอย่างถูกวิธี 15 แห่ง	จ.สมุทรสงคราม (ประมงจังหวัด)	2546-2550	26.0
- ศึกษาระบบนิเวศชายฝั่ง	กรมประมง/กรม ท.	2546-2550	13.0
- การศึกษาทางนิเวศวิทยาของระบบนิเวศเกษตรที่มีไม้ยืนต้นเป็นองค์ประกอบของภาคตะวันออกเฉียงเหนือ	มช.	2546-2550	10.0

โครงการ	หน่วยงานหลัก ที่รับผิดชอบ	ระยะเวลา (ปี)	งบประมาณ (ล้านบาท)
- จัดทำนโยบายและแผนระดับชาติสำหรับ ระบบพื้นที่คุ้มครอง	กรมป่าไม้ กรมประมง/กรม ท.	2546-2550 2546-2550	งบปกติ 3.0
- ศึกษาทบทวนสถานภาพทางกฎหมายและ การบังคับใช้กฎหมายในพื้นที่คุ้มครอง	กรมป่าไม้ กรมประมง/กรม ท.	2546-2550 2546-2550	งบปกติ 3.0
- ประกาศพื้นที่ที่มีความสำคัญสูงให้เป็นพื้นที่ คุ้มครอง 10 แห่ง	กรมป่าไม้	2546-2550	งบปกติ
- สำรวจพื้นที่ซึ่งมีความสำคัญสูงเพื่อประกาศ พื้นที่คุ้มครองเพิ่มเติม 10 แห่ง	กรมป่าไม้ กรมประมง/กรม ท.	2546-2550 2546-2550	5.0 6.0
- วิเคราะห์ความเหมาะสมของขนาดพื้นที่ป่า อนุรักษ์อย่างยั่งยืน	สศช.	2546-2547	3.0
- ปรับปรุง และทบทวนพระราชบัญญัติที่ เกี่ยวข้องกับพื้นที่คุ้มครองให้สามารถคุ้มครอง ชนิดพันธุ์หายาก ชนิดพันธุ์เฉพาะถิ่น และ ชนิดพันธุ์ใกล้จะสูญพันธุ์ ได้อย่างมีประสิทธิภาพ	กรมป่าไม้ กรมประมง/กรม ท.	2546-2550 2546-2550	งบปกติ งบปกติ
- ฝึกอบรมเจ้าหน้าที่ในพื้นที่คุ้มครองให้มี ความเชี่ยวชาญในกฎหมายพื้นที่คุ้มครอง	กรมป่าไม้ กรมประมง/กรม ท.	2546-2550 2546-2550	10.0 10.0
- ฝึกอบรมชุมชน และเจ้าหน้าที่ของหน่วยงาน ส่วนท้องถิ่นใกล้เคียงพื้นที่คุ้มครองให้มีความรู้ ความเข้าใจในกฎหมายพื้นที่คุ้มครอง	กรมป่าไม้ กรมการปกครอง กรมประมง/กรม ท.	2546-2550 2546-2550 2546-2550	30.0 5.0 5.0
- วิเคราะห์ ทบทวนกฎหมายเพื่อคุ้มครอง พันธุ์กรรมพืชและสัตว์ และแหล่งที่อยู่อาศัยตาม ธรรมชาติ	กรมปศุสัตว์ กรมประมง/กรม ท.	2546-2550 2546-2550	5.0 5.0

มาตรการ	การดำเนินงาน
3.2.3 ปรับปรุงการจัดการพื้นที่คุ้มครองให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น	1. ให้พื้นที่คุ้มครองทุกแห่งเสนอรายงานสถานการณ์อนุรักษ์ และกราดูความหลากหลายทางชีวภาพเป็นประจำทุกปี 2. จัดทำแผนการจัดการสำหรับกลุ่มพื้นที่คุ้มครอง และพื้นที่คุ้มครองแต่ละแห่ง โดยกำหนดวัตถุประสงค์ให้ชัดเจน และให้ครอบคลุมถึงการดำเนินงานที่ต้องการและที่จำเป็น 3. สนับสนุนการมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการพื้นที่คุ้มครอง เช่น ใช้อาสาสมัคร กลุ่มเยาวชน (ยุวเกษตรกร) ทหาร ช่วยในการลาดตระเวน สอดส่อง ดูแล ผู้ทำผิดกฎหมาย

วัตถุประสงค์ 3.3 เพื่อส่งเสริมการวิจัยทางวิทยาศาสตร์ชีวภาพเพื่อใช้เป็นพื้นฐานความรู้ที่เหมาะสมสำหรับการส่งเสริมการอนุรักษ์ระบบนิเวศ

มาตรการ	การดำเนินงาน
3.3.1 ส่งเสริมการวิจัยทางวิทยาศาสตร์ชีวภาพทั้งพื้นฐานและประยุกต์ที่ช่วยส่งเสริมการอนุรักษ์พื้นที่คุ้มครอง	- สนับสนุนการสำรวจเบื้องต้นและการรายงานสถานภาพความหลากหลายทางชีวภาพในพื้นที่คุ้มครองทุกแห่งทุกปี - จัดลำดับความจำเป็นเร่งด่วนของงานวิจัยที่สนองนโยบายการอนุรักษ์ความหลากหลายทางชีวภาพและเป็นที่ต้องการเพื่อใช้ประโยชน์ทรัพยากรชีวภาพอย่างยั่งยืน และให้การสนับสนุน

โครงการ	หน่วยงานหลัก ที่รับผิดชอบ	ระยะเวลา (ปี)	งบประมาณ (ล้านบาท)
- รายงานสถานภาพการอนุรักษ์และการ คุกคามความหลากหลายทางชีวภาพประจำปี	กรมป่าไม้	2546-2550	2.5
- จัดทำแผนการจัดการอุทยานแห่งชาติและ เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าให้ครบทุกแห่ง	กรมป่าไม้	2546-2550	งบปกติ
- แผนการจัดการเขตสงวนพันธุ์สัตว์น้ำ	กรมประมง	2546-2550	10.0
- ผูกอบรมาสาสมัคร เยาวชน ทหาร เพื่อ ช่วยติดตามตรวจสอบพื้นที่คุ้มครอง	กรมป่าไม้	2546-2550	งบปกติ
	กรมประมง	2546-2550	5.0
- การจัดการผืนป่าเชิงระบบนิเวศ	กรมป่าไม้	2546-2550	10.0
- จัดทำแผนและจัดการพื้นที่สงวนชีวมณฑล ทุกแห่ง	กรมป่าไม้	2546-2550	12.0
- จัดทำแนวกั้นไฟรอบพื้นที่คุ้มครองจำนวน 10 แห่ง	กรมป่าไม้	2546-2550	14.0

โครงการ	หน่วยงานหลัก ที่รับผิดชอบ	ระยะเวลา (ปี)	งบประมาณ (ล้านบาท)
- ศึกษาโครงสร้างและพลวัตของสังคมพืชป่าไม้จากแปลงตัวอย่างถาวรขนาดใหญ่และขนาดเล็ก 10 แห่ง	กรมป่าไม้	2546-2550	11.0
- ศึกษาวิจัยพืชป่าไม้ที่มีความสำคัญสูงในระบบนิเวศ	กรมป่าไม้	2546-2550	งบปกติ
- ศึกษาวิจัยแมลงอนุรักษ์ในอุทยานแห่งชาติและเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่า 5 แห่ง	กรมป่าไม้	2547-2549	6.0
- ศึกษาชนิดและคุณสมบัติของจุลินทรีย์ในพื้นที่อนุรักษ์ 5 แห่ง	กรมป่าไม้	2546-2550	5.0
- ศึกษาวิจัยการทดแทนของสังคมพืชตามธรรมชาติในเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าทุ่งใหญ่นเรศวร	กรมป่าไม้	2546-2550	5.0
- ผลกระทบของไฟป่าต่อถิ่นที่อยู่อาศัยของสัตว์ป่าในเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าห้วยขาแข้ง	กรมป่าไม้	2546-2550	0.55

โครงการ	หน่วยงานหลัก ที่รับผิดชอบ	ระยะเวลา (ปี)	งบประมาณ (ล้านบาท)
- ศึกษาความหลากหลายทางชีวภาพของนกน้ำในพื้นที่ชุ่มน้ำทั่วประเทศ	กรมป่าไม้	2546-2550	1.24
- สำรวจความหลากหลายชนิดและสถานภาพของนกอพยพในพื้นที่ชุ่มน้ำอุทยานแห่งชาติเขาสามร้อยยอด	กรมป่าไม้	2546-2550	1.0
- ศึกษาความหลากหลายของเพรียงทำลายไม้ในเขตชายฝั่งทะเลภาคตะวันออกและภาคใต้	กรมป่าไม้	2546-2550	0.75
- ศึกษาการพัฒนารูปแบบการใช้ประโยชน์ทรัพยากรทางชีวภาพในลักษณะผสมผสานเพื่อให้การใช้ประโยชน์เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพมากที่สุด	กรมป่าไม้ คณะวิทยาศาสตร์ มศก.	2546-2550 2546-2548	5.0 16.5
- ศึกษาความเป็นไปได้ในการกำหนดรูปแบบการมีส่วนร่วมของชุมชนโดยรอบพื้นที่คุ้มครองในการบริหารจัดการพื้นที่คุ้มครอง	มศก.	2546-2548	11.5
- ศึกษาการกระจายของพันธุ์ไม้ในประเทศไทย	ศูนย์ความหลากหลายฯ วน. มก.	2546-2550	10.0
- ศึกษานิเวศวิทยาของป่าในระยะยาว	ศูนย์ความหลากหลายฯ วน. มก.	2546-2550	10.0
- ศึกษาโครงสร้างและพลวัตของป่าบกทั่วประเทศ	วน. มก.	2546-2550	5.0
- ศึกษาวิจัยการอนุรักษ์พันธุกรรมตามธรรมชาติของพันธุ์ไม้ป่าในประเทศไทย 15 แห่ง	กรมป่าไม้	2546-2550	25.0
- ศึกษาระบบนิเวศของพืชพรรณและสัตว์ในพื้นที่เขาดินนุญ ภาคใต้	คณะมนุษยศาสตร์ฯ มทส.	2546-2550	0.4
- ตรวจสอบสถานภาพสัตว์ป่าและรูปแบบการใช้ประโยชน์ที่ดินโดยชุมชนในผืนป่าตะวันตก	กรมป่าไม้ วน. มก. อพวช. มทิดล จฟ.	2546-2550 2546-2550 2546-2550 2546-2550 2546-2550	10.0 5.0 5.0 5.0 5.0
- สำรวจความหลากหลายชนิดพันธุ์ไม้ป่าในผืนป่าตะวันตก	กรมป่าไม้	2546-2550	10.0

มาตรการ	การดำเนินงาน

โครงการ	หน่วยงานหลัก ที่รับผิดชอบ	ระยะเวลา (ปี)	งบประมาณ (ล้านบาท)
- ผลกระทบของไฟป่าต่อถิ่นที่อยู่อาศัยของสัตว์ป่าในเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าห้วยขาแข้ง	กรมป่าไม้	2546-2550	0.55
- ศึกษาความหลากหลายทางชีวภาพของพืชสัตว์โบราณใต้แผ่นดินพื้นที่ชุ่มน้ำริมแม่น้ำมูลอำเภอเฉลิมพระเกียรติ จังหวัดนครราชสีมา	ราชภัฏนครราชสีมา	2546-2550	20.0
- ศึกษาความหลากหลายของจุลินทรีย์ในป่าไม้พื้นที่สงวนชีวมณฑลสะแกราช	วท.	2546-2550	5.0
- ศึกษาพันธุ์พืชสมุนไพรและการใช้ประโยชน์เพื่ออนุรักษ์พันธุกรรมพืช	วท.	2546-2550	2.5
- ศึกษาสัตว์ป่าและพืชมรดกโลกสัตว์ป่าในป่าไม้พื้นที่สงวนชีวมณฑลสะแกราช	วท.	2548-2549	3.0
- ศึกษาการเปลี่ยนแปลงของป่าดิบแล้งในป่าไม้พื้นที่สงวนชีวมณฑลสะแกราช	วท.	2546-2550	3.0
- ศึกษาเพื่อจัดทำแผนอนุรักษ์และฟื้นฟูความหลากหลายทางชีวภาพของป่าไม้พื้นที่สงวนชีวมณฑลสะแกราช	วท.	2547-2549	3.0
- ศึกษาและพัฒนาแบบจำลองความสัมพันธ์ของระบบนิเวศป่าไม้พื้นที่สงวนชีวมณฑลสะแกราช	วท.	2549-2550	5.0
- ศึกษาการจัดการทรัพยากรธรรมชาติร่วมกับชุมชนเพื่อการอยู่ร่วมกันอย่างยั่งยืน	มช.	2546-2550	5.0
- ศึกษาสำรวจพืชสมุนไพรในพื้นที่ชุ่มน้ำในพื้นที่ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ	มช.	2546-2548	5.0
- ติดตามตรวจสอบสภาพถิ่นที่อยู่อาศัยจากการเปลี่ยนแปลงระบบนิเวศในบึงบอระเพ็ดและอุทยานแห่งชาติสามร้อยยอด	กรมป่าไม้	2546-2548	0.3
- ศึกษาผลกระทบจากการท่องเที่ยวต่อการเปลี่ยนแปลงระบบนิเวศปะการังในพื้นที่อุทยานแห่งชาติทางทะเล 2 แห่ง	กรมป่าไม้	2546-2550	5.0

มาตรการ	การดำเนินงาน
3.3.2 สนับสนุนการศึกษาวิจัยที่ส่งเสริมการอนุรักษ์ระบบนิเวศธรรมชาติ	1. สนับสนุนการวิจัยระยะยาวที่เน้นบทบาทหน้าที่ของระบบนิเวศ และกระบวนการทางนิเวศวิทยา 2. ขยายการวิจัยให้ครอบคลุมประเด็นปัญหาการคุกคามความหลากหลายทางชีวภาพที่สอดคล้องกับโปรแกรมงานของอนุสัญญาว่าด้วยความหลากหลายทางชีวภาพ

โครงการ	หน่วยงานหลัก ที่รับผิดชอบ	ระยะเวลา (ปี)	งบประมาณ (ล้านบาท)
- ความหลากหลายทางชีวภาพของศัตรูธรรมชาติในเขตเพาะปลูก	กรมวิชาการเกษตร	2546-2550	5.0
- การวิจัยความหลากหลายทางชีวภาพสถาบันราชภัฏ 36 แห่งกับชุมชน	สถาบันราชภัฏ	2546-2548	30.0
- วิจัยเรื่องการผลิตพืชของปะการัง	กรมประมง	2546-2550	5.0
- ศึกษาวิจัยปลาดาว และการกำจัด	กรมประมง	2546-2550	2.0
- วิจัยหญ้าทะเล	กรมประมง	2546-2550	2.0
- ศึกษาวิจัยพันธุ์ไม้เศรษฐกิจและพืชสมุนไพร	กรมป่าไม้	2546-2550	5.0
- วิจัยเพื่อการแสวงหาคัญภาพเพื่อการพัฒนาด้านการเกษตรและด้านการท่องเที่ยวจากพืชท้องถิ่นของภาคอีสาน	มมส.	2546-2550	2.0
- ศึกษาวิจัยสัตว์ทะเลหายากและใกล้สูญพันธุ์ : เต่าทะเล พะยูน โลมา วาฬ และอื่นๆ ศึกษา ระบบนิเวศแหล่งอาศัยสัตว์น้ำชายฝั่ง	กรมประมง	2546-2550	31.5
- สำรวจและจำแนกประเภทของพื้นที่ชุ่มน้ำ	กรมพัฒนาที่ดิน	2546-2550	7.5
- สำรวจสถานภาพความหลากหลายทางชีวภาพในพื้นที่ชุ่มน้ำทั่วประเทศ	สผ.	2546-2550	20.0
- สำรวจสถานภาพพื้นที่พรุในประเทศไทย	สผ.	2546-2550	5.0
- ศึกษาความหลากหลายและการแพร่กระจายของหญ้าทะเลในเขตอุทยานแห่งชาติทางทะเล 15 แห่ง	กรมป่าไม้	2546-2550	2.0
- สำรวจและวิจัยติดตามการเปลี่ยนแปลงประชากรพะยูน	กรมป่าไม้	2546-2550	2.0
- ศึกษา สำรวจบริเวณโดยรอบและบริเวณใกล้เคียงพื้นที่ชุ่มน้ำที่มีความสำคัญระดับนานาชาติและระดับชาติ เพื่อกำหนดนโยบายการใช้ประโยชน์ที่ดินพร้อมมาตรการด้านผังเมืองเพื่ออนุรักษ์บริเวณใกล้เคียงพื้นที่ชุ่มน้ำ	กรมการผังเมือง	2546-2547	12.0

มาตรการ	การดำเนินงาน

โครงการ	หน่วยงานหลัก ที่รับผิดชอบ	ระยะเวลา (ปี)	งบประมาณ (ล้านบาท)
- ผลกระทบของการเปลี่ยนแปลงระบบนิเวศต่อความหลากหลายของนกน้ำในบึงบอระเพ็ด	กรมป่าไม้	2546-2550	0.52
- สำรวจและติดตามตรวจสอบนิเวศวิทยาสัตว์ป่าในบริเวณปากแม่น้ำโขงและคาบสมุทรตากใบ	กรมป่าไม้	2546-2548	0.80
- การพัฒนาเทคนิคและวิธีการที่เหมาะสมในการฟื้นฟูระบบนิเวศแนวปะการังเพื่อการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน	ภาคชีววิทยา มร.	2546-2550	4.0
- ศึกษาผลกระทบของแหล่งอาศัยสัตว์น้ำชายฝั่ง	กรมประมง	2546-2550	13.0
- ศึกษาผลของความเค็มที่มีต่อนิเวศสัตว์น้ำ/สัตว์น้ำและชีวเคมีของพรรณไม้ 2 ชนิด	กรมป่าไม้	2546-2550	5.0
- ศึกษาฝนกรดและภาวะมลพิษในป่าเบญจพรรณ 2 แห่ง	กรมป่าไม้	2546-2550	5.0
- ผลกระทบของการเปลี่ยนแปลงของถิ่นที่อยู่อาศัยต่อสัตว์ป่า 3 แห่ง	กรมป่าไม้	2546-2550	5.06
- ศึกษาสถานภาพและการแพร่กระจายของสัตว์ป่า 4 กลุ่ม (สัตว์เลี้ยงลูกด้วยนม นก สัตว์เลื้อยคลาน และสัตว์สะเทินน้ำสะเทินบก) ในที่ราบภาคกลาง	กรมป่าไม้	2546-2550	2.23
- ผลกระทบของไฟฟ้าต่อความหลากหลายทางชีวภาพ	กรมป่าไม้	2546-2550	0.45
- ปริมาณเชื้อเพลิงในป่าเต็งรังกับความรุนแรงของไฟฟ้า	กรมป่าไม้	2546-2550	0.74
- ศึกษาความหลากหลายทางชีวภาพในระบบนิเวศปะการัง	กรมประมง	2546-2550	5.0
- ศึกษาความหลากหลายทางชีวภาพในระบบนิเวศหญ้าทะเล	กรมประมง	2546-2550	5.0
- ติดตามตรวจสอบความหลากหลายทางชีวภาพสัตว์น้ำต่อการเปลี่ยนแปลงระบบนิเวศบึงบอระเพ็ด	กรมประมง	2546-2550	5.0

โครงการ	หน่วยงานหลัก ที่รับผิดชอบ	ระยะเวลา (ปี)	งบประมาณ (ล้านบาท)
- จัดฝึกอบรมประชุมสัมมนาความร่วมมือระหว่างเจ้าหน้าที่และชุมชนเพื่อส่งเสริมความรู้ ความเข้าใจ และจิตสำนึกในการอนุรักษ์ความหลากหลายทางชีวภาพ และการใช้ประโยชน์อย่างยั่งยืนในพื้นที่กันชนและใกล้เคียง	กรมป่าไม้	2546-2550	20.0
- จัดทำเครือข่ายชุมชนอนุรักษ์และส่งเสริมขยายแนวเผยแพร่ข้อมูลข่าวสาร	กรมป่าไม้	2546-2550	5.0
- ประมวลผลงานศึกษาค้นคว้าของชุมชนเพื่อเผยแพร่	กรมป่าไม้	2546-2550	5.0
- จัดตั้งอาสาสมัครพิทักษ์พื้นที่ชุ่มน้ำ	กรมการปกครอง	2546-2550	5.0
- ชุมชนฟื้นฟูและป้องกันรักษาป่าอนุรักษ์รอบต.แม่ทะ	จ.เชียงใหม่/ อบต. แม่ทะ	2546-2550	2.3
- ส่งเสริมการจัดตั้งกลุ่มและเครือข่ายป่าชุมชน เพื่อดำเนินงานด้านป่าชุมชนในพื้นที่กันชนและใกล้เคียง	กรมป่าไม้	2546-2550	5.0
- ศึกษาทางวิชาการด้านป่าชุมชนในพื้นที่กันชนและใกล้เคียง เพื่อใช้ในการพัฒนางานด้านป่าชุมชนและเผยแพร่แก่ผู้สนใจ	กรมป่าไม้	2546-2550	12.5
- จัดตั้งอาสาสมัครป้องกันไฟป่าในชุมชนรอบเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าห้วยขาแข้ง	กรมป่าไม้	2546-2550	3.0
- ส่งเสริมและพัฒนาศาสนาชุมชนในพื้นที่กันชนและใกล้เคียงในรูปป่าพื้นบ้านอาหารชุมชน (food bank) เพื่อแก้ไขปัญหาการใช้ประโยชน์ในพื้นที่คุ้มครอง	กรมป่าไม้	2546-2550	53.0
- รณรงค์ส่งเสริม เผยแพร่ ประชาสัมพันธ์โครงการส่งเสริมป่าชุมชนในพื้นที่กันชนและใกล้เคียงโดยการจัดทำสื่อเผยแพร่ และหน่วยประชาสัมพันธ์เคลื่อนที่	กรมป่าไม้	2546-2550	32.0

มาตรการ	การดำเนินงาน
3.4.2 ส่งเสริมและสร้างฐานสนับสนุนการอนุรักษ์พื้นที่คุ้มครองจากองค์การพัฒนาเอกชน และประชาชนทั่วไปมากขึ้น	1. จัดให้มีกลุ่มผู้สนับสนุนพื้นที่คุ้มครองในท้องถิ่น และรณรงค์ขอความสนับสนุน และเงินทุนในระดับชาติ 2. ส่งเสริมและเผยแพร่กิจกรรมของกลุ่ม โดยให้มีพิธีการต่างๆ มีการมอบรางวัล และมีการประสานงานส่วนบุคคล 3. ส่งเสริมให้หน่วยงานของรัฐ องค์การพัฒนาเอกชน และสาธารณชนสร้างโปรแกรมการให้การศึกษา และข้อมูลข่าวสารในพื้นที่คุ้มครอง และเผยแพร่ข่าวที่เกี่ยวกับพื้นที่คุ้มครองอย่างสม่ำเสมอ
3.4.3 จัดหาเงินทุนสนับสนุนการจัดการพื้นที่คุ้มครอง	1. จัดหาแหล่งทุนสนับสนุนพื้นที่คุ้มครอง เช่น กองทุนที่ได้จากการรณรงค์ขององค์การพัฒนาเอกชน กองทุนสิ่งแวดล้อม การจัดท่องเที่ยว ฯลฯ ไว้เพื่อใช้จ่ายในการจัดการพื้นที่คุ้มครองนั้น 2. กำหนดอัตราค่าธรรมเนียมที่อนุญาตให้มีการใช้ประโยชน์ผลผลิตและบริการจากพื้นที่คุ้มครองให้เหมาะสม เพื่อเป็นค่าใช้จ่ายในพื้นที่คุ้มครองนั้น

โครงการ	หน่วยงานหลักที่รับผิดชอบ	ระยะเวลา (ปี)	งบประมาณ (ล้านบาท)
- สนับสนุนภาคเอกชนและองค์กรพัฒนาเอกชนในการรณรงค์จัดตั้งกองทุนสำหรับดำเนินกิจกรรมอนุรักษ์พื้นที่คุ้มครอง	สส.	2546-2550	5.0
- สนับสนุนกิจกรรมขององค์กรพัฒนาเอกชนเกี่ยวกับการให้การศึกษาและข้อมูลข่าวสารความหลากหลายทางชีวภาพในพื้นที่คุ้มครอง	สส.	2546-2550	5.0
- สนับสนุนโครงการรักษะเขาใหญ่	จ.ปราจีนบุรี	2546-2550	7.0
- จัดตั้งกลุ่มประชากรป่า เพื่อดำเนินกิจกรรมอนุรักษ์บริเวณรอบพื้นที่คุ้มครองที่สำคัญ : เขตรักษะพันธุ์สัตว์ป่าอุ้มผาง	จ.ตาก	2546-2550	5.0
- กระจายพันธุ์สัตว์สู่เกษตรกรรอบพื้นที่คุ้มครอง	กรมปศุสัตว์	2546-2550	5.0
- จัดตั้งหมู่บ้าน/กลุ่มอนุรักษ์ปศุสัตว์รอบพื้นที่คุ้มครอง	กรมปศุสัตว์	2546-2550	5.0
- จัดตั้งกลุ่มเยาวชนและฝึกอบรมเยาวชนอนุรักษ์ป่าเขาใหญ่ (กลุ่มเป้าหมายในพื้นที่กันชนแนวเขตอุทยานฯ เขาใหญ่)	จ.นครนายก	2546-2550	0.5
- จัดตั้งองค์กรประชาชนกลุ่มอาสาสมัครพิทักษ์ป่าเขาใหญ่ และแหล่งน้ำตามห้วย ลำธาร น้ำตกที่เกิดจากป่าอุทยานฯเขาใหญ่ในเขตพื้นที่กันชนแนวอุทยานฯ เขาใหญ่ ทุกหมู่บ้าน	จ.นครนายก	2546-2550	1.0
- จัดตั้งกลุ่มเยาวชนอนุรักษ์บ้านเกิดเพื่ออนุรักษ์พื้นที่ชุ่มน้ำเขาสามร้อยยอด	จ.ประจวบคีรีขันธ์ ร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง	2548-2550	3.0
- จัดตั้งกองทุนสนับสนุนกลุ่มอาสาสมัครประมง	กรมประมง	2546-2550	15.0
- จัดให้มีกองทุนเพื่อสนับสนุนพื้นที่คุ้มครอง	มูลนิธิสิปปา	2546-2550	งบบริจาค
- ศึกษาเพื่อกำหนดอัตราค่าธรรมเนียมที่อนุญาตให้มีการใช้ประโยชน์ผลผลิตและบริการจากพื้นที่คุ้มครองให้เหมาะสม เพื่อเป็นค่าใช้จ่ายในพื้นที่คุ้มครองนั้น	กรมป่าไม้	2546-2550	งบปกติ
- จัดตั้งกองทุนสนับสนุนพื้นที่คุ้มครองซากดึกดำบรรพ์	ราชภัฏนครราชสีมา	2546-2550	15.0

วัตถุประสงค์ 4.1 เพื่อเพิ่มสมรรถนะในการอนุรักษ์ความหลากหลายของชนิดพันธุ์และพันธุกรรม
ในถิ่นที่อยู่อาศัยตามธรรมชาติ

มาตรการ	การดำเนินงาน
4.1.1 อนุรักษ์พื้นที่ที่มีคุณค่าทางพันธุกรรม และส่งเสริมเกษตรกรรมที่มีประสิทธิภาพ เพื่อการใช้ประโยชน์อย่างยั่งยืน	1. ประสานการอนุรักษ์ชนิดพันธุ์ ประชากร และทรัพยากรพันธุกรรมเข้ากับการจัดการพื้นที่คุ้มครอง 2. สำรวจ จำแนก และประเมินพื้นที่ระบบนิเวศธรรมชาติที่มีคุณค่าในการอนุรักษ์ความหลากหลายทางชีวภาพ
4.1.2 ส่งเสริมระบบเกษตรยั่งยืนเพื่ออนุรักษ์และใช้ประโยชน์ความหลากหลายทางพันธุกรรมอย่างยั่งยืน	1. ดำเนินการจัดการระบบเกษตรยั่งยืน เกษตรกรรชาติ และวนเกษตร ให้แพร่หลายโดยเฉพาะในพื้นที่ใกล้เคียงระบบนิเวศธรรมชาติ 2. ถ่ายทอดเทคโนโลยีและให้ความรู้เกี่ยวกับการเกษตรยั่งยืน เช่น การผลิตปุ๋ยชีวภาพและยาฆ่าศัตรูพืช โดยใช้วิธีการควบคุมศัตรูพืชโดยชีววิธีและการบริหารศัตรูพืชแบบบูรณาภาพ

โครงการ	หน่วยงานหลัก ที่รับผิดชอบ	ระยะเวลา (ปี)	งบประมาณ (ล้านบาท)
- อนุรักษ์แหล่งพันธุกรรมพืชป่าในพื้นที่ คุ้มครอง	กรมป่าไม้	2546-2550	5.0
- อนุรักษ์แหล่งพันธุกรรมสัตว์ป่าในพื้นที่ คุ้มครองและนอกพื้นที่คุ้มครอง	กรมป่าไม้	2546-2550	5.0
- สำรวจ จำแนก และประเมินพื้นที่ที่มีคุณค่า ทางความหลากหลายทางพันธุกรรม เพื่อสงวน เป็นแหล่งพันธุกรรม	กรมวิชาการเกษตร กรมปศุสัตว์	2546-2550 2546-2550	5.0 5.0
- จัดทำแผนหลักเพื่อการคุ้มครองพื้นที่ เกษตรกรรมที่มีความหลากหลายทางพันธุกรรม พื้นเมือง	จ.เชียงใหม่	2546-2550	5.0
- อนุรักษ์ทรัพยากรพันธุกรรมสัตว์ในถิ่นที่อยู่ อาศัยตามธรรมชาติ	กรมปศุสัตว์	2546-2550	15.0
- รณรงค์ และส่งเสริมระบบเกษตรยั่งยืนและ วนเกษตรโดยเฉพาะในพื้นที่กันชนรอบพื้นที่ คุ้มครอง	กรมวิชาการเกษตร	2546-2550	5.0
- ส่งเสริมการเกษตรแบบอินทรีย์ครบวงจร	กรมวิชาการเกษตร	2546-2550	5.0
- ควบคุมแหล่งศัตรูพืชและวัชพืชโดยชีววิธี	วช. (ศูนย์ชีววิธีฯ)	2546-2550	10.0
- บริหารศัตรูพืชแบบบูรณาภาพ	วช. (ศูนย์ชีววิธีฯ)	2546-2550	10.0
- ป้องกันและกำจัดศัตรูพืชโดยชีวภาพ	กรมวิชาการเกษตร กสท./จ.ปัตตานี	2546-2550 2546-2550	5.0 1.0
- ส่งเสริมการผลิตและใช้ปุ๋ยอินทรีย์ปรับปรุง บำรุงดิน	กรมวิชาการเกษตร กสท./จ.ปัตตานี กรมพัฒนาที่ดิน	2546-2550 2546-2550 2546-2550	5.0 5.0 5.0
- ส่งเสริมการจัดทำปุ๋ยชีวภาพจากจุลินทรีย์	จ.ลำปาง	2546-2550	0.1
- ขยายเชื้อจุลินทรีย์ในการทำปุ๋ยหมัก	กรมพัฒนาที่ดิน	2546-2550	5.0

มาตรการ	การดำเนินงาน
4.1.3 เพิ่มสมรรถนะในการอนุรักษ์ทรัพยากรพันธุกรรมพืชไร่ พืชสวน พืชผัก พืชไร่ พืชสมุนไพร ไม้ป่า การปลูกรักษา และการอนุรักษ์ในฟาร์ม	1. อนุรักษ์ความหลากหลายทางพันธุกรรมในพื้นที่เกษตรกรรม 2. ดำเนินความร่วมมือและสนับสนุนทางการเงิน เพื่อจัดหาสิ่งอำนวยความสะดวกที่จำเป็นต่อการเก็บรักษาเชื้อพันธุพืชไร่ พืชสวน พืชผัก พืชไร่ พืชสมุนไพร ไม้ป่า ปลูกรักษา และการอนุรักษ์ในฟาร์ม

โครงการ	หน่วยงานหลัก ที่รับผิดชอบ	ระยะเวลา (ปี)	งบประมาณ (ล้านบาท)
- ป้องกันกำจัดแมลงศัตรูป่าไม้โดยชีววิธี	กรมป่าไม้	2546-2550	1.0
- ส่งเสริมการใช้สารสกัดจากธรรมชาติแทนการใช้สารเคมี	จ.ลำปาง	2546-2550	0.1
- อนุรักษ์และเผยแพร่เทคโนโลยีพื้นบ้านด้านการเกษตร	กสท./จ.ปัตตานี	2546-2550	1.0
- ถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรโดยกระบวนการโรงเรียนเกษตรกร	กสท./จ.ปัตตานี	2546-2550	1.0
- ใช้สารป้องกันและกำจัดศัตรูพืชอย่างถูกต้องปลอดภัย	กสท./จ.ปัตตานี	2546-2550	1.0
- กำหนดแนวทางการพัฒนาการผลิตปศุสัตว์อินทรีย์	กรมปศุสัตว์	2546-2550	2.0
- ศึกษาปฏิสัมพันธ์ของการปศุสัตว์และสิ่งแวดล้อม	กรมปศุสัตว์	2546-2550	2.0
- จัดการทรัพยากรพันธุกรรมปศุสัตว์อย่างยั่งยืน	กรมปศุสัตว์	2546-2550	5.0
- ถ่ายทอดเทคโนโลยีการผลิต การเกษตรที่ปลอดภัย	มช.	2546-2550	10.0
- จัดตั้งศูนย์ศึกษา รวบรวม อนุรักษ์ความหลากหลายทางชีวภาพของพืชไร่ พืชสวน พืชผัก พืชไร่ และในฟาร์ม	กรมวิชาการเกษตร มช.	2546-2550 2546-2550	26.0 2.0
- จัดตั้งศูนย์ศึกษารวบรวมอนุรักษ์ความหลากหลายของแมลง ไร และแมงมุม	กรมวิชาการเกษตร	2546-2550	2.0
- รวบรวมและอนุรักษ์พันธุกรรมข้าวนอกสภาพธรรมชาติ	กรมวิชาการเกษตร	2546-2550	25.0
- บันทึกลักษณะและประเมินคุณค่าลักษณะพันธุกรรมข้าว	กรมวิชาการเกษตร	2546-2550	25.0
- จัดทำทะเบียนทรัพยากรพันธุกรรมพืชและสัตว์สำหรับการปรับปรุงพันธุ์เพื่อการผลิตทางการเกษตร	มช.	2546-2550	2.0

มาตรการ	การดำเนินงาน
4.1.4 ปรับปรุงและพัฒนากลไกทางกฎหมายเพื่อคุ้มครองชนิดพันธุ์ และพันธุ์กรรม	1. เพิ่มเติมหรือลดบัญชีสัตว์ป่าสงวนและคุ้มครอง และพันธุ์พืชสงวนและคุ้มครองให้ครอบคลุมชนิดพันธุ์เฉพาะถิ่น ชนิดพันธุ์ที่หายาก หรือใกล้จะสูญพันธุ์ของประเทศไทยให้ครบถ้วน 2. วางมาตรการทางกฎหมายเพื่อคุ้มครองชนิดพันธุ์เฉพาะถิ่น หายาก หรือใกล้จะสูญพันธุ์และแหล่งที่อยู่อาศัยตามธรรมชาติของชนิดพันธุ์ดังกล่าว 3. วางมาตรการที่เหมาะสมสำหรับการดำรงรักษา และจัดการกับชนิดพันธุ์ที่อพยพ และชนิดพันธุ์ที่เกี่ยวข้องกับประเทศเพื่อนบ้าน

โครงการ	หน่วยงานหลัก ที่รับผิดชอบ	ระยะเวลา (ปี)	งบประมาณ (ล้านบาท)
- อนุรักษ์พันธุกรรมข้าวป่าในสภาพธรรมชาติ	กรมวิชาการเกษตร	2546-2550	15.0
- วิจัยและอนุรักษ์เชื้อพันธุกรรมพืชไร่	กรมวิชาการเกษตร	2546-2550	5.0
- ส่งเสริมการเลี้ยงผึ้ง/แมลงที่มีประโยชน์	กรมวิชาการเกษตร กสท./จ.ปัตตานี	2546-2550 2546-2550	5.0 1.0
- อนุรักษ์มรดกและการเก็บรักษาแมลง ไร สัตว์ ศัตรูพืช และศัตรูธรรมชาติ	กรมวิชาการเกษตร	2546-2550	5.0
- อนุรักษ์สัตว์พื้นเมือง เช่น โค, ไก่ ฯลฯ	กรมปศุสัตว์/ จ.ปัตตานี	2546-2550	1.0
- อนุรักษ์และพัฒนาสัตว์พื้นเมืองและ สัตว์ใกล้สูญพันธุ์โดยวิทยาการผสมเทียมและ เทคโนโลยีชีวภาพ	กรมปศุสัตว์	2546-2550	15.0
- อนุรักษ์และพัฒนาสัตว์ปีกพื้นเมือง	กรมปศุสัตว์	2546-2550	15.0
- อนุรักษ์และพัฒนาสุกรพื้นเมือง	กรมปศุสัตว์	2546-2550	15.0
- อนุรักษ์และใช้ประโยชน์จากพันธุกรรมไม้ ผลเขตร้อน	สว.มก	2546-2550	15.0
- อนุรักษ์และพัฒนาโค-กระบือพื้นเมือง	กรมปศุสัตว์ จ.ลำปาง	2546-2550 2545	15.0 0.1
- ใช้เทคโนโลยีชีวภาพในการอนุรักษ์พืช และ สัตว์พื้นเมือง	มช.	2546-2550	10.0
- เพิ่มจำนวนสัตว์ใกล้สูญพันธุ์โดยเทคโนโลยี ชีวภาพ	มช.	2546-2550	10.0
- สถานภาพความหลากหลายของชนิดพันธุ์ และพันธุ์กรรม	สพ.	2547-2549	20.0
- จัดทำรายการพันธุกรรมสัตว์เลี้ยง/พืชอาหาร เฉพาะถิ่น พันธุ์ที่หายาก และใกล้สูญพันธุ์ เพื่อ ติดตามตรวจสอบสถานภาพและประกาศเป็น พันธุ์สงวนหรือคุ้มครอง	กรมปศุสัตว์	2546-2550	5.0
- ติดตามตรวจสอบสถานภาพพันธุ์สัตว์เลี้ยง ที่มีเฉพาะถิ่น หายาก หรือใกล้สูญพันธุ์ เพื่อ ประกาศเป็นพันธุ์สงวนหรือคุ้มครอง	กรมปศุสัตว์	2546-2550	5.0
- ปรับปรุงและทบทวนพระราชบัญญัติที่ เกี่ยวข้องกับการอนุรักษ์และพัฒนาพันธุกรรม สัตว์	กรมปศุสัตว์	2546-2550	5.0

มาตรการ	การดำเนินงาน
	4. วางมาตรการทางกฎหมายในการกำกับดูแลการนำชนิดพันธุ์คืนสู่ธรรมชาติ เพื่อคุ้มครองพันธุ์ธรรมชาติดั้งเดิม
4.1.5 ปรับปรุงพื้นฐานความรู้ทางวิทยาศาสตร์ชีวภาพ โดยส่งเสริมการวิจัยที่มุ่งสู่การอนุรักษ์ชนิดพันธุ์และพันธุกรรม	- สนับสนุนการเงินโดยให้ความสำคัญแก่การวิจัยชนิดพันธุ์และทรัพยากรพันธุกรรมอย่างยั่งยืน และเป็นที่ต้องการเพื่อการใช้ประโยชน์ - จัดลำดับความจำเป็นเร่งด่วนของงานวิจัยที่สนับสนุนนโยบายการอนุรักษ์ชนิดพันธุ์และทรัพยากรพันธุกรรมทรัพยากรชีวภาพอย่างยั่งยืน - ประสานผลงานวิจัยกับสถาบันการศึกษาและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง - ศึกษาวิจัยพืชกลุ่มที่มีความสำคัญในด้านเป็นแหล่งพันธุกรรมเพื่อพัฒนาให้เกิดประโยชน์ทางเศรษฐกิจ

โครงการ	หน่วยงานหลัก ที่รับผิดชอบ	ระยะเวลา (ปี)	งบประมาณ (ล้านบาท)
- ประเมินสถานภาพชนิดพันธุ์พืช-สัตว์หายากเฉพาะถิ่น ใกล้สูญพันธุ์ เพื่อประกาศเพิ่มเติมหรือลดในการเป็นพืช/สัตว์สงวนหรือคุ้มครอง	กรมป่าไม้ กรมวิชาการเกษตร กรมประมง	2546-2550 2546-2550 2546-2550	5.0 5.0 5.0
- จัดทำคู่มือการจำแนกซากสัตว์ป่าเพื่อจำแนกชนิดพันธุ์	กรมป่าไม้	2546-2550	1.0
- จัดทำคู่มือจำแนกชนิดพันธุ์พืชอนุรักษ์	กรมวิชาการเกษตร	2546-2550	1.0
- การอนุญาตใช้กฎหมายที่เกี่ยวกับพืชอนุรักษ์ในอนุสัญญา CITES	กรมวิชาการเกษตร	2546-2550	5.0
- พัฒนากฎระเบียบหรือกฎหมายการประมงให้มีประสิทธิภาพ	กรมประมง/ จ.ยโสธร	2546-2550	0.50
- ศึกษาประชากรของสัตว์ป่าในพื้นที่อนุรักษ์ 4 แห่ง	กรมป่าไม้	2546-2547	5.68
- ศึกษานิเวศวิทยาของสัตว์ป่า สัตว์เลี้ยงลูกด้วยนม ชนิดที่สำคัญ และหายาก เพื่อการอนุรักษ์ 8 ชนิด	กรมป่าไม้	2546-2547	3.74
- ศึกษานิเวศวิทยาของสัตว์ป่าจำพวกนกชนิดที่สำคัญและหายากเพื่อการอนุรักษ์ 5 ชนิด	กรมป่าไม้	2546-2547	4.58
- ศึกษานิเวศวิทยาของนกไม่ปดงดิบเขา ในพื้นที่คุ้มครอง 1 แห่ง	กรมป่าไม้	2546-2547	0.75
- ชีววิทยาและนิเวศวิทยาของแมลงคุ้มครอง 3 ชนิด เพื่อกำหนดแนวทางในการส่งเสริมการใช้ประโยชน์อย่างยั่งยืน	กรมป่าไม้	2547-2547	0.5
- ประเมินคุณค่าความหลากหลายทางชีวภาพปศุสัตว์ในระบบการเกษตร	กรมปศุสัตว์	2546-2550	0.5
- วิจัยจีโนมการปศุสัตว์	กรมปศุสัตว์	2546-2550	2.0
- ศึกษาความหลากหลายทางชีวภาพของสุกรไทยโดยใช้เทคนิคทางอนุพันธุศาสตร์	มทส. ม.อบ. และ มช.	2546-2550	5.0
- สสำรวจรวบรวม ประเมินผล และอนุรักษ์แมลงศัตรูธรรมชาติที่เป็นประโยชน์ในระบบนิเวศเกษตร	วช. (ศูนย์ชีวินทรีย์)	2546-2550	5.0
- วิจัยจีโนมพืชและจุลินทรีย์	กรมวิชาการเกษตร	2547-2550	2.0
- ชีววิทยาและนิเวศวิทยาของแมลงคุ้มครอง 13 ชนิด เพื่อกำหนดแนวทางในการส่งเสริมการใช้ประโยชน์อย่างยั่งยืน	กรมวิชาการเกษตร	2547-2550	5.0

วัตถุประสงค์ 4.2 เพื่อเพิ่มสมรรถนะให้การอนุรักษ์นอกถิ่นที่อยู่อาศัยตามธรรมชาติสามารถอนุรักษ์ความหลากหลายทางชีวภาพ ให้การศึกษาแก่สาธารณชน และเกื้อหนุนการพัฒนาอย่างยั่งยืน

มาตรการ	การดำเนินงาน
4.2.1 พัฒนาศูนย์เก็บรักษาสายพันธุ์จุลินทรีย์ให้ดำเนินการได้อย่างมีประสิทธิภาพ	- สนับสนุนทางการเงินเพื่อเพิ่มเติมสิ่งอำนวยความสะดวกที่จำเป็นให้แก่ศูนย์เก็บรักษาสายพันธุ์จุลินทรีย์ - ปรับปรุงระบบข้อมูลสายพันธุ์จุลินทรีย์ให้สามารถเชื่อมโยงกับข้อมูลของต่างประเทศ - ศึกษา และรวบรวมชนิดพันธุ์จุลินทรีย์ท้องถิ่นในระบบนิเวศต่างๆ และเก็บรักษาแบบถาวรในศูนย์เก็บรักษาเชื้อพันธุ์จุลินทรีย์ - พัฒนาสมรรถนะงานวิจัย เพื่อแสวงหาแนะนำพันธุ์จุลินทรีย์ให้มีศักยภาพในเชิงพาณิชย์ - ศึกษาการใช้ประโยชน์จากสายพันธุ์จุลินทรีย์อย่างปลอดภัย

โครงการ	หน่วยงานหลักที่รับผิดชอบ	ระยะเวลา (ปี)	งบประมาณ (ล้านบาท)
- พัฒนาและปรับปรุงศูนย์เก็บรักษาสายพันธุ์จุลินทรีย์ของประเทศ	วท. กรมวิชาการเกษตร	2546-2550 2547-2550	25.0 5.0
- พัฒนาและปรับปรุงระบบฐานข้อมูลจุลินทรีย์	วท. กรมวิชาการเกษตร	2546-2547 2547-2550	10.0 5.0
- ศึกษาสำรวจและรวบรวมชนิดพันธุ์จุลินทรีย์ในระบบนิเวศที่สำคัญ	วท.	2546-2550	25.0
- พัฒนาสมรรถนะงานวิจัยและเพิ่มพูนทักษะแก่บุคลากรเพื่อแสวงหาแนะนำพันธุ์จุลินทรีย์ให้มีศักยภาพในเชิงพาณิชย์	วท. กรม ว.	2546-2550 2548-2550	25.0 10.0
- พัฒนาสมรรถนะการเก็บรักษาและการใช้ประโยชน์จุลินทรีย์อย่างปลอดภัย	วท. กรมวิชาการเกษตร	2546-2547 2547-2550	15.0 5.0
- รวบรวมและเก็บรักษาสายพันธุ์จุลินทรีย์เพื่อใช้ประโยชน์ในงานด้านป่าไม้	กรมป่าไม้	2548-2550	2.0
- พัฒนาระบบคุณภาพของศูนย์เก็บรักษาสายพันธุ์จุลินทรีย์ทางการแพทย์ให้ได้มาตรฐานสากล	กรม ว.	2548-2550	10.0
- พัฒนาการรวบรวมข้อมูลด้านอนุกรมวิธานโดยศึกษาคุณสมบัติทางชีววิทยาและชีวโมเลกุล	กรม ว.	2548-2550	5.0
- พัฒนาการเก็บเชื้อแบคทีเรียอย่างถาวร	กรม ว.	2548-2550	10.0
- อนุกรมวิธานและการเก็บรักษาจุลินทรีย์โรคพืช เพื่อการอนุรักษ์อย่างยั่งยืน	กรมวิชาการเกษตร	2546-2550	5.0
- ศึกษาการใช้ประโยชน์ของสายพันธุ์แบคทีเรียสกุล <i>Xanthomonas</i>	กรมวิชาการเกษตร	2546-2550	5.0
- พัฒนาสมรรถนะงานวิจัยและเพิ่มพูนทักษะแก่บุคลากรเพื่อแสวงหาแนะนำพันธุ์จุลินทรีย์และเห็ดให้มีศักยภาพในเชิงพาณิชย์	กรมวิชาการเกษตร	2547-2550	5.0

โครงการ	หน่วยงานหลัก ที่รับผิดชอบ	ระยะเวลา (ปี)	งบประมาณ (ล้านบาท)
- ธนาคารพันธุกรรมพืช 50 ปี แห่งการวิจัย ของมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์	มก.	2546-2550	20.0
- สนับสนุนธนาคารเชื้อพันธุ์พืชแห่งชาติ	วท. กรมวิชาการเกษตร	2546-2550 2546-2550	20.0 5.0
- จัดทำฐานข้อมูล ธนาคารพันธุกรรม ของ เมล็ดพันธุ์ไม้ป่าที่มีศักยภาพเป็นพืชเศรษฐกิจ หรือเป็นแหล่งเชื้อพันธุกรรมสำหรับใช้ในงาน ปรับปรุงพันธุ์พืชเศรษฐกิจ	อ.ส.พ.	2546-2550	5.0
- จัดทำและพัฒนาฐานข้อมูลการอนุรักษ์ พันธุกรรมพืช	อ.ส.พ.	2546-2550	5.0
- จัดทำฐานข้อมูลลักษณะเชื้อพันธุ์พืช	กรมวิชาการเกษตร	2546-2550	5.0
- ธนาคารเชื้อพันธุ์ปศุสัตว์	กรมปศุสัตว์	2546-2550	20.0
- จัดตั้งศูนย์รวบรวมพันธุ์ปศุสัตว์พื้นเมืองใน สถานี/ศูนย์วิจัยและบำรุงพันธุ์สัตว์ สถานีพืช อาหารสัตว์ สถาบันสุขภาพสัตว์แห่งชาติ	กรมปศุสัตว์	2546-2550	10.0
- จัดเก็บน้ำเชื้อแช่แข็งโคภาคใต้	กรมปศุสัตว์	2546-2550	10.0
- จัดตั้งธนาคารเชื้อพันธุ์ประมง	กรมประมง	2546-2550	15.0
- จัดเก็บรักษาเซลล์สืบพันธุ์ปศุสัตว์ (น้ำเชื้อ แช่แข็ง ตัวอ่อน เมล็ด ฯลฯ)	กรมปศุสัตว์	2546-2550	10.0
- จัดทำแปลงอนุรักษ์พันธุ์ไม้เพื่อรวบรวม สายพันธุ์ และศึกษาความผันแปรของสายพันธุ์	กรมป่าไม้	2546-2550	5.0
- สำรวจและรวบรวมพันธุกรรมไม้ป่าเพื่อ เก็บรักษาสายพันธุ์และส่งเสริมการใช้ประโยชน์ อย่างยั่งยืน	กรมป่าไม้	2546-2550	25.0
- จัดตั้งศูนย์ศึกษารวบรวมอนุรักษ์ความ หลากหลายของเห็ดและจุลินทรีย์	กรมวิชาการเกษตร	2546-2550	5.0

มาตรการ	การดำเนินงาน
4.2.3 พัฒนาสวนพฤกษศาสตร์ให้เป็นเครือข่ายของการอนุรักษ์ทรัพยากรพันธุกรรมพืช	1. จัดทำโครงการอนุรักษ์พันธุกรรมพืชหายากและใกล้สูญพันธุ์ด้วยการนำมาขยายพันธุ์ในสวนพฤกษศาสตร์ หรือสวนรุกขชาติ 2. จัดให้มีบุคลากรด้านพฤกษศาสตร์ที่เพียงพอและสิ่งอำนวยความสะดวกในการขยายพันธุ์พืช โดยเฉพาะพืชพื้นเมือง ซึ่งถูกคุกคามหรือแหล่งที่อยู่อาศัยถูกทำลาย 3. ปรับปรุงให้มีการดำเนินการเกี่ยวกับสวนพฤกษศาสตร์ให้ได้มาตรฐานสากลและสนับสนุนให้มีสวนพฤกษศาสตร์ขนาดใหญ่ในทุกภาคของประเทศ
4.2.4 เสริมสร้างบทบาทของสวนสัตว์ ศูนย์เพาะเลี้ยงและขยายพันธุ์สัตว์ป่า พิพิธภัณฑ์สัตว์น้ำ และสถานเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ ในการอนุรักษ์ความหลากหลายทางชีวภาพ	1. จัดทำโปรแกรมและแผนงาน และจัดให้มีสิ่งอำนวยความสะดวกในสถานเพาะเลี้ยงและขยายพันธุ์สัตว์ใกล้สูญพันธุ์ หรือถูกคุกคามหรือจากแหล่งที่อยู่อาศัยถูกทำลาย 2. สนับสนุนบทบาทของสวนสัตว์ และพิพิธภัณฑ์ในการให้การศึกษาแก่สาธารณชนและการดำรงรักษาพันธุกรรม 3. วางมาตรการควบคุมในการจัดการต่อสัตว์ป่าที่นำมาเลี้ยงในสวนสัตว์เอกชนให้ถูกต้องตามหลักวิชาการ

โครงการ	หน่วยงานหลักที่รับผิดชอบ	ระยะเวลา (ปี)	งบประมาณ (ล้านบาท)
- พัฒนาสวนพฤกษศาสตร์ สวนรุกขชาติ	กรมป่าไม้	2546-2550	20.0
- ศูนย์รวมพันธุ์ไม้เฉลิมพระเกียรติ ร.9	วน. มก.	2546-2550	20.0
- สวนพฤกษศาสตร์ในโรงเรียนสังกัดกรุงเทพฯ	กทม.	2546-2547	1.1
- แหล่งรวบรวมพันธุ์ไม้เกี่ยวกับพระราชวงศ์และพระราชพิธี	กทม.	2546-2547	0.1
- พันธุ์ไม้หอมของไทย	กทม.	2546-2547	0.75
- สวนพันธุ์ไม้หอมเฉลิมพระเกียรติ	จ. ลำปาง	2546-2550	0.70
- สวนพฤกษศาสตร์แห่งมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ (เครือข่าย)	ศูนย์ความหลากหลาย มก.	2546-2550	30.0
- สวนพฤกษศาสตร์สถาบันราชภัฏอุดรดิตถ์ และสวนพฤกษศาสตร์โรงเรียนเครือข่าย	ราชภัฏอุดรดิตถ์	2546-2550	25.0
- พัฒนาสวนรุกขชาติและสวนรวบรวมพันธุ์ไม้หายาก	มช.	2546-2550	5.0
- พัฒนาสวนพฤกษศาสตร์ราชภัฏ	ราชภัฏนครราชสีมา	2546-2550	2.0
- สวนพฤกษศาสตร์โรงเรียนในเครือข่ายสถาบันราชภัฏ	สถาบันราชภัฏ	2546-2550	20.0
- รวบรวมพรรณไม้ท้องถิ่นเพื่อการอนุรักษ์พันธุกรรมพืช	ราชภัฏเชียงราย	2546-2550	2.0
- ขยายเครือข่ายการบูรณาการพฤกษศาสตร์สู่การเรียนการสอนของโรงเรียน	ราชภัฏเชียงราย	2546-2550	2.0
- พิพิธภัณฑ์ความหลากหลายทางชีวภาพทางการประมง	กรมประมง	2546-2550	110.0
- จัดทำคู่มือการเพาะเลี้ยงและขยายพันธุ์ผีเสื้อ 2 ชนิด	กรมป่าไม้	2546-2550	2.0
- จัดตั้งพิพิธภัณฑ์สัตว์ท้องถิ่น	ราชภัฏนครราชสีมา	2546-2550	30.0
- ธนาคารหน่วยพันธุกรรมสัตว์ป่า	องค์การสวนสัตว์	2546-2548	15.0

มาตรการ	การดำเนินงาน
4.2.5 ขยายบทบาทของการอนุรักษ์นอกถิ่นที่อยู่อาศัยตามธรรมชาติให้รวมถึงการนำชนิดพันธุ์คืนสู่ธรรมชาติด้วย	1. จัดให้มีการแลกเปลี่ยนพันธุ์กรรมของสัตว์/พืชที่ใกล้สูญพันธุ์ในสภาพธรรมชาติกับนอกแหล่งที่อยู่อาศัยตามธรรมชาติเพื่อรักษาความหลากหลายทางพันธุกรรม 2. ศึกษาความเป็นไปได้ในการนำชนิดพันธุ์นั้นๆ กลับคืนสู่ธรรมชาติ และนำคืนสู่ธรรมชาติในถิ่นอาศัยเดิมตามขั้นตอนที่ถูกต้องเหมาะสม
4.2.6 เพิ่มสมรรถนะของการอนุรักษ์นอกถิ่นที่อยู่อาศัยตามธรรมชาติ โดยสนับสนุนงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	1. ดำเนินการศึกษาวิจัยเพื่อพัฒนาวิธีการและเทคโนโลยีสำหรับการเพาะเลี้ยงและการนำชนิดพันธุ์กลับคืนสู่ธรรมชาติ 2. จัดให้มีการแลกเปลี่ยนความรู้ และประสบการณ์ด้านการวิจัย 3. ประมวลข้อมูลที่ได้จากการวิจัยเพื่อเผยแพร่ต่อสาธารณชน

โครงการ	หน่วยงานหลักที่รับผิดชอบ	ระยะเวลา (ปี)	งบประมาณ (ล้านบาท)
- เตรียมความพร้อมการปล่อยสัตว์ป่าจำพวกนก 5 ชนิด เพื่อปล่อยคืนสู่ธรรมชาติ	กรมป่าไม้	2546-2548	7.0
- เตรียมความพร้อมการปล่อยสัตว์ป่าเลี้ยงลูกด้วยนม	กรมป่าไม้	2546-2548	1.0
- ปล่อยกล้วยไม้ประจำถิ่นสู่แหล่งกำเนิดตามธรรมชาติ	อ.ส.พ.	2546-2550	5.0
- วิจัยและพัฒนาประสิทธิภาพการผลิตและอนุรักษ์ชนิดพันธุ์สัตว์ป่าจำพวกนก 8 ชนิด	กรมป่าไม้	2546-2550	4.0
- วิจัยและพัฒนาประสิทธิภาพการผลิตและอนุรักษ์ชนิดพันธุ์สัตว์เลี้ยงลูกด้วยนม 3 ชนิด	กรมป่าไม้	2546-2550	3.0
- ศึกษาชีววิทยาสัตว์ป่าจำพวกนก 8 ชนิด เพื่อการเพาะเลี้ยงและขยายพันธุ์	กรมป่าไม้	2546-2550	5.1
- ศึกษาชีววิทยาสัตว์ป่าจำพวกสัตว์เลี้ยงลูกด้วยนม 3 ชนิด	กรมป่าไม้	2546-2550	5.02
- จัดทำบัญชีชนิดพันธุ์จุลินทรีย์ต่างถิ่นที่เป็นสาเหตุโรคพืชป่าที่สำคัญ เพื่อควบคุมการแพร่ระบาด	กรมป่าไม้	2546-2550	2.0
- พัฒนาการใช้สัตว์ป่าเพื่อเป็นเศรษฐกิจ	กรมปศุสัตว์	2546-2550	5.0
- ย้ายฝากตัวอ่อน	กรมปศุสัตว์	2546-2550	5.0
- ขยายพันธุ์พืชพื้นเมือง และพืชใกล้สูญพันธุ์โดยการเพาะเลี้ยงเนื้อเยื่อ	คณะเกษตร มก.	2546-2550	40.0
- วิจัยพันธุ์สัตว์พื้นเมืองและสัตว์เศรษฐกิจ	กรมปศุสัตว์	2546-2550	5.0
- ขยายพันธุ์สัตว์ป่าหายาก โดยเทคนิคการโคลนนิ่งจากเซลล์ไข่ และการฝากตัวอ่อน	มทส.	2546-2550	5.0
- วิจัยด้านพฤกษศาสตร์และเทคนิคการขยายพันธุ์พืชหายากและใกล้สูญพันธุ์	กรมวิชาการเกษตร	2546-2550	5.0
- วิจัยเพื่อพัฒนาการเพาะขยายพันธุ์สัตว์ป่าในกรงเลี้ยง	องค์การสวนสัตว์	2546-2550	10.0

กลยุทธ์ 5 ควบคุม ดูแล และลดการคุกคามที่มีต่อความหลากหลายทางชีวภาพ

วัตถุประสงค์ 5.1 เพื่อควบคุมดูแลให้เกิดความปลอดภัยทางชีวภาพ

มาตรการ	การดำเนินงาน
5.1.1 เสริมสร้างความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการใช้ประโยชน์จากสิ่งมีชีวิตที่ได้รับการดัดแปลงทางพันธุกรรม อันเป็นผลมาจากเทคโนโลยีชีวภาพสมัยใหม่ ซึ่งอาจมีผลเสียหายหรือผลกระทบต่อการอนุรักษ์และใช้ประโยชน์ความหลากหลายทางชีวภาพอย่างยั่งยืน	1. ศึกษาวิเคราะห์ข้อเท็จจริงเกี่ยวกับผลกระทบจากสิ่งมีชีวิตที่ได้รับการดัดแปลงทางพันธุกรรมที่อาจมีต่อความหลากหลายทางชีวภาพ และกระบวนการดูแลควบคุมความเสี่ยงที่จะเกิดจากสิ่งมีชีวิตที่ได้รับการดัดแปลงพันธุกรรม 2. เผยแพร่ความรู้/ข้อเท็จจริงเกี่ยวกับผลกระทบจากสิ่งมีชีวิตที่ได้รับการดัดแปลงทางพันธุกรรมให้แก่บุคลากรและสาธารณชนอย่างต่อเนื่อง
5.1.2 พัฒนากลไกการประสานงานเกี่ยวกับความปลอดภัยทางชีวภาพ เพื่อเชื่อมโยงกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทั้งในและนอกประเทศ	1. จัดตั้งกลไกการประสานงานเกี่ยวกับความปลอดภัยทางชีวภาพ ทั้งในและนอกประเทศ 2. รวบรวมบัญชีรายการตลอดจนข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับสิ่งมีชีวิตที่ได้รับการดัดแปลงทางพันธุกรรมที่นำเข้าส่งออกประเทศ เพื่อเผยแพร่ในกลไกเผยแพร่ข้อมูลข่าวสาร (biosafety clearing house)
5.1.3 พัฒนาสมรรถนะทางกฎหมาย นโยบาย และการบริหาร เพื่อควบคุมดูแล การขนย้าย และการใช้ประโยชน์สิ่งมีชีวิตที่ได้รับการดัดแปลงทางพันธุกรรม ภายใต้กรอบงานของพิธีสารว่าด้วยความปลอดภัยทางชีวภาพ	1. ศึกษาวิเคราะห์เพื่อกำหนดแนวทางของประเทศในประเด็นต่างๆ ภายใต้พิธีสารว่าด้วยความปลอดภัยทางชีวภาพ 2. จัดทำระเบียบการความปลอดภัยทางชีวภาพ สำหรับการขนย้ายสิ่งมีชีวิตที่ได้รับการดัดแปลงทางพันธุกรรม 3. สร้างสมรรถนะให้แก่บุคลากรและสถาบัน/หน่วยงานที่เกี่ยวข้องให้สามารถรองรับกฎระเบียบเกี่ยวกับความปลอดภัยทางชีวภาพ

โครงการ	หน่วยงานหลักที่รับผิดชอบ	ระยะเวลา (ปี)	งบประมาณ (ล้านบาท)
- จัดสัมมนา/ประชุมเผยแพร่ข้อเท็จจริงแก่บุคลากรที่เกี่ยวข้องและสาธารณชนเกี่ยวกับผลกระทบจากสิ่งมีชีวิตที่ได้รับการดัดแปลงทางพันธุกรรมที่อาจมีต่อความหลากหลายทางชีวภาพ และกระบวนการดูแลควบคุมความเสี่ยงที่จะเกิดจากสิ่งมีชีวิตที่ได้รับการดัดแปลงทางพันธุกรรม	คสช. กรมวิชาการเกษตร	2546-2547 2546-2547	5.0 5.0
- เผยแพร่ประชาสัมพันธ์ให้ความรู้ผลกระทบจากสิ่งมีชีวิตที่ได้รับการดัดแปลงทางพันธุกรรมจำนวน 4 ตำบล 42 หมู่บ้าน	จ.ลำปาง	2546-2550	0.5
- จัดตั้งกลไกการประสานงานเกี่ยวกับความปลอดภัยทางชีวภาพ	คสช./สผ กรมวิชาการเกษตร	2546-2550 2546-2550	10.0 10.0
- พัฒนาสมรรถนะเพื่อทำหน้าที่กลไกการเผยแพร่ข้อมูลข่าวสาร	คสช.	2546-2550	15.0
- สร้างเครือข่ายติดตามตรวจสอบผลกระทบจากสิ่งมีชีวิตที่ได้รับการดัดแปลงทางพันธุกรรมจำนวน 4 ตำบล 42 หมู่บ้าน	กรมวิชาการเกษตร จ.ลำปาง	2546-2550 2546-2550	10.0 0.5
- ศึกษาวิเคราะห์เชิงนโยบายความปลอดภัยทางชีวภาพและเพิ่มเติมกฎเกณฑ์ทางกฎหมายเพื่อควบคุม ดูแล การขนย้าย ถ่ายทอดพันธุ์สัตว์ที่ได้รับการเปลี่ยนแปลงทางพันธุกรรม	กรมประมง กรมวิชาการเกษตร กรมปศุสัตว์	2546 2546 2546	3.0 3.0 3.0
- พัฒนากฎระเบียบหรือกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับความปลอดภัยทางชีวภาพ ร่วมกับหน่วยงานอื่นๆ	คสช.	2546-2550	20.0
- ดำเนินการด้านความปลอดภัยทางชีวภาพ โดยสอดคล้องกับพิธีสารว่าด้วยความปลอดภัยทางชีวภาพ	คสช.	2546-2550	20.0
- แนวทางการกำกับดูแลการใช้สิ่งมีชีวิตที่ได้รับการดัดแปลงทางพันธุกรรมในระบบการผลิตปศุสัตว์	กรมปศุสัตว์	2546-2550	5.0

โครงการ	หน่วยงานหลัก ที่รับผิดชอบ	ระยะเวลา (ปี)	งบประมาณ (ล้านบาท)
- จัดทำแนวทางและดำเนินการประเมินความเสี่ยงของการใช้วัตถุอันตราย สิ่งมีชีวิตที่ได้รับการดัดแปลงทางพันธุกรรม ในอุตสาหกรรมปศุสัตว์	กรมปศุสัตว์	2546-2550	5.0
- ติดตามตรวจสอบผลกระทบของสิ่งมีชีวิตที่ได้รับการดัดแปลงทางพันธุกรรม	กรมวิชาการเกษตร จ.ลำปาง	2546-2550 2546-2550	15.0 2.0

โครงการ	หน่วยงานหลัก ที่รับผิดชอบ	ระยะเวลา (ปี)	งบประมาณ (ล้านบาท)
- เสริมสร้างความรู้ความเข้าใจที่เกี่ยวกับผลกระทบจากชนิดพันธุ์ต่างถิ่นที่รุกราน	กรมประมง กรมวิชาการเกษตร	2546-2550 2546-2550	5.0 5.0
- จัดตั้ง และดำรง website ชนิดพันธุ์ต่างถิ่นเพื่อให้ข้อมูลข่าวสารที่ถูกต้อง	สพ.	2546-2550	5.0
- จัดสัมมนาเพื่อรวบรวมความรู้จากการวิจัยและเผยแพร่ดำเนินงานเกี่ยวกับชนิดพันธุ์ต่างถิ่นที่รุกราน	สพ.	2546, 2548, 2550	1.5
- จัดทำรายการและระบบฐานข้อมูลชนิดพันธุ์ที่เป็นพืชอาหารสัตว์ สัตว์พื้นเมืองและจุลินทรีย์ที่เกี่ยวข้องกับการปศุสัตว์	กรมปศุสัตว์	2546-2550	2.5
- เผยแพร่การศึกษาศาสนาภาพและผลกระทบของชนิดพันธุ์ต่างถิ่น	กรมปศุสัตว์ กรมวิชาการเกษตร	2546-2550 2546-2550	2.5 2.5
- พัฒนากฎระเบียบหรือกฎหมายที่ร่วมกับหน่วยงานอื่นหรือแนวทางและระบบการควบคุมดูแลการแพร่กระจายของชนิดพันธุ์ต่างถิ่นที่รุกราน	กรมประมง กรมป่าไม้ กรมวิชาการเกษตร	2547 2547 2547	1.0 1.0 1.0
- เพิ่มเติมกฎเกณฑ์ทางกฎหมายของพระราชบัญญัตินำเข้า ส่งออกของกรมปศุสัตว์	กรมปศุสัตว์	2546-2550	2.0
- ปรับปรุงระบบบริหารอนุญาตการนำเข้า ส่งออกหรือนำออกทรัพยากรชีวภาพในหน่วยงานที่รับผิดชอบต่างๆ ให้เป็นระบบเชื่อมโยงเดียวกัน	กรมปศุสัตว์ กรมวิชาการเกษตร	2546-2547 2546-2547	2.0 2.0

มาตรการ	การดำเนินงาน
5.2.3 ควบคุม ดูแล กำจัดและติดตามตรวจสอบชนิดพันธุ์ต่างถิ่นที่คุกคามความหลากหลายทางชีวภาพ	1. ควบคุม ดูแลการปล่อยชนิดพันธุ์ต่างถิ่นที่รุกรานออกสู่สิ่งแวดล้อม 2. กำจัดชนิดพันธุ์ต่างถิ่นที่แพร่ระบาด 3. ติดตามตรวจสอบผลกระทบจากการรุกรานของชนิดพันธุ์ต่างถิ่น

วัตถุประสงค์ 5.3 เพื่อพัฒนาการคุ้มครองความหลากหลายทางชีวภาพให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น

มาตรการ	การดำเนินงาน
5.3.1 ให้ความคุ้มครองโดยเฉพาะแก่ชนิดพันธุ์ที่ใกล้สูญพันธุ์ ชนิดพันธุ์หายาก และชนิดพันธุ์เฉพาะถิ่น	1. กำหนดมาตรการที่เหมาะสมทางกฎหมายให้โครงการพัฒนาหลักเลี่ยงการใช้พื้นที่ซึ่งมีผลต่อการทำลายถิ่นที่อยู่อาศัยตามธรรมชาติของชนิดพันธุ์ที่ใกล้สูญพันธุ์ ชนิดพันธุ์หายาก และชนิดพันธุ์เฉพาะถิ่น 2. ประกาศบัญชีรายการชนิดพันธุ์ที่ใกล้สูญพันธุ์ ชนิดพันธุ์หายาก และชนิดพันธุ์เฉพาะถิ่นอย่างเป็นทางการ เพื่อห้ามการทำลายถิ่นที่อยู่อาศัยตามธรรมชาติของชนิดพันธุ์นั้นๆ
5.3.2 ให้มีการวิเคราะห์ผลกระทบต่อความหลากหลายทางชีวภาพอย่างละเอียด โดยเฉพาะโครงการที่อยู่ในพื้นที่คุ้มครองและพื้นที่ธรรมชาติ	1. กำหนดนโยบายพัฒนาพื้นที่ โดยให้ความสำคัญแก่ผลกระทบที่จะเกิดขึ้นกับความหลากหลายทางชีวภาพเป็นลำดับแรก 2. กำหนดมาตรการทางกฎหมาย ให้มีการรายงานวิเคราะห์ผลกระทบต่อความหลากหลายทางชีวภาพสำหรับโครงการทุกประเภทในพื้นที่คุ้มครองทุกแห่ง 3. จัดทำแนวทางเพื่อใช้ในการวิเคราะห์ผลกระทบต่อความหลากหลายทางชีวภาพ

โครงการ	หน่วยงานหลักที่รับผิดชอบ	ระยะเวลา (ปี)	งบประมาณ (ล้านบาท)
- จัดตั้งด่านตรวจพืช/สัตว์เพิ่มเติมเพื่อตรวจสอบการนำเข้าชนิดพันธุ์ต่างถิ่นที่รุกราน	กรมปศุสัตว์ กรมวิชาการเกษตร	2546-2547 2546-2547	5.0 5.0
- จัดทำคู่มือควบคุมการนำเข้า ส่งออก หรือนำออกชนิดพันธุ์ต่างถิ่นที่รุกราน	กรมปศุสัตว์ กรมวิชาการเกษตร	2546-2547 2546-2547	2.0 2.0
- ควบคุมดูแลการใช้ประโยชน์พันธุ์สัตว์น้ำต่างถิ่น	กรมประมง	2546-2550	5.0
- ดูแล ตรวจสอบ และควบคุม ชนิดพันธุ์ต่างถิ่นที่มีผลต่อความหลากหลายทางชีวภาพ	วช. (ศูนย์ชีววินทรีย์) และหน่วยงานร่วม 17 แห่ง	2546-2550	10.0

โครงการ	หน่วยงานหลักที่รับผิดชอบ	ระยะเวลา (ปี)	งบประมาณ (ล้านบาท)
- จัดทำบัญชีรายการชนิดพันธุ์ที่ใกล้สูญพันธุ์ ชนิดพันธุ์หายาก และชนิดพันธุ์เฉพาะถิ่น และวางมาตรการทางกฎหมายเพื่อคุ้มครองชนิดพันธุ์ ดังกล่าวในระบบนิเวศธรรมชาติ	สผ.	2546-2550	5.0
- จัดทำคู่มือชนิดพันธุ์ที่ใกล้สูญพันธุ์ ชนิดพันธุ์หายาก และชนิดพันธุ์เฉพาะถิ่น	สผ.	2546,2548, 2550	2.0
- จัดทำคู่มือการพิจารณาและการรายงานผลกระทบสิ่งแวดล้อมต่อความหลากหลายทางชีวภาพ	สผ.	2546-2547	5.0
- ศึกษาวิเคราะห์ผลกระทบจากโครงการพัฒนาที่ดำเนินไปแล้วต่อความหลากหลายทางชีวภาพ (post mortem analysis)	สผ.	2546-2550	10.0
- รวบรวมและเผยแพร่ข้อมูลความหลากหลายทางชีวภาพที่สามารถใช้ได้ในการวางแผนและวิเคราะห์ผลกระทบผ่านอินเทอร์เน็ต	สผ.	2546-2550	10.0

วัตถุประสงค์ 6.1 เพื่อใช้แรงจูงใจทางเศรษฐกิจช่วยส่งเสริมการอนุรักษ์และการใช้ประโยชน์
ความหลากหลายทางชีวภาพอย่างยั่งยืน

มาตรการ	การดำเนินงาน
6.1.1 ใช้ผลประโยชน์จากการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ/เชิงอนุรักษ์เป็นแรงจูงใจทางเศรษฐกิจ ในการอนุรักษ์และการใช้ประโยชน์ความหลากหลายทางชีวภาพอย่างยั่งยืน	- ส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ในพื้นที่อุทยานแห่งชาติ เขตห้ามล่าสัตว์ป่าและพื้นที่อื่นๆ ที่มีศักยภาพในด้านการท่องเที่ยว (โดยเชื่อมโยงกับแผนท่องเที่ยวไทย) - ส่งเสริมและให้โอกาสชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารและการจัดการการท่องเที่ยวเชิงนิเวศเชิงเกษตรอย่างเหมาะสม โดยให้จังหวัดเป็นแกนกลางในการดำเนินงาน - จัดตั้งคณะกรรมการดูแลการแบ่งปันผลประโยชน์จากการท่องเที่ยวระหว่างผู้ประกอบการและชุมชนอย่างเป็นธรรม

โครงการ	หน่วยงานหลัก ที่รับผิดชอบ	ระยะเวลา (ปี)	งบประมาณ (ล้านบาท)
- ลินเชื่อมแก่ผู้ประกอบการเพื่อการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ	ทส.	2546-2550	งบปกติ
- ท่องไพรเชิงอนุรักษ์ : พิษิตยอดเขาสันกาลาคีรี : ป่าเลนยะหริ่ง	จ. ปัตตานี	2546-2550	5.0
- ท่องเที่ยวเชิงเกษตร (agrotourism)	จ.สุรินทร์ กรมวิชาการเกษตร	2546-2550 2546-2550	2.0 10.0
- ท่องเที่ยวเชิงนิเวศและศึกษาธรรมชาติปากแม่น้ำพื้นที่ชุ่มน้ำดอนหอยหลอด	จ.สมุทรสงคราม	2546-2550	15.0
- ท่องเที่ยวเชิงนิเวศและศึกษาธรรมชาติป่าชายเลน ปากแม่น้ำกระปี่	จ.กระบี่	2546-2550	15.0
- ท่องเที่ยวเชิงนิเวศและศึกษาธรรมชาติพื้นที่ชุ่มน้ำ เขตห้ามล่าสัตว์ป่าทะเลสาบ	จ.สงขลา	2546-2550	15.0
- สนับสนุนสิ่งอำนวยความสะดวกสำหรับการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงนิเวศโดยการมีส่วนร่วมของประชาชนในพื้นที่ชุ่มน้ำ 3 แห่ง	กรมป่าไม้	2546-2550	10.0
- พัฒนาพื้นที่เพื่อรองรับการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ณ ศูนย์รวมพรรณไม้บ้านร่มเกล้า อ.ชาติตระการ จ.พิษณุโลก และศูนย์รวมพรรณไม้ ต.หินสวย น้ำใส อ.แก่ง จ.ระยอง	อ.ส.พ.	2547-2550	4.0
- พัฒนากฎีทัศน์อุทยานไม้กลายเป็นหินบ้านโกรกเดือนห้าเชิงอนุรักษ์ อ.เมือง จ.นครราชสีมา	ราชภัฏ นครราชสีมา	2546-2550	30.0
- สนับสนุนสิ่งอำนวยความสะดวกสำหรับท่องเที่ยวเชิงนิเวศในพื้นที่ชุ่มน้ำเขาสามร้อยยอด	จ.ประจวบคีรีขันธ์	2548-2550	5.50
- สนับสนุนสิ่งอำนวยความสะดวกสำหรับการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงนิเวศแบบประชาชนมีส่วนร่วมในพื้นที่พรุบันไผ่ขาว	ราชภัฏภูเก็ต	2546-2550	10.0

โครงการ	หน่วยงานหลัก ที่รับผิดชอบ	ระยะเวลา (ปี)	งบประมาณ (ล้านบาท)
- จัดตั้งกลุ่มเยาวชนเพื่อการท่องเที่ยวเชิงนิเวศในพื้นที่ชุ่มน้ำเขาสาร้อยยอด	จ.ประจวบคีรีขันธ์	2548-2550	2.0
- จัดตั้งกลุ่มเยาวชนเพื่อการท่องเที่ยวเชิงนิเวศและศึกษาธรรมชาติใน จ.อุดรดิตถ์	ราชภัฏอุดรดิตถ์	2546-2550	2.0
- อบรมมัคคุเทศก์สำหรับการท่องเที่ยวเชิงนิเวศในพื้นที่ชุ่มน้ำสำหรับประชาชน	ราชภัฏภูเก็ต	2546-2550	5.0
- สนับสนุนและส่งเสริมให้ชุมชนและองค์กรชุมชนสร้างทรัพยากรธรรมชาติทดแทน	ธกส.	2545-2547	งบปกติ
- ประเมินต้นทุนการอนุรักษ์และใช้ประโยชน์ของทรัพยากรชีวภาพในเขตพื้นที่คุ้มครอง	สศก.	2545-2547	6.0
- สร้างแรงจูงใจให้แก่ชุมชนในการอนุรักษ์ในทุกจังหวัด : โครงการนำร่อง	จ.สิงห์บุรี จ.ชุมพร จ.น่าน จ.อ่างทอง จ.กาญจนบุรี จ.ร้อยเอ็ด จ.ยโสธร	2546-2550	1.0 1.0 1.0 1.0 1.0 1.0 1.0
- พัฒนาวัฒนธรรม	มมส.	2546-2550	10.0
- เสริมสร้างความร่วมมือในการอนุรักษ์และใช้ประโยชน์พื้นที่ชุ่มน้ำอย่างยั่งยืน	กรมการปกครอง	2546-2550	10.0
- จัดตั้งกลุ่มองค์กรชุมชนในพื้นที่โดยรอบอนุรักษ์พื้นที่ชุ่มน้ำ อ่างเก็บน้ำ อันเนื่องมาจากพระราชดำริ (จำนวน 5 แห่ง)	จ.นครนายก	2546-2550	1.0
- จัดตั้งเครือข่ายอนุรักษ์แม่น้ำปิงและริมฝั่งและพื้นที่สาธารณะ	จ.เชียงใหม่	2546-2550	0.1
- สร้างแรงจูงใจให้แก่ชุมชนในการอนุรักษ์	กรมป่าไม้/จังหวัด	2546-2550	0.05

มาตรการ	การดำเนินงาน
6.1.3 พัฒนาและเผยแพร่บทบาทของ สมุนไพรมะเขือเทศและเครื่องเทศไทยให้มีการ ขยายพันธุ์เก็บเกี่ยวและใช้ประโยชน์อย่าง เหมาะสมและยั่งยืน	- รวบรวมข้อมูลพฤกษศาสตร์พื้นบ้านของสมุนไพรมะเขือเทศจากชุมชนท้องถิ่นและสนับสนุนส่งเสริมการสืบสานพันธุ์การใช้ประโยชน์จากสมุนไพรมะเขือเทศพื้นบ้าน - ส่งเสริมและเผยแพร่การใช้ประโยชน์จากสมุนไพรมะเขือเทศ สรรพคุณทางยาที่ได้จากสัตว์และให้ความรู้ด้านการเก็บเกี่ยว และการขยายพันธุ์ที่ถูกต้อง เพื่อทำให้เกิดรายได้แก่ชุมชน - ส่งเสริมและเผยแพร่การใช้ประโยชน์สมุนไพรมะเขือเทศ เพื่อประโยชน์อื่นๆ เช่น ทางด้านปศุสัตว์

วัตถุประสงค์ 6.2 เพื่อสนับสนุนการอนุรักษ์ความหลากหลายทางชีวภาพโดยสอดคล้องกับวิถีชีวิตและประเพณีท้องถิ่น

มาตรการ	การดำเนินงาน
6.2.1 สนับสนุนการดำรงรักษาธรรมเนียมประเพณีพื้นบ้านในการอนุรักษ์ความหลากหลายทางชีวภาพ	1. ศึกษา สำรวจ ขนบธรรมเนียม ประเพณีพื้นบ้านที่เกี่ยวข้องในการอนุรักษ์ความหลากหลายทางชีวภาพในท้องถิ่น 2. ส่งเสริมและเผยแพร่การรักษาระบบนิเวศธรรมชาติ โดยใช้ขนบธรรมเนียมประเพณีของแต่ละท้องถิ่น 3. ให้ความช่วยเหลือด้านการเงิน และการฝึกอบรมให้ความรู้แก่ชุมชน เพื่อที่จะดำรงประเพณีดั้งเดิม ที่เห็นคุณค่าในการอนุรักษ์ทรัพยากรและประกอบอาชีพที่เหมาะสม ซึ่งไม่ทำลายความหลากหลายทางชีวภาพ

โครงการ	หน่วยงานหลัก ที่รับผิดชอบ	ระยะเวลา (ปี)	งบประมาณ (ล้านบาท)
- ใช้สมุนไพรรักษาและภูมิปัญญาท้องถิ่นกับการผลิตสุสัต์	กรมปศุสัตว์	2546-2550	2.5
- สั่สำรวจและศึกษาสมุนไพรรักษาพื้นบ้านและภูมิปัญญาท้องถิ่นใน จ.อุดรดิตถ์ แพร่ น่าน และสุโขทัย	ราชภัฏอุดรดิตถ์	2546-2550	5.0
- จัดประชุมสัมมนาบุคลากรและองค์กรในท้องถิ่นเพื่อให้ความรู้และส่งเสริมการใช้ประโยชน์สมุนไพรรักษาพื้นบ้านอย่างครบวงจร	ราชภัฏอุดรดิตถ์	2546-2550	1.0
- สวนสมุนไพรรักษาพื้นบ้าน	จ.ลำปาง	2546-2550	0.25
- พัฒนาสวนสมุนไพรรักษาพระเกียรติฯ เพื่อการท่องเที่ยวและอนุรักษ์พันธุ์พืช	วท.	2546-2550	5.0

โครงการ	หน่วยงานหลัก ที่รับผิดชอบ	ระยะเวลา (ปี)	งบประมาณ (ล้านบาท)
- รณรงค์เพื่อดำรงประเพณีและภูมิปัญญาท้องถิ่นการใช้ประโยชน์จากความหลากหลายทางชีวภาพ	กศน.	2546-2549	4.0
- ศึกษาขนบธรรมเนียมประเพณีที่เอื้ออำนวยต่อการอนุรักษ์ความหลากหลายทางชีวภาพในทุกจังหวัด : โครงการนำร่อง	จ.ชุมพร	2546-2550	4.0
	จ.น่าน		4.0
	จ.อ่างทอง		4.0
	จ.กาญจนบุรี		4.0
- ชุมชนอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมการพัฒนาป่าชุมชนและการใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่นในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมในทุกจังหวัด : โครงการนำร่อง	จ.เชียงใหม่	2546-2548	2.0
	จ.ร้อยเอ็ด	2546-2550	2.0
	จ.ชุมพร		2.0
	จ.น่าน		2.0
	จ.อ่างทอง		2.0
	จ.กาญจนบุรี		2.0

มาตรการ	การดำเนินงาน
6.2.2 ส่งเสริมความตระหนักเกี่ยวกับคุณค่าของภูมิปัญญาท้องถิ่นและทรัพยากรชีวภาพ	1. ศึกษา สำรวจ และบันทึกภูมิปัญญาท้องถิ่นที่เกี่ยวข้องกับความหลากหลายทางชีวภาพ 2. ประกาศเกียรติคุณให้กับผู้เป็นเจ้าของภูมิปัญญาท้องถิ่นในการใช้ประโยชน์ทรัพยากรชีวภาพอย่างยั่งยืน 3. ส่งเสริมให้มีการจดทะเบียนในการประดิษฐ์คิดค้นหรือภูมิปัญญาท้องถิ่น 4. ดำเนินโปรแกรมส่งเสริมการใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่นในการอนุรักษ์ความหลากหลายทางชีวภาพในพื้นที่ตัวอย่าง
6.2.3 สนับสนุนสิทธิชุมชนต่อทรัพยากรชีวภาพในท้องถิ่น	1. ดำเนินงานให้มีกฎหมายที่เหมาะสม และส่งเสริมในการสนับสนุนสิทธิชุมชนต่อทรัพยากรชีวภาพ และสิทธิของเกษตรกรผู้เป็นเจ้าของสายพันธุ์ 2. ดำเนินงานให้มีการแบ่งปันผลประโยชน์จากการเก็บเกี่ยวทรัพยากรชีวภาพให้กับชุมชน หรือเกษตรกรผู้เป็นเจ้าของ 3. ให้ความรู้ที่ถูกต้องเกี่ยวกับสิทธิชุมชน และเกษตรกรผู้เป็นเจ้าของสายพันธุ์ ตลอดจนการอนุรักษ์และใช้ประโยชน์ทรัพยากรชีวภาพแบบยั่งยืน

โครงการ	หน่วยงานหลักที่รับผิดชอบ	ระยะเวลา (ปี)	งบประมาณ (ล้านบาท)
- สนับสนุนจัดโครงการปลูกพันธุ์ไม้ท้องถิ่นเป็นประจำทุกปี	จ.นครนายก	2546-2550	1.0
- สนับสนุนให้มีการอนุรักษ์ต้นไม้เก่าแก่ (ซึ่งมีมากในพื้นที่เขตกั้นชนอุทยานฯ) ตามประเพณีท้องถิ่นในโครงการ "บวชต้นไม้"	จ.นครนายก	2546-2550	1.0
- สำรวจและสนับสนุนให้มีการอนุรักษ์ต้นไม้เก่าแก่และต้นไม้ในวรรณคดีใน จ.อุตรดิตถ์	ราชภัฏอุตรดิตถ์	2546-2550	3.0
- สนับสนุนกิจกรรมปลูกป่าและพืชสมุนไพรเพื่อการอนุรักษ์	ราชภัฏอุตรดิตถ์	2546-2550	5.0
- สนับสนุนการอนุรักษ์ความหลากหลายทางชีวภาพโดยจัดเวทีชาวบ้านให้สอดคล้องกับวิถีชีวิตของชุมชน	จ.ลำปาง	2546	0.5
- จัดทะเบียนความรู้ตามขนบธรรมเนียมประเพณีท้องถิ่นที่เกี่ยวข้องกับการอนุรักษ์และการใช้ประโยชน์พันธุกรรมสัตว์อย่างยั่งยืน	กรมปศุสัตว์	2546-2550	5.0
- วางแนวทางดำเนินงานให้มีการแบ่งปันผลประโยชน์จากการเก็บเกี่ยวทรัพยากรชีวภาพให้กับชุมชน หรือเกษตรกรผู้เป็นเจ้าของ	กรมป่าไม้ กรมประมง/กรม ท. กรมปศุสัตว์	2546-2550 2546-2550 2546-2550	1.0 1.0 1.0
- ให้ความรู้ที่ถูกต้องเกี่ยวกับสิทธิชุมชน และเกษตรกรผู้เป็นเจ้าของสายพันธุ์ ตลอดจนการอนุรักษ์และใช้ประโยชน์ทรัพยากรชีวภาพแบบยั่งยืน	กรมป่าไม้ กรมประมง/กรม ท. กรมปศุสัตว์	2546-2550 2546-2550 2546-2550	2.0 2.0 2.0
- พัฒนาระบบบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและเทคโนโลยีชีวภาพในระดับตำบล	ศช.	2546-2548	10.0

โครงการ	หน่วยงานหลัก ที่รับผิดชอบ	ระยะเวลา (ปี)	งบประมาณ (ล้านบาท)
---------	------------------------------	------------------	-----------------------

โครงการ	หน่วยงานหลัก ที่รับผิดชอบ	ระยะเวลา (ปี)	งบประมาณ (ล้านบาท)
- ประสานความร่วมมือเพื่อประกาศเกียรติคุณ และให้รางวัลแก่ภาคธุรกิจเอกชนที่ดำเนิน โครงการอนุรักษ์ความหลากหลายทางชีวภาพ	คสช.	2546-2550	5.0
- ประสานความร่วมมือระหว่างภาคธุรกิจ เอกชนเพื่อสนับสนุนการดำเนินงานความ หลากหลายทางชีวภาพและเผยแพร่ผลงานของ ภาคธุรกิจเอกชนที่ช่วยอนุรักษ์ความหลากหลาย ทางชีวภาพ	คสช.	2546-2550	5.0
- จัดโปรแกรมความร่วมมือให้ภาคเอกชน ชุมชน และเยาวชน มีส่วนร่วมในการจัดตั้ง และ ดำรงรักษาสวนป่าธรรมชาติ สวนนก สวน สาธิตะณะ	สผ./คสช.	2546-2550	2.0
- จัดตั้งกองทุนอนุรักษ์ธรรมชาติเพื่อสนับสนุน เอกชน/องค์กรพัฒนาเอกชนในการดำรงรักษา พื้นที่ธรรมชาติ	มูลนิธิคุ้มครองฯ	2546-2550	งบบริจาค
- จัดตั้งสวนป่าธรรมชาติใกล้เมือง “ป่าเต็งรัง” ดั้งเดิม 200 ไร่ ต.ไชยมงคล อ.เมือง จ.นครราชสีมา	ราชภัฏนครราชสีมา	2546-2550	60.0

โครงการ	หน่วยงานหลัก ที่รับผิดชอบ	ระยะเวลา (ปี)	งบประมาณ (ล้านบาท)
- อนุรักษ์ปลาหน้าวัดในทุกจังหวัด : โครงการ นาร่อง	จ.ลำพูน จ.ชุมพร จ.น่าน จ.อ่างทอง จ.กาญจนบุรี	2546-2550	0.02 0.02 0.02 0.02 0.02
- จัดตั้งแหล่งผลิตและอนุรักษ์สัตว์น้ำประจำ หมู่บ้านในทุกจังหวัด : โครงการนาร่อง	จ.ลำพูน จ.ชุมพร จ.น่าน จ.อ่างทอง จ.กาญจนบุรี	2546-2550	2.0 2.0 2.0 2.0 2.0
- ศูนย์ส่งเสริมและผลิตพันธุ์ข้าวชุมชน ในทุกจังหวัด : โครงการนาร่อง	จ.ลำพูน จ.ชุมพร จ.น่าน จ.อ่างทอง จ.กาญจนบุรี	2546-2550	5.0 5.0 5.0 5.0 5.0
- จัดตั้งกลุ่มอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้	จ.เชียงใหม่	2546-2550	0.35
- จัดโครงการอนุรักษ์พันธุ์ปลาในฤดูกาล วางไข่โดยองค์กรชุมชน (ในพื้นที่ที่มีการทำลาย สูง ปีละ 5 แห่ง) โครงการนาร่อง	จ.นครนายก	2546-2550	1.50

โครงการ	หน่วยงานหลัก ที่รับผิดชอบ	ระยะเวลา (ปี)	งบประมาณ (ล้านบาท)
- ปลูกป่าในเมืองในทุกจังหวัด : โครงการ นาร่อง	กรมการปกครอง จ.ร้อยเอ็ด จ.ลำพูน จ. ชุมพร	2546-2550	2.0 2.0 2.0 2.0
- จัดทำสวนป่าในทุกจังหวัด : โครงการนาร่อง	จ.ชุมพร จ.น่าน จ.อ่างทอง จ.กาญจนบุรี จ.ลำพูน	2546-2550	2.0 2.0 2.0 2.0 2.0
- สนับสนุนให้พื้นที่สีเขียวในหมู่บ้านจัดสรร ศูนย์การค้า ริมหาด่วน ริมหาดรถไฟ และ ริมถนน : โครงการนาร่อง	จ.ชุมพร จ.น่าน จ.อ่างทอง จ.กาญจนบุรี จ.ลำพูน	2546-2550	2.0 2.0 2.0 2.0 2.0
- สนับสนุนการปลูกต้นไม้พื้นเมือง เพื่อ ปรับปรุงภูมิทัศน์บริเวณศาลากลาง และสนาม กีฬา : โครงการนาร่อง	จ.อำนาจเจริญ	2546-2550	1.0
- สนับสนุนการปลูกต้นไม้พื้นเมือง : โครงการ นาร่อง	จ.เชียงใหม่	2546-2550	5.0
- สนับสนุนโครงการ นครนายกจังหวัด ท่องเที่ยวตัวอย่างในเชิงอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม (ตามมติกรมการธิการท่องเที่ยว สภาผู้แทน ราษฎร) • ปลูกไม้พื้นเมืองทางเข้าหมู่บ้านท่องเที่ยว และริมถนนเส้นทางท่องเที่ยวทั้งจังหวัด • ปลูกต้นไม้ประจำจังหวัดในสถานที่ ราชการทั้งจังหวัด	จ.นครนายก	2546-2550	1.50

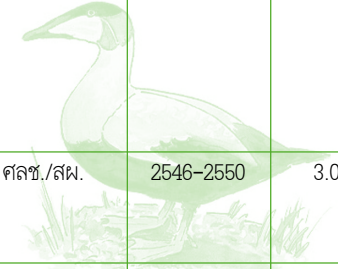
วัตถุประสงค์ 7.1 เพื่อให้เกิดความร่วมมือกับหน่วยงาน/สถาบันนานาชาติ และความตกลงระหว่างประเทศ ในการดำเนินงานอนุรักษ์และใช้ประโยชน์ความหลากหลายทางชีวภาพอย่างยั่งยืน

มาตรการ	การดำเนินงาน
7.1.1 ส่งเสริมความร่วมมือกับความตกลงระหว่างประเทศ ที่เกี่ยวข้องกับความหลากหลายทางชีวภาพ	1. จ่ายค่าบำรุงแก่นักเลขาธิการอนุสัญญาฯ ที่ประเทศไทยเป็นภาคี 2. สนับสนุนการดำเนินงานของอนุสัญญาว่าด้วยความหลากหลายทางชีวภาพและอนุสัญญาว่าด้วยพื้นที่ชุ่มน้ำ ตลอดจนความตกลงระหว่างประเทศอื่นที่ส่งเสริมการอนุรักษ์ความหลากหลายทางชีวภาพ 3. แสวงหาความร่วมมือกับความตกลงระหว่างประเทศอื่นที่เกี่ยวข้องกับความหลากหลายทางชีวภาพ 4. สนองต่อพันธกรณี ข้อตกลง และแผนปฏิบัติการภายใต้อนุสัญญาว่าด้วยความหลากหลายทางชีวภาพและอนุสัญญาว่าด้วยพื้นที่ชุ่มน้ำ

โครงการ	หน่วยงานหลัก ที่รับผิดชอบ	ระยะเวลา (ปี)	งบประมาณ (ล้านบาท)
- สนับสนุนการดำเนินงานของอนุสัญญาว่าด้วยความหลากหลายทางชีวภาพและอนุสัญญาว่าด้วยพื้นที่ชุ่มน้ำ	สพ.	2546-2550	3.0
- ดำเนินงานโดยสนองต่อพันธกรณีข้อมติของสมัชชาภาคีอนุสัญญาว่าด้วยความหลากหลายทางชีวภาพและอนุสัญญาว่าด้วยพื้นที่ชุ่มน้ำ	สพ.	2546-2550	30.0
- ดำเนินความร่วมมือกับความตกลงระหว่างประเทศต่างๆ ในเรื่องที่เกี่ยวข้องกับความหลากหลายทางชีวภาพ และพื้นที่ชุ่มน้ำ	สพ.	2546-2550	10.0
- ดำเนินงานตามพันธกรณีและพิธีสารที่เกี่ยวข้องในด้านอุตสาหกรรมปศุสัตว์และการอนุรักษ์ความหลากหลายทางชีวภาพด้านการปศุสัตว์	กรมปศุสัตว์	2546-2550	12.0
- สนองตอบต่ออนุสัญญา/ข้อตกลงระหว่างประเทศโดยการจัดทำรายงานแห่งชาติของความหลากหลายทางชีวภาพด้านการปศุสัตว์ ด้านพืชสัตว์ป่า และประมง	กรมปศุสัตว์ กรมวิชาการเกษตร กรมป่าไม้ กรมประมง/กรม ท.	2546-2550 2546-2550 2546-2550 2546-2550	10.0 10.0 10.0 10.0
- ติดตามตรวจสอบและรายงานผลการดำเนินงานตามพันธกรณี	สพ.	2546-2550	5.0

มาตรการ	การดำเนินงาน
7.1.2 สนับสนุนการดำเนินงานร่วมกันในภูมิภาคอาเซียนและอนุภูมิภาคลุ่มน้ำโขง ในการอนุรักษ์ความหลากหลายทางชีวภาพ	1. ประสานการดำเนินงานกับองค์กร/หน่วยงานระดับภูมิภาค/อนุภูมิภาคเพื่อดำเนินงานอนุรักษ์ความหลากหลายทางชีวภาพและพื้นที่ชุ่มน้ำ 2. ร่วมมือกับกลุ่มประเทศอาเซียน และประเทศในอนุภูมิภาคลุ่มน้ำโขงในเรื่องที่เกี่ยวข้องกับความหลากหลายทางชีวภาพและพื้นที่ชุ่มน้ำ
7.1.3 ส่งเสริมบทบาทและภาพพจน์ของประเทศไทยให้เป็นที่ยอมรับนับถือและมีชื่อเสียงในเวทีการประชุมระหว่างประเทศ ที่เกี่ยวข้องกับการอนุรักษ์ความหลากหลายทางชีวภาพ	1. สนับสนุนให้คณะอนุกรรมการอนุสัญญาว่าด้วยความหลากหลายทางชีวภาพและคณะอนุกรรมการจัดการพื้นที่ชุ่มน้ำตลอดจนผู้เชี่ยวชาญที่เกี่ยวข้องเข้าร่วมการประชุมหรือที่สำนักเลขาธิการอนุสัญญาว่าด้วยความหลากหลายทางชีวภาพและสำนักเลขาธิการอนุสัญญาว่าด้วยพื้นที่ชุ่มน้ำ จัดขึ้น 2. สนับสนุนการมีส่วนร่วมในคณะกรรมการ/คณะทำงานระหว่างประเทศภายใต้องค์กรระหว่างประเทศ ได้แก่ UNESCO และ FAO 3. สนับสนุนการเข้าร่วมประชุมหรือในความร่วมมือระดับภูมิภาคและอนุภูมิภาค

โครงการ	หน่วยงานหลัก ที่รับผิดชอบ	ระยะเวลา (ปี)	งบประมาณ (ล้านบาท)
- ความร่วมมือกับคณะทำงานแห่งอาเซียนว่าด้วยการอนุรักษ์ธรรมชาติและ ความหลากหลายทางชีวภาพ (AWGNB)	สผ.	2546-2550	5.0
- ความร่วมมือกับศูนย์อนุรักษ์ความหลากหลายทางชีวภาพแห่งภูมิภาคอาเซียน (ARCBC)	สผ.	2546-2550	5.0
- ความร่วมมือกับคณะกรรมการลุ่มน้ำโขง (Mekong River Commission) ในการอนุรักษ์พื้นที่ชุ่มน้ำ	สผ.	2546-2550	5.0
- สร้างเครือข่ายติดตามตรวจสอบคุณภาพน้ำในลุ่มน้ำโขง	คพ.	2546-2548	2.0
- กำหนดและจำแนกปัญหามลพิษทางน้ำในลุ่มน้ำโขง	คพ.	2546-2547	1.0
- การประชุมระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อเตรียมความพร้อมในการเข้าร่วมประชุมในระดับต่างๆ และการรายงานผลการประชุม	สผ.	2546-2550	1.5
- การประชุมระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อความเตรียมพร้อมในการเจรจาด้านชาติ เรื่องพิธีสารความปลอดภัยทางชีวภาพและที่เกี่ยวข้อง	คสช./สผ.	2546-2550	2.0
- ผู้แทนประเทศไทยเข้าร่วมประชุมสมัชชาภาคีอนุสัญญาฯ และคณะที่ปรึกษาทางวิทยาศาสตร์ และการประชุมคณะผู้เชี่ยวชาญภายใต้อนุสัญญาว่าด้วยความหลากหลายทางชีวภาพและอนุสัญญาว่าด้วยพื้นที่ชุ่มน้ำ	สผ.	2546-2550	3.0
- ผู้แทนประเทศเข้าร่วมประชุมระหว่างประเทศว่าด้วยพิธีสารความปลอดภัยทางชีวภาพและที่เกี่ยวข้อง	คสช./สผ.	2546-2550	3.0
- ผู้แทนประเทศไทยเข้าร่วมประชุมสภาประสานงานระหว่างประเทศว่าด้วยโปรแกรมมนุษย์และชีวมณฑล	คสช./สผ.	2546-2550	3.0

มาตรการ	การดำเนินงาน
7.1.4 ส่งเสริมให้มีความร่วมมือระหว่างประเทศด้านการอนุรักษ์ความหลากหลายทางชีวภาพให้มีบทบาทสนับสนุนการฟื้นฟูเศรษฐกิจ และส่งเสริมการท่องเที่ยวตลอดจนเผยแพร่ชื่อเสียงของประเทศ	1. เป็นเจ้าภาพจัดประชุมสมัชชาภาคีอนุสัญญาว่าด้วยพื้นที่ชุ่มน้ำ/อนุสัญญาว่าด้วยความหลากหลายทางชีวภาพหรืออนุสัญญาอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องกับทรัพยากรชีวภาพ 2. เป็นเจ้าภาพจัดประชุมความหลากหลายทางชีวภาพ ร่วมกับองค์กรระหว่างประเทศต่างๆ 3. ร่วมมือกับองค์กรเอกชนในการให้ความรู้และความร่วมมือทางวิชาการเพื่อการอนุรักษ์ความหลากหลายทางชีวภาพของโลก

โครงการ	หน่วยงานหลักที่รับผิดชอบ	ระยะเวลา (ปี)	งบประมาณ (ล้านบาท)
- การมีส่วนร่วมในการเป็นคณะทำงานด้านทรัพยากรพันธุกรรมปศุสัตว์ขององค์การอาหารและการเกษตรแห่งสหประชาชาติ (CGRFA/FAO)	กรมปศุสัตว์	2546-2550	2.50
- ผู้แทนประเทศไทยเข้าร่วมประชุมคณะทำงานแห่งอาเซียนว่าด้วยการอนุรักษ์ธรรมชาติและความหลากหลายทางชีวภาพ (AWGNCB) และการประชุมของความตกลงระหว่างประเทศอื่นที่เกี่ยวข้อง	สผ.	2546-2550	1.0
- ผู้แทนประเทศไทยเข้าร่วมประชุม World Federation for Culture Collection (WFCC)	วท.	2547	1.0
- ผู้แทนประเทศไทยเข้าร่วมการประชุมคณะกรรมการบริหารของ WFCC	วท.	2546, 2548	0.3
- ผู้แทนประเทศไทยเข้าร่วมประชุมคณะผู้เชี่ยวชาญด้านพืชอนุรักษ์อาเซียน (พืชในอนุสัญญา CITES)	กรมวิชาการเกษตร	2546-2550	5.0
- ผู้แทนประเทศไทยเข้าร่วมประชุมคณะกรรมการด้านพืช (CITES)	กรมวิชาการเกษตร	2546-2550	5.0
- ประเทศไทยเป็นเจ้าภาพจัดประชุมสมัชชาภาคี หรือการประชุมอื่นที่เกี่ยวข้อง อนุสัญญาว่าด้วยพื้นที่ชุ่มน้ำ หรืออนุสัญญาว่าด้วยความหลากหลายทางชีวภาพ	สผ.	2546-2550	30.0
- จัดประชุมสัมมนา Botanical Gardens and Biodiversity Conservation	อ.ส.พ.	2547, 2549	4.0
- จัดประชุมนานาชาติ เรื่องความหลากหลายทางชีวภาพด้านการปศุสัตว์	กรมปศุสัตว์	2546-2548	15.0

มาตรการ	การดำเนินงาน
7.1.5 ส่งเสริมบทบาทของประเทศไทย ในความร่วมมือระหว่างประเทศ เพื่อความ ก้าวหน้าทางวิทยาศาสตร์ วิชาการ และ เทคโนโลยีที่เกี่ยวข้องกับความหลากหลาย ทางชีวภาพ	1. ดำเนินความร่วมมือกับหน่วยงาน/องค์กรระหว่าง ประเทศ เพื่อติดตามตรวจสอบสถานภาพความ หลากหลายทางชีวภาพ 2. วางเครือข่ายความร่วมมือระหว่างประเทศเพื่อ เพิ่มสมรรถนะแก่บุคลากร/องค์กร/หน่วยงาน

วัตถุประสงค์ 7.2 เพื่อส่งเสริมและเผยแพร่ชื่อเสียงของประเทศด้านการอนุรักษ์ความหลากหลายทางชีวภาพในเขื่อนอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมของประชาคมโลก

มาตรการ	การดำเนินงาน
7.2.1 ให้มีการขึ้นทะเบียนพื้นที่คุ้มครองที่เหมาะสม เป็นแหล่งมรดกโลก (World Heritage Sites) ภายใต้อนุสัญญาว่าด้วยมรดกโลกทางวัฒนธรรมและทางธรรมชาติ และเป็นอุทยานมรดกแห่งอาเซียน (ASEAN Heritage Parks and Reserves) ภายใต้คณะทำงานแห่งอาเซียนว่าด้วยการอนุรักษ์ธรรมชาติและสภาพหลากหลายทางชีวภาพ	1. ดำเนินการศึกษาและสำรวจพื้นที่ที่เหมาะสมที่จะเสนอเป็นแหล่งมรดกโลก ตามเกณฑ์ของอนุสัญญาว่าด้วยมรดกโลกทางวัฒนธรรมและทางธรรมชาติ 2. ศึกษาเกณฑ์และเงื่อนไขการจัดตั้งอุทยานมรดกแห่งอาเซียน และเสนอเพิ่มเติม

โครงการ	หน่วยงานหลัก ที่รับผิดชอบ	ระยะเวลา (ปี)	งบประมาณ (ล้านบาท)
- ความร่วมมือระหว่างประเทศในการติดตาม สถานภาพของแนวปะการัง	เครือข่ายปะการัง /กรมประมง /กรมป่าไม้ /กรม ท./มบ.	2546-2550	20.0
- สร้างเครือข่ายความร่วมมือระหว่างประเทศ สถาบันวิชาการ ในการวิจัย ด้านวิชาการและการ ฝึกอบรมเพิ่มสมรรถนะแก่บุคลากรและองค์กร/ หน่วยงานของกรมป่าไม้	กรมป่าไม้	2546-2550	10.0
- ฝึกอบรมทักษะด้านการเจรจาต่อรอง ระหว่างประเทศ (International Negotiation)	กรมปศุสัตว์ /กรมป่าไม้ /กรมประมง /สพ.	2546-2550	2.0

โครงการ	หน่วยงานหลัก ที่รับผิดชอบ	ระยะเวลา (ปี)	งบประมาณ (ล้านบาท)
- เตรียมการเสนอพื้นที่ที่เหมาะสมให้ขึ้นทะเบียนเป็นแหล่งมรดกโลกเพิ่มเติมจากที่มีอยู่แล้ว	กรมป่าไม้	2546-2550	25.0
- เตรียมการเสนอพื้นที่อุทยานแห่งชาติและพื้นที่คุ้มครองอื่นๆ ที่เหมาะสมให้เป็นอุทยานมรดกแห่งอาเซียน	กรมป่าไม้	2546-2550	10.0

มาตรการ	การดำเนินงาน
7.2.2 เพิ่มเติมการเสนอพื้นที่ที่มีความเหมาะสมตามเกณฑ์เป็นพื้นที่ชุ่มน้ำที่มีความสำคัญระหว่างประเทศ (Ramsar Site) ภายใต้อนุสัญญาว่าด้วยพื้นที่ชุ่มน้ำ และพื้นที่เครือข่ายของนกอพยพ (Anatidae and Shorebird Network) ภายใต้อนุสัญญาว่าด้วยการอนุรักษ์ชนิดพันธุ์ที่อพยพย้ายถิ่น (Convention on Migratory Species)	1. เพิ่มจำนวนพื้นที่ชุ่มน้ำที่มีความสำคัญของประเทศ ไทยไว้ในทะเบียนพื้นที่ชุ่มน้ำที่มีความสำคัญระหว่างประเทศ (Ramsar Site) 2. เสนอพื้นที่เครือข่ายของนกอพยพย้ายถิ่น (Anatidae and Shorebird Network)
7.2.3 เพิ่มเติมการเสนอพื้นที่ที่มีศักยภาพและเหมาะสมเป็นพื้นที่สงวนชีวมณฑล (Biosphere Reserves) ภายใต้โปรแกรม มนุษย์และชีวมณฑล (Man and Biosphere)	1. จัดตั้งเกณฑ์พิจารณาพื้นที่ที่มีความเหมาะสมเป็นพื้นที่สงวนชีวมณฑล 2. ศึกษาพื้นที่ที่เป็นไปตามเกณฑ์และพิจารณาความเหมาะสมโดยประสานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง
7.2.4 สนับสนุนการจัดตั้งพื้นที่สงวนระหว่างประเทศ (Transboundary Reserves)	1. ศึกษาพื้นที่ที่เหมาะสมและเงื่อนไขในการจัดตั้งเขตอนุรักษ์ระหว่างประเทศใกล้เคียงให้เป็นพื้นที่สงวนระหว่างประเทศ 2. ประสานงานกับประเทศเพื่อนบ้านและองค์กรระหว่างประเทศเพื่อให้การสนับสนุน

โครงการ	หน่วยงานหลัก ที่รับผิดชอบ	ระยะเวลา (ปี)	งบประมาณ (ล้านบาท)
- เตรียมการเสนอพื้นที่ชุ่มน้ำของประเทศไทยให้เป็นพื้นที่ชุ่มน้ำที่มีความสำคัญระหว่างประเทศในทะเบียนพื้นที่ชุ่มน้ำ (Ramsar List) ของอนุสัญญาว่าด้วยพื้นที่ชุ่มน้ำอย่างน้อยปีละ 5 แห่ง	สผ. กรมป่าไม้ กรมประมง /กรม ท.	2546-2550 2546-2550 2546-2550	10.0 7.0 7.0
- เตรียมการเสนอพื้นที่ที่เหมาะสมเป็นพื้นที่เครือข่ายของนกอพยพ (Anatidae and Shorebird Network) ของอนุสัญญาว่าด้วยการอนุรักษ์ชนิดพันธุ์ซึ่งอพยพย้ายถิ่น (Convention on Migratory Species) อย่างน้อย 2 แห่ง	สผ. กรมป่าไม้	2546-2550 2546-2550	5.0 5.0
- จัดทำบัญชีรายการพื้นที่ที่เหมาะสมเป็นพื้นที่สงวนชีวมณฑล	ศลช./สผ.	2546	5.0
- เตรียมการเสนอพื้นที่สงวนชีวมณฑลเพื่อบรรจุในทะเบียนของโปรแกรมมนุษย์และชีวมณฑลเพิ่มเติมอย่างน้อย 5 แห่ง	ศลช./สผ.	2547-2550	7.0
- ร่วมมือกับประเทศเพื่อนบ้านในการจัดตั้งพื้นที่สงวนระหว่างประเทศเพื่อนบ้าน 4 แห่ง (ได้แก่ ผาแต้ม, ทะเลบัน, ป่าฮาลา-บาลา และ กระบุรี)	กรมป่าไม้	2546-2550	10.0

โครงการ	หน่วยงานหลัก ที่รับผิดชอบ	ระยะเวลา (ปี)	งบประมาณ (ล้านบาท)
---------	------------------------------	------------------	-----------------------

- จัดทำระเบียบการ และหลักเกณฑ์ในการเข้าถึงทรัพยากรชีวภาพ	คสช.	2546	2.0
- จัดทำแนวทางวิจัยและพัฒนาทรัพยากรชีวภาพที่ต้องการความร่วมมือระหว่างประเทศ	คสช.	2547	2.0
- จัดทำแนวทางการแบ่งปันผลประโยชน์เกี่ยวกับการเข้าถึง การวิจัย พัฒนา และถ่ายทอดเทคโนโลยีอันเกิดจากการใช้ประโยชน์ทรัพยากรชีวภาพ	คสช.	2546	2.0
- อนุรักษ์และใช้ประโยชน์ทรัพยากรพันธุกรรมปศุสัตว์อย่างยั่งยืนและการแบ่งปันผลประโยชน์	กรมปศุสัตว์	2546-2550	5.0
- กำหนดแนวทางการเข้าถึงทรัพยากรปศุสัตว์	กรมปศุสัตว์	2546-2550	5.0
- จัดทำแนวทางในการเข้าถึงและถ่ายทอดเทคโนโลยีชีวภาพและเทคโนโลยีที่เกี่ยวข้องกับการอนุรักษ์ความหลากหลายทางชีวภาพ	คสช.	2547-2548	2.0
- จัดตั้งกลไกการเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารและจัดทำแนวทางการเข้าถึงและการถ่ายทอดข้อมูลข่าวสารความหลากหลายทางชีวภาพเพื่อแลกเปลี่ยนและเผยแพร่ทั้งในและต่างประเทศ	สผ.	2546-2550	10.0

คำย่อ

กต.ศธ.	กองการสัมพันธ์ต่างประเทศ กระทรวงศึกษาธิการ
กทม.	กรุงเทพมหานคร
กพ.	สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการพลเรือน
กรม ว.	กรมวิทยาศาสตร์การแพทย์
กรม ท.	กรมทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง
กศน. ศธ.	กรมการศึกษานอกโรงเรียน กระทรวงศึกษาธิการ
กสท.	กรมส่งเสริมการเกษตร
คพ.	กรมควบคุมมลพิษ
จฟ.	จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
ททท.	การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย
ทม.	ทบวงมหาวิทยาลัย
ท้องถิ่น	องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
ธกส.	ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร
มก.	มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
มช.	มหาวิทยาลัยขอนแก่น
มช.	มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
มทษ.	มหาวิทยาลัยทักษิณ
มทส.	มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี
มป.	มหาวิทยาลัยบูรพา
มมส.	มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
มร.	มหาวิทยาลัยรามคำแหง
มศก.	มหาวิทยาลัยศิลปากร
มหิดล	มหาวิทยาลัยมหิดล
ม.อบ.	มหาวิทยาลัยอุบลราชธานี
มูลนิธิคัมภีร์องศา	มูลนิธิคัมภีร์องศาและพรรณพืชแห่งประเทศไทย
มูลนิธิลีป	มูลนิธิลีปนาเคเสถียร
วท.ศธ.	กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ
วช.	สำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ
วท.มก	คณะวนศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

วท.	สถาบันวิจัยวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งประเทศไทย
ศช.	ศูนย์พันธุวิศวกรรมและเทคโนโลยีชีวภาพแห่งชาติ
ศส.	ศูนย์ความหลากหลายทางชีวภาพ
ศูนย์ความหลากหลาย	โครงการจัดตั้งศูนย์ศึกษาความหลากหลายทางชีวภาพ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
ศูนย์ชีววินทรีย์	ศูนย์วิจัยควบคุมศัตรูพืชโดยชีววินทรีย์แห่งชาติ
สกว.	สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย
สผ.	สำนักงานนโยบายและแผนสิ่งแวดล้อม
สป.กษ.	สำนักงานปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์
สป.ศธ.	สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ
สวท.มก.	สถาบันวิจัยและพัฒนาแห่งมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
สศก.	สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร
สศช.	สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ
สศ.ศธ.	กรมสามัญศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ
สส.	กรมส่งเสริมคุณภาพสิ่งแวดล้อม
สมาคมอนุรักษ์นก	สมาคมอนุรักษ์นกและธรรมชาติแห่งประเทศไทย
อพวช.	องค์การพิพิธภัณฑ์วิทยาศาสตร์แห่งชาติ
อ.ส.พ.	องค์การสวนพฤกษศาสตร์
BRT	โครงการพัฒนาองค์ความรู้และศึกษานโยบายการจัดการทรัพยากรชีวภาพในประเทศไทย

จัดพิมพ์โดย	กลุ่มงานทรัพยากรชีวภาพ กองประสานการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม สำนักงานนโยบายและแผนสิ่งแวดล้อม 60/1 ซอยพิบูลย์วัฒนา 7 ถนนพระรามที่ 6 พญาไท กรุงเทพฯ 10400 โทรศัพท์ 0-2271-3251, 0-2279-7186-9, 0-2271-4232-8 ต่อ 226, 227 โทรสาร 0-2271-3226, 0-2279-8088		
การอ้างอิง	สำนักงานนโยบายและแผนสิ่งแวดล้อม 2545. นโยบาย มาตรการ และแผนการอนุรักษ์และใช้ประโยชน์ ความหลากหลายทางชีวภาพอย่างยั่งยืน พ.ศ. 2546-2550. กระทรวงวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีและสิ่งแวดล้อม. กรุงเทพฯ 71 หน้า		
ISBN	974-229-292-2		
พิมพ์ครั้งแรก	กันยายน 2545 จำนวน 2,000 เล่ม		
ที่ปรึกษาจัดทำร่าง	นายปิติพงศ์ ฝั่งบุญ ณ อยุธยา คณะอนุกรรมการอนุสัญญาว่าด้วยความหลากหลายทางชีวภาพ คณะทำงานจัดทำนโยบาย มาตรการและแผนการอนุรักษ์และใช้ประโยชน์ความ หลากหลายทางชีวภาพ พ.ศ. 2546-2550		
ประธาน	ดร.อุทิศ ภูอินทร์		
เลขานุการ	สิริกุล บรรพพงศ์ ลิตา ผลโคก สิริวรรณ สงวนทรัพย์ อัญชรา มณีวงศ์ พิมพ์พรณ เงินเทศ	เพราพรรณ ทองส้ม กฤษณา สุขนิวัฒน์ชัย กัลยารัตน์ รัตนะจิตร์ วรนาถ ตั้งธชของ สุธิ์ สอนประสิทธิ์	นีรวาน พิพิธสมบัติ รังสิมันต์ บัวทอง ไพราณี สุขสุเมธ กฤษฎาพร ชาลือชัย
พิมพ์ต้นฉบับ	ศิวาพร วรรณรังษี สุพัตรา แจ่มอารีย์		
ออกแบบและจัดพิมพ์โดย	บริษัทอินทีเกรตเต็ด โปรโมชัน เทคโนโลยี จำกัด โทรศัพท์ 0-2585-2076, 0-2586-0837, 0-2913-7761-2 โทรสาร 0-2913-7763		

ขอขอบพระคุณ ประธานการประชุมกลุ่มย่อยในการประชุมร่างนโยบาย มาตรการ และแผนการอนุรักษ์และใช้ประโยชน์ความหลากหลายทางชีวภาพอย่างยั่งยืน พ.ศ. 2546-2550 วันที่ 27-28 สิงหาคม พ.ศ. 2544 โรงแรมมารวยการ์เด็น กรุงเทพฯ

ดร.อุทิศ ภูอินทร์	ดร.บรรพต ณ ป้อมเพชร	ดร.สุรพล สุตารา
ดร.ฉวีวรรณ หุตะเจริญ	ดร.สวัสดี ธรรมบุตร	ดร.กัณห์กรีย์ บุญประกอบ
นายจิระ จินตะนุกูล	นายมานพ เมฆประยูรทอง	

ท่านสามารถเปิดดูรายละเอียด

การประชุมรับฟังความคิดเห็นต่อร่างนโยบาย มาตรการ และแผนการอนุรักษ์และใช้ประโยชน์ความหลากหลายทางชีวภาพ วันที่ 8 สิงหาคม และ 27-28 สิงหาคม พ.ศ. 2544 ได้จากแผ่นบันทึกข้อมูล (ดิสเก็ต) ที่แนบมาท้ายเล่มนี้

และหากมีปัญหาสอบถามได้ที่

กลุ่มงานทรัพยากรชีวภาพ

โทร 0-2271-3251, 0-2279-7186-9 ต่อ 226, 227

นโยบาย มาตรการ และแผน

การอนุรักษ์และใช้ประโยชน์
ความหลากหลายทางชีวภาพอย่างยั่งยืน

พ.ศ. 2546–2550

ขอขอบคุณ

The ASEAN Regional Centre for Biodiversity Conservation (ARCBC)

ที่ได้สนับสนุนการประชุมรับฟังข้อคิดเห็นต่อ ร่างนโยบาย มาตรการ และแผนการอนุรักษ์และใช้ประโยชน์
ความหลากหลายทางชีวภาพอย่างยั่งยืน

ในวันที่ 8 สิงหาคม พ.ศ. 2544 และวันที่ 27-28 สิงหาคม พ.ศ. 2544

ด่วนมาก

ที่ นร ๐๒๐๕/๗๓๓๒

สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี	491
วันที่ 18.02.45	18.02.45
เวลา 16.15 น.	10/15

สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี

ทำเนียบรัฐบาล กทม. ๑๓๐๓๐

๑๗ มิถุนายน ๒๕๕๕

เรื่อง มติคณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ เรื่อง (ร่าง) นโยบาย มาตรการและแผนการอนุรักษ์ และใช้ประโยชน์ความหลากหลายทางชีวภาพอย่างยั่งยืน พ.ศ. ๒๕๕๖ - ๒๕๕๐

เรียน รัฐมนตรีว่าการกระทรวงวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีและสิ่งแวดล้อม

อ้างถึง หนังสือกระทรวงวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีและสิ่งแวดล้อม ด่วนที่สุด ที่ วว ๐๔๐๓/๑๘๖๘ ลงวันที่ ๗ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๕

- สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑. สำเนาหนังสือกระทรวงการต่างประเทศ ด่วนที่สุด ที่ กต ๐๔๐๕/๕๗๗ ลงวันที่ ๕ มีนาคม ๒๕๕๕
๒. สำเนาหนังสือกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ด่วนที่สุด ที่ กษ ๐๒๒๙/๒๔๕๐ ลงวันที่ ๘ มีนาคม ๒๕๕๕
๓. สำเนาหนังสือกระทรวงมหาดไทย ด่วนมาก ที่ มท ๐๒๑๔.๔/๔๔๔๔ ลงวันที่ ๒๔ มีนาคม ๒๕๕๕
๔. สำเนาหนังสือกระทรวงศึกษาธิการ ด่วนที่สุด ที่ ศธ ๐๒๐๕/๓๒๘๗ ลงวันที่ ๑๓ มีนาคม ๒๕๕๕
๕. สำเนาหนังสือกระทรวงสาธารณสุข ด่วนที่สุด ที่ สธ ๐๒๑๕/๑๓/๑๒๐๙ ลงวันที่ ๑๑ เมษายน ๒๕๕๕
๖. สำเนาหนังสือทบวงมหาวิทยาลัย ด่วนที่สุด ที่ ทม ๐๒๐๕ (๓)/๓๖๕๕ ลงวันที่ ๒๔ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๕
๗. สำเนาหนังสือสำนักงบประมาณ ด่วนมาก ที่ นร ๐๔๑๒/๐๐๑๘๗ ลงวันที่ ๒๒ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๕
๘. สำเนาหนังสือสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ด่วนที่สุด ที่ นร ๑๐๒๙/๑๑๗๖ ลงวันที่ ๒๗ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๕

ตามที่ได้อนิมนต์มติคณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ เรื่อง (ร่าง) นโยบาย มาตรการและแผนการอนุรักษ์และใช้ประโยชน์ความหลากหลายทางชีวภาพอย่างยั่งยืน พ.ศ. ๒๕๕๖ - ๒๕๕๐ เสนอคณะรัฐมนตรีพิจารณา ความละเอียดแจ้งแล้ว นั้น

/กระทรวง ...

พ.ร.บ.
๒๕๕๕ ๒๕๕๕

- ๒ -

กระทรวงการต่างประเทศ กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ กระทรวงมหาดไทย กระทรวงศึกษาธิการ กระทรวงสาธารณสุข ทบวงมหาวิทยาลัย สำนักงบประมาณ และสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ได้เสนอความเห็นมาเพื่อประกอบการพิจารณาด้วยความละเอียดปราณีตตามสำเนาหนังสือที่ส่งมาด้วยนี้

คณะกรรมการกลั่นกรองเรื่องเสนอคณะรัฐมนตรี คณะที่ ๓ ซึ่งมีรองนายกรัฐมนตรี (นายเดช บุญ-หลง) เป็นประธานกรรมการ พิจารณาแล้ว มีประเด็นอภิปรายและมติ ดังนี้

ประเด็นอภิปราย

๑. ที่ประชุมพิจารณาแล้ว เห็นว่า (ร่าง) นโยบาย มาตรการและแผนการอนุรักษ์ และใช้ประโยชน์ความหลากหลายทางชีวภาพอย่างยั่งยืน พ.ศ. ๒๕๕๖ - ๒๕๕๐ ในหัวข้อที่ ๗ เรื่อง เป้าหมายหลัก ควรตัดคำว่า “กลยุทธ์ ๑ - กลยุทธ์ ๗” ที่อยู่ด้านหน้าเป้าหมายเฉพาะเรื่องออก แล้วนำไปเขียนอธิบายไว้ด้านท้ายแต่ละข้อว่าเป็นเป้าหมายเฉพาะเรื่อง/ดัชนีชี้วัดการดำเนินงานตามกลยุทธ์ใด เพื่อให้เข้าใจง่ายขึ้น

๒. ผู้แทนกระทรวงสาธารณสุขขอให้เพิ่มเติมแผนการด้านสาธารณสุขเกี่ยวกับการคุ้มครอง ส่งเสริม อนุรักษ์ และฟื้นฟูภูมิปัญญาการแพทย์แผนไทยและสมุนไพร ใน (ร่าง) นโยบายฯ ด้วย ซึ่งผู้แทนกระทรวงวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีและสิ่งแวดล้อมชี้แจงว่า ได้กำหนดเรื่องสมุนไพรและภูมิปัญญาท้องถิ่นไว้ในกลยุทธ์ที่ ๖ แล้ว

มติคณะกรรมการกลั่นกรองฯ

เห็นควรให้ความเห็นชอบตามมติคณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ ดังนี้

๑. เห็นชอบในหลักการกับ (ร่าง) นโยบาย มาตรการและแผนการอนุรักษ์ และใช้ประโยชน์ความหลากหลายทางชีวภาพอย่างยั่งยืน พ.ศ. ๒๕๕๖ - ๒๕๕๐ เพื่อเป็นกรอบในการดำเนินงานความหลากหลายทางชีวภาพของประเทศไทย

๒. อนุมัติให้สำนักงบประมาณกำหนดให้มีแผนงานอนุรักษ์ความหลากหลายทางชีวภาพ ในงบประมาณรายจ่ายประจำปี พ.ศ. ๒๕๕๖ เป็นต้นไป

๓. อนุมัติให้มีการจัดสรรงบประมาณปี ๒๕๕๖ ภายใต้แผนงานอนุรักษ์ความหลากหลายทางชีวภาพให้กับโครงการที่มีลำดับความสำคัญตามที่คณะทำงานติดตามประเมินผลการดำเนินงานตามนโยบาย มาตรการและแผนการอนุรักษ์และใช้ประโยชน์ความหลากหลายทางชีวภาพอย่างยั่งยืน พ.ศ. ๒๕๕๖ - ๒๕๕๐ เสนอ โดยพิจารณาตามค่าของหน่วยงานต่างๆ ที่ระบุในแผนปฏิบัติการอนุรักษ์และใช้ประโยชน์ความหลากหลายทางชีวภาพอย่างยั่งยืน พ.ศ. ๒๕๕๖ - ๒๕๕๐ ตามความจำเป็นและเหมาะสมต่อไป

/โดยให้ ...

คณะรัฐมนตรีได้ลงมติเมื่อวันที่ ๑๑ มิถุนายน ๒๕๔๕ อนุมัติตามมติคณะกรรมการ
กลั่นกรองเรื่องเสนอคณะรัฐมนตรี คณะที่ ๓

จึงเรียนยืนยันมา ได้แจ้งให้ผู้ที่เกี่ยวข้องตามบัญชีแนบท้ายทราบด้วยแล้ว

ขอแสดงความนับถือ

מחבר
כ. כ. כ. כ. כ.
כ. כ. כ. כ. כ.
כ. כ. כ. כ. כ.
כ. כ. כ. כ. כ.
כ. כ. כ. כ. כ.

(นายจุลยุทธ หิรัณยะวสิต)

รองเลขาธิการคณะรัฐมนตรี ปฏิบัติราชการแทน
เลขาธิการคณะรัฐมนตรี

၇၅၇၈

ดำเนินการตามเสนอ

สำนักบริหารการประชุมคณะรัฐมนตรี

โทร. ๐ ๒๒๘๐ ๙๐๐๐ ต่อ ๓๒๘

โทรสาร ๐ ๒๒๘๐ ๙๐๖๔

nat^h-^hen

 18 มิ.ย. 45
 (นายสมนท ขุนปลื้ม)
 ร.ม.ว.

☐ กม.	☒ สน.
☐ กจ.	☐ ดน.
☐ กค.	☐ สด.
☐ กว.	☐ สว.
☐ ศส.	☐

1892.45

รายชื่อผู้ที่เกี่ยวข้อง ซึ่งได้แจ้งเรื่อง มติคณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ เรื่อง (ร่าง) นโยบาย มาตรการและแผนการอนุรักษ์และใช้ประโยชน์ความหลากหลายทางชีวภาพอย่างยั่งยืน พ.ศ. ๒๕๕๖ - ๒๕๕๐ ให้ทราบ ดังนี้

๑. รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศ
๒. รัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์
๓. รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย
๔. รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ
๕. รัฐมนตรีว่าการกระทรวงสาธารณสุข
๖. รัฐมนตรีว่าการทบวงมหาวิทยาลัย
๗. ผู้อำนวยการสำนักงานงบประมาณ
๘. เลขาธิการคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

คำนำ

มาตรา 6 ของอนุสัญญาว่าด้วยความหลากหลายทางชีวภาพ กำหนดให้ภาคีจัดทำ นโยบาย และกลยุทธระดับชาติเพื่ออนุรักษ์ และใช้ประโยชน์ความหลากหลายทางชีวภาพอย่างยั่งยืน ซึ่งต่อมาในปี พ.ศ. 2539 ที่ประชุมสมัชชาภาคีอนุสัญญาฯ ได้เห็นชอบกับมติคณะรัฐมนตรี III/9 เน้นประเด็นที่สำคัญ ซึ่งควรบรรจุอยู่ในนโยบายและกลยุทธระดับชาติ ที่ภาคีทุกประเทศจะต้องจัดทำขึ้น ประเทศไทยได้เริ่มจัดทำ นโยบาย มาตรการ และแผนการอนุรักษ์และใช้ประโยชน์ความหลากหลายทางชีวภาพอย่างยั่งยืน ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2539 ด้วยเห็นว่าจำเป็นต้องมีการรอบและทิศทางการดำเนินงานเกี่ยวกับเรื่องนี้ในภาพรวมของประเทศ แม้ว่าประเทศไทยยังดำเนินกระบวนการเข้าเป็นภาคีอนุสัญญาฯ ไม่เสร็จสิ้นก็ตาม

ตลอดระยะเวลาที่ผ่านมา ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2536 คณะอนุกรรมการอนุสัญญาว่าด้วยความหลากหลายทางชีวภาพ โดยสำนักงานนโยบายและแผนสิ่งแวดล้อมเป็นฝ่ายเลขานุการ ได้ทุ่มเทความพยายามเพื่อเสริมสร้างความแข็งแกร่งให้แก่การดำเนินงานเกี่ยวกับความหลากหลายทางชีวภาพในภาพรวมของประเทศ ซึ่งนโยบาย มาตรการ และแผนการอนุรักษ์ และใช้ประโยชน์ความหลากหลายทางชีวภาพอย่างยั่งยืน พ.ศ. 2541-2545 เป็นเครื่องมือที่ดีในการนี้

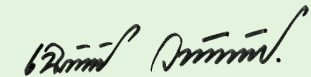
ห้าปีที่ผ่านไป ประเทศไทยได้ก้าวไปข้างหน้าอีกหนึ่งก้าว ในเรื่องการอนุรักษ์และใช้ประโยชน์ความหลากหลายทางชีวภาพอย่างยั่งยืน แต่ยังต้องก้าวให้ไกลไปกว่านั้นอีกมาก เพื่อเคียงบ่าเคียงไหล่ประชาคมโลกในการรักษาสีเขียวของโลกไว้ให้ประชากรรุ่นต่อไป

การจัดทำ นโยบาย มาตรการ และแผนการอนุรักษ์และใช้ประโยชน์ความหลากหลายทางชีวภาพอย่างยั่งยืน พ.ศ. 2546-2550 ได้เปิดโอกาสและเปิดมุมมองที่กว้างขึ้นให้แก่หลายหน่วยงาน ได้เสนอโครงการในแผนปฏิบัติการทั้งที่เป็นโครงการที่เป็นความต้องการระดับชาติ และทั้งที่เป็นโครงการตามความปรารถนาของหน่วยงาน แต่ความพยายามในการดำเนินงานตามแผนปฏิบัติการนี้จะประสบความสำเร็จได้หรือไม่ ขึ้นอยู่กับความร่วมมือจากทุกๆ ฝ่าย ทั้งหน่วยงานราชการ องค์กรพัฒนาเอกชน และประชาชนที่จะต้องผลักดันอย่างจริงจังและเข้มแข็ง

สำนักงานนโยบายและแผนสิ่งแวดล้อม ในฐานะหน่วยประสานงานกลางของอนุสัญญาฯ และฝ่ายเลขานุการของคณะอนุกรรมการอนุสัญญาว่าด้วยความหลากหลายทางชีวภาพ ได้เวียนเสนอร่างนโยบาย มาตรการ และแผนดังกล่าวต่อหน่วยงานที่เกี่ยวข้องหลายครั้ง ให้เสนอความเห็นและได้จัดประชุมเพื่อรับฟังข้อคิดเห็น ในวันที่ 8 สิงหาคม พ.ศ. 2544 และวันที่ 27-28 สิงหาคม พ.ศ. 2544 ณ โรงแรมมารวยการ์เดน กรุงเทพฯ โดยมีผู้เข้าร่วมประชุมประมาณ 250 คน หลังจากนั้นได้แก้ไขปรับปรุง แล้วนำเสนอต่อคณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติพิจารณาให้ความเห็นชอบเมื่อ 6 ธันวาคม พ.ศ. 2544

นโยบาย มาตรการ และแผนการอนุรักษ์และใช้ประโยชน์ความหลากหลายทางชีวภาพอย่างยั่งยืน พ.ศ. 2546-2550 ได้รับความเห็นชอบจากคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ 11 มิถุนายน พ.ศ. 2545 โดยมีวงเงินงบประมาณ 7,538.97 ล้านบาท

สำนักงานนโยบายและแผนสิ่งแวดล้อม ขอขอบคุณทุกท่าน และทุกหน่วยงานที่ได้ช่วยเหลือให้การจัดทำนโยบาย มาตรการ และแผนฯ ฉบับนี้เสร็จสิ้นลงด้วยดี ขอขอบคุณ ปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ นายปดิพัทธ์ พิงบุญ ณ อยุธยา ประธานคณะอนุกรรมการอนุสัญญาว่าด้วยความหลากหลายทางชีวภาพ ที่ได้กรุณาผลักดันและสนับสนุนให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องให้ความสนใจและความร่วมมือ ในการจัดทำและดำเนินงานตามนโยบาย มาตรการ และแผนฉบับนี้มากขึ้นกว่าที่เคยเป็นมา ขอขอบคุณอนุกรรมการอนุสัญญาว่าด้วยความหลากหลายทางชีวภาพทุกท่านที่ได้ช่วยร่วมแรงร่วมใจ ในการขบวนการยกย่อง และท้ายสุดนี้ขอขอบคุณ ดร. อุทิศ ภูฏินันท์ ที่ได้กรุณาแบกรับภาระอันหนักหน่วงในการเป็นประธานคณะทำงานจัดทำนโยบาย มาตรการ และแผนการอนุรักษ์และใช้ประโยชน์ความหลากหลายทางชีวภาพอย่างยั่งยืน พ.ศ. 2546-2550

นายเฉลิมศักดิ์ วานิชสมบัติ

เลขาธิการสำนักงานนโยบายและแผนสิ่งแวดล้อม

คำนำ

ตลอดระยะเวลาสิบปีที่ผ่านมา นับตั้งแต่อนุสัญญาว่าด้วยความหลากหลายทางชีวภาพ ได้รับการรับรองจากนานาประเทศ ในการประชุมสุดยอดสิ่งแวดล้อมโลก ณ กรุงริโอ เดอ จาเนโร ในเดือนมิถุนายน พ.ศ. 2535 จนมาถึงปัจจุบัน ประเทศไทยได้พยายามดำเนินงานโดยสอดคล้องกับอนุสัญญาอย่างดีที่สุด ทั้งที่มิได้รับการสนับสนุนทางการเงินจากกองทุนสิ่งแวดล้อมโลก ซึ่งเป็นเครื่องมือหนึ่งของการอนุวัติอนุสัญญา แม้ว่าขณะนี้ 185 ประเทศเป็นภาคีอนุสัญญาว่าด้วยความหลากหลายทางชีวภาพ แต่มีใช้ทุกประเทศจะให้ความสนใจต่อการอนุวัติอนุสัญญา มีเพียงร้อยละประเทศเท่านั้นที่มีนโยบายและกลยุทธระดับชาติสำหรับความหลากหลายทางชีวภาพ ประเทศไทยควรมีความภาคภูมิใจที่เป็นหนึ่งในนั้น แม้ว่ายังมิได้ให้สัตยาบันต่ออนุสัญญา

นโยบาย มาตรการ และแผนการอนุรักษ์และใช้ประโยชน์ความหลากหลายทางชีวภาพอย่างยั่งยืน พ.ศ. 2546-2550 ได้ครอบคลุมทุกประเด็นสำคัญเกี่ยวกับความหลากหลายทางชีวภาพที่อนุสัญญาว่าด้วยความหลากหลายทางชีวภาพ ได้ระบุไว้ในพันธกรณีและในมติสมัชชาภาคีอนุสัญญา นอกจากนี้ยังได้ผนวกเอาแผนปฏิบัติการที่ตอบสนองต่ออนุสัญญาว่าด้วยพื้นที่ชุ่มน้ำไว้ด้วยกันในนโยบาย มาตรการ และแผนฉบับที่สองนี้ ได้เน้นการวิจัยเกี่ยวกับความหลากหลายทางชีวภาพมากขึ้น ด้วยหวังว่าการสนับสนุนงานวิจัยที่สนองต่อความจำเป็นและความต้องการของประเทศ จะช่วยเอื้ออำนวยให้การอนุรักษ์และใช้ประโยชน์ความหลากหลายทางชีวภาพอย่างยั่งยืน ประสบความสำเร็จได้เร็วขึ้น

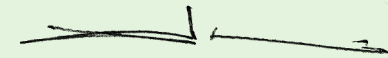
คณะทำงานจัดทำ นโยบาย มาตรการ และแผนการอนุรักษ์และใช้ประโยชน์ความหลากหลายทางชีวภาพอย่างยั่งยืน ได้เห็นถึงความเปลี่ยนแปลงอย่างมาก ในระหว่างการดำเนินกระบวนการยกร่างนโยบาย มาตรการ และแผนฯ ฉบับที่สองนี้ กล่าวคือ การมีส่วนร่วมของหน่วยงานท้องถิ่น เช่น จังหวัดและสถาบันราชภัฏ เป็นไปในรูปแบบที่มีความตระหนักถึงปัญหาการสูญเสียความหลากหลายทางชีวภาพ และมีความกระตือรือร้นที่จะแก้ไขปัญหาดังกล่าวมากขึ้น ซึ่งความก้าวหน้าในทางที่ดีนี้เป็นผลมาจากนโยบาย มาตรการ และแผนฉบับแรกด้วยประการหนึ่ง

นโยบาย มาตรการ และแผนการอนุรักษ์และใช้ประโยชน์ความหลากหลายทางชีวภาพอย่างยั่งยืน พ.ศ. 2546-2550 ยังคงให้ความสำคัญลำดับแรกแก่การเสริมสร้างสมรรถนะของหน่วยงานและบุคลากร ในการอนุรักษ์และใช้ประโยชน์ความหลากหลายทางชีวภาพอย่างยั่งยืน เช่นเดียวกับนโยบาย มาตรการ และแผนฯ พ.ศ. 2541-2545 แต่ได้เน้นให้มีการปฏิบัติงานในพื้นที่มากยิ่งขึ้น เพื่อเป็นการเสริมสร้างความแข็งแกร่งให้แก่การอนุรักษ์ พื้นฟูและคุ้มครองระบบนิเวศ แหล่งที่อยู่อาศัยตามธรรมชาติ

ในนามของคณะทำงาน จัดทำนโยบาย มาตรการ และแผนการอนุรักษ์และใช้ประโยชน์ความหลากหลายทางชีวภาพอย่างยั่งยืน พ.ศ. 2546-2550 ในประเทศไทย กระผมหวังว่า หน่วยงาน และ

บุคลากรที่เกี่ยวข้องจะทุ่มเทความพยายามอย่างที่สุด เพื่อให้นโยบาย มาตรการ และแผนฯ ฉบับนี้ บรรลุความสำเร็จตามที่ได้วางเป้าหมายไว้ ทั้งนี้เพื่อให้ประเทศไทยของเราได้พัฒนาก้าวหน้าไปในทิศทางที่ถูกต้อง โดยที่สภาพแวดล้อมธรรมชาติได้รับการรักษาไว้สำหรับชนรุ่นลูกหลานต่อไปในอนาคต

ขอขอบคุณ นักวิทยาศาสตร์ชีวภาพทุกท่าน นักอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม เจ้าหน้าที่ หน่วยงานราชการ องค์การพัฒนาเอกชน ประชาชนทั่วไป ที่ได้มีส่วนร่วมช่วยเหลือในกระบวนการยกร่าง จนแล้วเสร็จสมบูรณ์ ขอขอบคุณเป็นพิเศษต่อศูนย์ความหลากหลายทางชีวภาพแห่งภูมิภาคอาเซียน (The ASEAN Regional Centre for Biodiversity Conservation - ARCBC) ที่ได้สนับสนุนการประชุมหารือในกระบวนการยกร่าง และขอบคุณเป็นอย่างยิ่งต่อฝ่ายเลขานุการคณะทำงานฯ ที่ได้อดทนทำงานหนักอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้งานนี้ได้เสร็จสิ้นลงทันเวลา และสมบูรณ์แบบ

รศ.ดร. อุทิศ กูอินทร์

ประธานคณะทำงาน

จัดทำนโยบาย มาตรการ และแผนการอนุรักษ์และใช้ประโยชน์
ความหลากหลายทางชีวภาพอย่างยั่งยืน พ.ศ. 2546-2550

22 พฤษภาคม

วันสากลแห่งความหลากหลายทางชีวภาพ

สำนักงานนโยบายและแผนสิ่งแวดล้อม

กระทรวงวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีและสิ่งแวดล้อม

60/1 ซอยพินุลวัฒนา 7 ถนนพระรามที่ 6

เขตพญาไท กรุงเทพฯ 10400

โทรศัพท์ 0-2279-7180, 0-2279-7186-9, 0-2271-4232-8

โทรสาร 0-2271-3226